

Zpráva o plnění systémových opatření v oblasti
„Koncepce podpory transformace pobytových sociálních
služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných
v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální
začlenění uživatele do společnosti“
za rok 2012

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	3
SLOVNÍK POJMŮ.....	4
ÚVOD.....	6
1. CÍLA OPATŘENÍ.....	10
2. PLNĚNÍ OPATŘENÍ.....	14
3. SITUACE V ČESKÉ REPUBLICCE.....	61

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CRPD - Convention on the Rights of Persons with Disabilities (Úmluva o právech osob se zdravotním postižením)

DOZP – Domov pro osoby se zdravotním postižením

DPH – daň z přidané hodnoty

ESF – Evropský sociální fond

IOP – Integrovaný operační program

MD – Ministerstvo dopravy

MF – Ministerstvo financí

MO – Ministerstvo obrany

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MSp – Ministerstvo spravedlnosti

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MTT – Multidisciplinární transformační tým

MV – Ministerstvo vnitra

MZ – Ministerstvo zdravotnictví

NAP – Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009

NC – Národní centrum podpory transformace sociálních služeb

OP LZZ – Operační program lidské zdroje a zaměstnanost

o. s. – Občanské sdružení

o. p. s. – Obecně prospěšná společnost

RTT - Regionální transformační tým

STD – Sociálně terapeutické dílny

TP – transformační plán

ÚSP – Ústav sociální péče

SLOVNÍK POJMŮ

Následující slovník pojmů je určen pro vysvětlení základních pojmů, uvedených v této zprávě.

Deinstitucionalizace je proces, ve kterém dochází k proměně instituce jak ve smyslu formalizované struktury pravidel, řádu a filosofie služby, tak ve smyslu sídla (umístění v objektu a komunitě) tak, aby výsledná struktura a provozování služby byly primárně orientovány na potřeby uživatelů a ne na potřeby formalizované organizace - instituce. Dosahováno je jí proměnou institucionální péče v péči v „komunitě“.

Deset kroků transformace - know-how vychází z britské organizace LUMOS. Jedná se o zobecněný (univerzální) popis procesu transformace tak, aby se dal použít v různých zemích. Proces je rozčleněn do menších částí, aby se na nic nezapomnělo, aby se jím dalo lépe projít a předejít chybám. Je to vlastně zarámování procesu včetně časové linie.

Humanizace je proces, který vede k proměně systému péče a prostředí tak, aby naplňoval práva a potřeby uživatelů. Pojem deinstitucionalizace označuje jeden z komponentů humanizace. Pro potřeby zlepšení podmínek ve stávajících zařízeních se pracuje s pojmem humanizace – investice do změny v původních velkokapacitních zařízeních.

Kritéria transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb sociální péče jsou základní indicie procesu transformace a humanizace zařízení sociálních služeb. Jsou také závaznými podmínkami pro čerpání investičních prostředků z Integrovaného operačního programu pro vybraná zařízení sociálních služeb (možno nalézt zde: <http://www.mpsv.cz/cs/8496>).

Městys - Městys nebo také městečko je typ obcí velikostně a významově stojící mezi městem a vsí. Historický titul městys (Městec, městečko) souvisel původně s právem pořádat týdenní a dobytčí trhy. Od 1. července 2006 uděluje status městyse předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR na návrh obce po vyjádření vlády¹.

¹ Viz např. <http://www.smocr.cz/cinosti/sprava-obce/titul-mestys-muzete-po-50-letech-ziskat-zpet.aspx>

Transformační plán - je dokument, který má za cíl podpořit maximálně možné začlenění uživatelů pobytových sociálních služeb do běžného prostředí/života a rozpracovává jednotlivé kroky procesu transformace v daném zařízení. Při tvorbě transformačního plánu je třeba klást důraz na otázku, zda navrhované řešení je pro uživatele nejlepší možné (možno nalézt zde: <http://www.mpsv.cz/cs/7058>).

Schválený transformační plán komisí MPSV je přílohou žádosti o čerpání prostředků z Integrovaného operačního programu.

Ústavní zařízení - pro definování „ústavu“ je využívána definice European Coalition for Community Living: „...jakékoli místo, ve kterém jsou lidé, kteří byli označeni jako postižení, izolováni, segregováni a/nebo nuceni žít pohromadě. Je to rovněž jakékoli místo, ve kterém lidé nemají moc nad svými životy, nebo jim je výkon této moci znemožněn, a nemohou konat vlastní každodenní rozhodnutí. Ústav není definován výlučně svou velikostí“. Z toho vyplývá, že ústavní zařízení je vymezeno velkokapacitností a procesy, které jsou definovány totální institucí.

Zjišťování nezbytné míry podpory - cílem tohoto procesu je posouzení a vyhodnocení míry nezbytné podpory u jednotlivých uživatelů. Posouzení a vyhodnocení míry nezbytné podpory je klíčovým podkladem pro zhodnocení kroků v rámci strategie deinstitucionalizace služby a tvorby transformačním plánu organizace.

ÚVOD

Zpráva o plnění „Koncepte podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti“ za rok 2012 (dále pouze „Zpráva“) je předkládána na základě Usnesení vlády ČR ze dne 21. února 2007 - Koncepte podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb poskytované v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti (dále pouze „Koncepte“).

Zpráva byla vypracována na základě podkladů poskytnutých Národním centrem podpory transformace sociálních služeb² (dále pouze „Národní centrum“), a za úzké spolupráce s kraji ČR, poskytovateli sociálních služeb a vybranými resorty.

Dokument je zpracován v souladu se strategickými materiály z oblasti sociálních služeb v České republice, tj. především Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením, Bílou knihou v sociálních službách, zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Je vytvořena v souladu s českým právním řádem, a to zejména s Listinou základních práv a svobod a dalšími mezinárodními dokumenty týkajícími se naplňování lidských práv. Dokument je úzce provázán s Národním akčním plánem k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009-2011 (dále jen „NAP“). NAP navazuje na Národní strategie ochrany práv dětí (usnesení vlády č. 4 ze dne 4. 1. 2012) a prováděcí Akční plán k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí na období 2012 – 2015 (usnesení vlády č. 258 ze dne 11. 4. 2012), které jako své priority zakotvují rovněž cíl 5 „Vyrovnání příležitostí pro děti a mladé lidi se zdravotním postižením“ (blíže viz opatření).

Koncepte vytyčuje cíle, které se týkají informovanosti o procesu transformace institucionální péče o seniory a osoby se zdravotním postižením, vytváření systému vertikální a horizontální spolupráce mezi dotčenými subjekty, podpory poskytovatelů

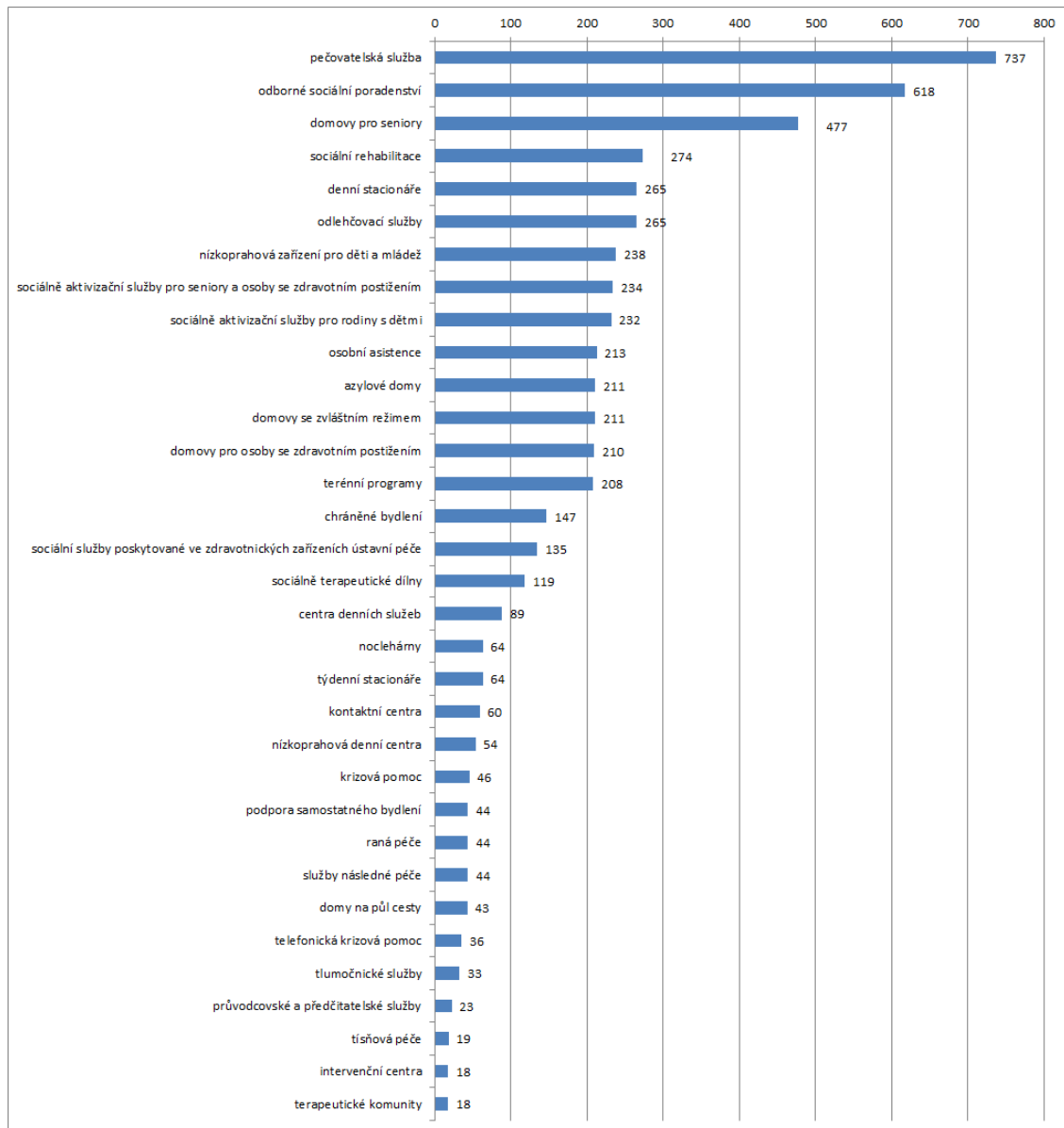
² Podklad byl vypracován Národním centrem podpory transformace sociálních služeb ke dni 18. října 2011 jako výstup aktivity 5.7 zakázky.

sociálních služeb, zaměstnanců, uživatelů a dalších subjektů, zkvalitňování životních podmínek uživatelů ústavních zařízení sociální péče, podpory naplňování lidských práv uživatelů pobytových sociálních služeb. Naplňování těchto cílů v rámci stanovených konkrétních opatření je uvedeno v části 2. této zprávy.

Ke 30.11.2012 bylo v ČR poskytováno 5514 registrovaných sociálních služeb³. Rozložení počtu služeb podle druhu služby je znázorněno níže (Graf č. 1). Nejčastěji registrovanými sociálními službami v ČR jsou: pečovatelská služba (737 registrovaných služeb), odborné sociální poradenství (618 registrovaných služeb), domovy pro seniory (477 registrovaných služeb).

Graf 1 Počet registrovaných sociálních služeb v ČR podle druhu – k 30. 11. 2012

³ Registrovaných v souladu s ustanoveními zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zdroj: MPSV registr poskytovatelů sociálních služeb – export 1. 12. 2012

Opatření Koncepce se zabývají službami sociální péče, a to především poskytovanými v pobytové formě (s cílovou skupinou osoby se zdravotním postižením – sluchovým, mentálním aj., senioři a osoby s duševním onemocněním).

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

V ČR je k datu 30.11.2012 registrováno celkem 210 domovů pro osoby se zdravotním postižením s celkovou kapacitou 13 565 lůžek (viz Tabulka č. 2).

Podle právní formy je nejvíce poskytovatelů příspěvkovými organizacemi krajů a jiných územněsprávních celků, tj. 186 poskytovatelů (Tabulka č. 1).

Domovy pro seniory

V ČR je k datu 30.11.2012 registrováno celkem 477 domovů pro seniory s celkovou kapacitou 37 133 lůžek (viz Tabulka č. 2). Podle právní formy je nejvíce poskytovatelů příspěvkovými organizacemi krajů a jiných územněsprávních celků, tj. celkem 346 poskytovatelů (Tabulka č. 1).

Domovy se zvláštním režimem

V ČR je k datu 30.11.2012 registrováno celkem 211 domovů se zvláštním režimem s celkovou kapacitou 11 103 lůžek (viz Tabulka č. 2). Podle právní formy je nejvíce poskytovatelů příspěvkovými organizacemi krajů a jiných územněsprávních celků, tj. celkem 143 (Tabulka č. 1).

Chráněné bydlení

V ČR je k datu 30.11.2012 registrováno celkem 147 chráněných bydlení s celkovou kapacitou 2 744 lůžek (viz Tabulka č. 2). Podle právní formy je nejvíce poskytovatelů příspěvkovými organizacemi krajů a jiných územněsprávních celků, tj. 67 poskytovatelů, a dále sdružení - 34 poskytovatelů (Tabulka č. 1).

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče

V ČR je k datu 30.11.2012 registrováno celkem 135 sociálních služeb poskytovaných ve zdravotnických zařízeních ústavní péče s celkovou kapacitou 2 446 lůžek (viz Tabulka č. 2). Podle právní formy je nejvíce poskytovatelů příspěvkovými organizacemi krajů a jiných územněsprávních celků, tj. 49 poskytovatelů, a dále společnost s ručením omezeným - 37 poskytovatelů (Tabulka č. 1).

Tabulka 1 Právní forma poskytovatele služby

Právní forma	druh služby					Celkem
	domovy pro osoby se zdravotním postižením	domovy pro seniory	domovy se zvláštním režimem	chráněné bydlení	sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	
Akciová společnost	0	8	3	0	36	47
Církevní organizace	11	67	16	22	2	118
Fyzická osoba podnikající dle ŽZ nezapsaná v OR	0	3	2	1	0	6
Fyzická osoba podnikající dle ŽZ zapsaná v OR	0	1	1	0	0	2
Obec (obecní úřad)	0	3	0	3	0	6
Obecně prospěšná společnost	6	10	12	10	4	42
Organizační jednotka sdružení	0	0	1	1	0	2
Organizační složka státu	3	0	0	3	0	6
Příspěvková organizace	186	346	143	67	50	792
Sdružení (svaz, spolek, klub)	3	23	14	34	4	78
Společnost s ručením omezeným	1	16	19	2	38	76
Zájmové sdružení	0	0	0	3	0	3
Zájmové sdružení právnických osob	0	0	0	1	0	1
Zdravotnické zařízení	0	0	0	0	1	1
Celkový součet	210	477	211	147	135	1180

Zdroj: MPSV registr poskytovatelů sociálních služeb – export 1. 12. 2012

Tabulka 2 Kapacita jednotlivých druhů služeb – počet lůžek

druh služby	kapacita
domovy pro osoby se zdravotním postižením	13 565
domovy pro seniory	37 133
domovy se zvláštním režimem	11 103
chráněné bydlení	2 744
sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	2 446
Celkem	66 991

Zdroj: MPSV registr poskytovatelů sociálních služeb – export 1. 12. 2012

1. CÍLE A OPATŘENÍ

NÁSTROJE PLNĚNÍ OPATŘENÍ

Nejdůležitějšími nástroji pro plnění jednotlivých cílů a opatření jsou:

- individuální projekt Ministerstva práce a sociálních věcí (dále pouze „MPSV“) Podpora transformace sociálních služeb
- Integrovaný operační program,
- individuální projekty jednotlivých krajů a jejich další aktivity,
- dotační titul MPSV na poskytování sociálních služeb.

Projekt Podpora transformace sociálních služeb

Projekt **Podpora transformace sociálních služeb** (dále pouze „Podpora transformace“) je neinvestiční projekt MPSV, jehož hlavním cílem je podpořit přechod lidí s postižením z velkokapacitních ústavních služeb do bydlení a služeb v běžném prostředí a vytvořit síť sociálních služeb poskytovaných v komunitě. Alokovaná výše finančních prostředků je 136.250.000Kč.

Projekt realizuje odbor sociálních služeb a sociální práce ve spolupráci s odborem implementace fondů Evropské unie Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a je financován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Projektu se účastní 32 zařízení z celé ČR, která poskytují služby cca 3 800 lidem s postižením. Na projektu spolupracují všechny kraje České republiky (Hlavní město Praha se vzhledem k podmínkám Evropského sociálního fondu účastní vybraných aktivit). Více o projektu je možné nalézt zde: <http://www.mpsv.cz/cs/7058>.

Národní centrum podpory transformace sociálních služeb

Součástí projektu je také **Národní centrum podpory transformace sociálních služeb**, prostřednictvím něhož MPSV realizuje především tyto aktivity:

- podporuje zapojené organizace a kraje posílením personálních kapacit potřebných pro zvládnutí transformačního procesu: v každé zapojené organizaci má odborného pracovníka na 0,5 úvazku a v každém zapojeném kraji pracovníka na 1,0 úvazku.
- vzdělává pracovníky zapojených organizací a dalších institucí podílejících se na transformaci služeb sociální péče. Zajišťuje čtyři vícedenní vzdělávací programy a řadu jednorázových seminářů a workshopů, které přispívají ke sdílení zkušeností a informací nezbytných pro úspěšný průběh transformace.

- poskytuje konzultace a metodickou podporu při tvorbě transformačních plánů a investičních projektů, které umožňují praktickou realizaci transformace.
- vytváří analytické a metodické nástroje, které zohledňují dosavadní průběh transformace a přispívají k jeho pokračování i pro další lidi s postižením, kteří žijí ve velkokapacitních institucích.
- informuje o transformačním procesu a podporuje veřejnou diskuzi o deinstytucionalizaci služeb sociální péče

Národní centrum zahájilo svou činnost v listopadu 2010 na základě veřejné zakázky Ministerstva práce a sociálních věcí. Řízení, personální zajištění a realizaci řady konkrétních aktivit Národního centra zajišťuje společnost 3P Consulting, s.r.o. Na činnosti Národního centra se také podílejí:

- sdružení Hestia, které poskytuje supervizi zapojeným organizacím, krajům a pracovníkům MPSV a školí intervizory v zařízeních.
- společnost Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR, která zajišťuje některé vzdělávací aktivity.
- sdružení Quip – Společnost pro změnu a společnost Akademie produktivity a inovací, které se podílejí na tvorbě analýz.
- Při realizaci aktivit spolupracuje Národní centrum s řadou odborníků z dalších organizací, které se věnují transformaci sociálních služeb pro lidi s postižením.

Z projektu Podpora transformace sociálních služeb je dále realizována **Mediální kampaň transformace sociálních služeb.**

Investiční podpora – Integrovaný operační program

Integrovaný operační program (dále pouze "IOP") je důležitým komponentem procesu transformace sociálních služeb. V rámci tohoto operačního programu byla stanovena oblast intervence 3.1, aktivita a) investiční podpora procesu a zavádění jednotného přístupu v transformaci pobytových zařízení sociálních služeb, která poskytuje podporu při zajištění domácností uživatelů, zázemí pro ambulantní služby a denní programy, zázemí pro terénní služby, zázemí pro management a humanizaci - investice do změny v původních velkokapacitních zařízeních.

Pro výše zmíněnou oblast intervence a do ní zahrnuté aktivity je celkově k dispozici 1,3 mld. Kč. V rámci první výzvy č. 2 byly podány projekty zhruba ve výši 400 mil. Kč, v aktuální výzvě č. 7 je k dispozici žadatelům více než 800 mil. Kč. Projekty je možno v této kontinuální výzvě podávat do 30. 6. 2013. Maximální výše podpory na jeden projekt činí 90 000 000,- Kč a je možno získat podporu do výše 100 % způsobilých výdajů projektu. Tyto prostředky jsou hrazeny z 85 % ze strukturálních fondů (ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj) a z 15 % ze státního rozpočtu ČR (informace zde: <http://www.mpsv.cz/cs/5485>).

Projekty kraje

Některé kraje vytvořily a aplikují účinné nástroje, kterými přímo či nepřímo podporují naplňování jednotlivých cílů a opatření této koncepce. Těmito nástroji jsou jak projekty zaměřené na proces transformace, vytváření služeb komunitního typu a jejich udržení (jak investiční, tak neinvestiční povahy), proces střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb, zavádění a aplikaci standardů kvality sociálních služeb na krajské úrovni, vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb nebo pracovníků v přímé péči, tak zaměření dotačních titulů nebo aktivit kraje v metodické oblasti. Další informace o konkrétních projektech jsou uvedeny u popisu plnění jednotlivých opatření v další části této zprávy.

Dotační titul MPSV

MPSV prostřednictvím dotačního titulu zaměřeného na financování běžných výdajů, které souvisejí s poskytováním sociálních služeb, umožňuje podporovat proces transformace a deinstitutionalizace (v rámci rozhodnutí krajů a stanovených priorit ve střednědobých plánech rozvoje sociálních služeb) prostřednictvím návrhu rozdělení těchto finančních prostředků.

2. PLNĚNÍ OPATŘENÍ

S ohledem na již provedená opatření seznamuje MPSV s jednotlivými kroky a aktivitami, které již realizovalo v roce 2012 v rámci plnění jednotlivých cílů a opatření Koncepce. V popisu plnění je zohledněna redefinice cílů a opatření, která byla provedena ve Zprávě o plnění Koncepce pro rok 2010. V následujícím textu jsou předloženy jednotlivé cíle a opatření v plném znění s následným popisem realizace.

Cíl 1

Zvýšit informovanost o procesu transformace institucionální péče pro osoby se zdravotním postižením a seniory

Opatření:

1.1. Připravit všeobecnou mediální kampaň o procesu transformace institucionální péče zaměřenou zejména na tyto oblasti: život doma i v komunitě, život ve velkokapacitní instituci, humanizace, lidská a občanská práva, důstojnost, kvalita služby. Kampaň bude zaměřena na veřejnost, veřejnou správu, poskytovatele, pracovníky a uživatele sociálních služeb a souvisejících služeb.

Provede: MPSV

Termín: do 2012

MPSV realizovalo všeobecnou mediální kampaň o procesu transformace v rámci veřejné zakázky Mediální kampaň transformace sociálních služeb. Zakázku v hodnotě 5.076.000 Kč provádí agentura Remmark. V roce 2012 bylo v rámci této mediální kampaně realizováno:

- 10 výstav v jednotlivých krajích, které byly vždy doprovázeny tiskovou konferencí a vernisáží – například v Jindřichově Hradci, Olomouci, Plzni, Brně, Ústí nad Labem, Karlových Varech, Pardubicích. Sdělení a informace předávané prostřednictvím těchto výstav byly dále šířeny prostřednictvím médií – rozhlas, televize, místní a regionální deníky⁴.

⁴ Například: <http://www.mediafax.cz/kultura/4117311-Putovni-vystava-fotografii-podpori-transformaci-socialnich-sluzeb-v-Cesku>,

- vydávání článků pro širokou veřejnost, kterých bylo 30 - zpravidla byly vytištěny v regionálních denících a týkaly se záměrů jednotlivých poskytovatelů budovat nové služby v dané oblasti, témat určených pro komunity, ve kterých budou vytvářeny nové služby, informací o životě lidí se zdravotním postižením v ústavních službách a mimo ně aj.,
- vydávání odborných článků – bylo vydáno 7 odborných článků v periodikách Sociální služby, Sociální práce, Rezidenční péče, Ošetřovatelská péče, dále časopis pro veřejnou správu Moderní obec, Parlamentní listy, Časopis pro soudce: Právní rádce, Soudce. Témata článků: Zdravotní postižení není handicap při práci aneb kam by měla směřovat ČR vyšlo v Právních rozhledech; Zbavení osobní svobody v kontextu pobytových sociálních služeb: pohled Evropského soudu pro lidská práva vyjde v časopisu Jurisprudence; Transformace pobytových sociálních služeb v Moravskoslezském kraji v časopise Obec a finance.
- natočení a zveřejňování 5 spotů a 1 trailer spotu, které jsou určeny pro širokou veřejnost. Zveřejňování probíhá na konferencích, stránkách www.trass.cz, www.cestakzivotu.cz, www.mpsv.cz aj.

Další aktivity jsou vyvíjeny MPSV prostřednictvím Národního centra podpory transformace sociálních služeb (dále „NC“), jedná se především o:

- pořádání konferencí,
- realizaci národních i regionálních kulatých stolů pro širokou i odbornou veřejnost,
- realizaci regionálních propagačních akcí určených pro širokou veřejnost,
- tvorbu a zveřejňování informačního Zpravodaje,
- zveřejňování a aktualizaci informací na webovém portálu www.trass.cz.

Další informace k problematice publicity jsou uvedeny u plnění opatření č. 1. 2., 1. 3.

Opatření bylo splněno v termínu.

Opatření:

1.2 Poskytovat informace o transformaci institucionální péče prostřednictvím současných pobytových zařízení sociálních služeb, krajů a MPSV.

Provede: MPSV, kraje, vybraná zařízení sociálních služeb

Termín: do 2012

MPSV toto opatření naplňuje:

- informacemi poskytovanými na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (www.mpsv.cz) a aktualitách serveru MPSV,
- informacemi zveřejňovanými na portále www.cestakzivotu.eu (v rámci mediální kampaně – viz opatření 1.1),
- informacemi na seminářích, kulatých stolech a diskusních setkáních, například: Diskusní setkání „Péče o duševně nemocné“

Dále MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření pořádáním setkání se zástupci zařízení zapojených do projektu, setkání se zástupci krajů, je vydáván měsíční informační zpravodaj, byly průběžně aktualizovány informační webové stránky a facebook (www.trass.cz a www.facebook.com/trass.cz) a jsou vydávány tiskové zprávy. Byly pravidelně pořádány porady regionálních pracovníků působících v jednotlivých krajích a odborných pracovníků v jednotlivých zařízeních zapojených do procesu transformace, regionální a nadregionální kulaté stoly. Zařízení představovala proces transformace a předávala informace jak veřejnosti, tak politickým zástupcům, byla pořádána setkání opatrovníků, setkání se zastupitelstvy a s občany lokalit, kde je plánován vznik nových služeb komunitního typu. Jednotlivé kraje a poskytovatelé sociálních služeb realizovali další informační aktivity o procesu transformace institucionální péče.

Setkání se zástupci zařízení. Semináře jsou určeny pro zástupce zařízení, která jsou zapojena do projektu Podpora transformace sociálních služeb. Semináře vždy trvají 2 x 1,5 dne a v průběhu roku 2012 jich bylo zorganizováno 5, a to: 7 - 9. 3. 2012, Praha; 23. - 25. 5. 2012, Hodonín; 12. - 4. 9. 2012, Telč; 27. - 29. 11. 2012, Praha; 21. - 23. 11. 2012, Praha.

Těchto setkání se v průběhu roku 2012 zúčastnilo 246 osob⁵ a nejvíce diskutovanými tématy byly například: aktuální potřeby a stav zařízení v procesu transformace, realizace aktivit v rámci IOP, diskuze nad jednotlivými výstupy NC.

Setkání se zástupci krajů. Setkání byla určena pro zaměstnance krajů, které jsou do procesu zapojeny. V průběhu roku 2012 byla zorganizována 4 setkání, a to následující: 29. 2. - 1. 3. 2012, Hotel Pramen, Praha; 15. - 16. 5. 2012, Praha; 5. - 6. 9. 2012, Kutná Hora; 31. 10. a 1. 11. 2012, Praha.

Těchto setkání se v průběhu roku 2012 zúčastnilo 196 osob a nejvíce diskutovanými tématy byly například: aktuální potřeby a stav v krajích, realizace aktivit v rámci IOP, implementace strategických materiálů, mediální kampaň, sdílení dobré praxe v oblasti deinstitucionalizace.

Informační Zpravodaj je prostřednictvím Národního centra podpory transformace distribuován e-mailem více než 1300 odběratelům (poskytovatelé služeb, kraje a další instituce). Obsah: novinky v oblasti transformace, přehled čerpání IOP, přehled plánovaných akcí apod. V roce 2012 vydáno 5 čísel. Tento zpravodaj je rovněž zveřejněn na webových stránkách Národního centra podpory transformace⁶.

Webový portál www.trass.cz je pravidelně aktualizován a informuje o smyslu a přínosech transformace, aktuálním dění v zařízeních, probíhajících kurzech a podpoře transformujícím se zařízeními. Informace o projektu je dále možné také nalézt na portálu MPSV (zde: <http://www.mpsv.cz/cs/7058>).

V průběhu roku 2012 byly realizovány jak **regionální (32)**, tak **nadregionální (2) kulaté stoly** zaměřené na aktuální témata vztahující se k transformaci. Jejich realizace podpořila informovanost a diskusi o transformaci s odbornou i širokou veřejností.

V rámci **setkání s opatrovníky** byly předávány aktuální informace k procesu transformace, jsou prezentovány příklady dobré praxe ve službách komunitního typu, jsou předkládány návrhy na specifikaci lokalit nových služeb (např. chráněného

⁵ k 30.11.2012

⁶ Zpravodaje zveřejněn zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=55945&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=DetailRubric&pst=DetailRubric&p1=OID_INT_2541&p2=RoundPanel_BOOL_True&acode=83246532

bydlení), plány do budoucna. Opatrovníci měli možnost se vyjadřovat k jednotlivým návrhům výběru daných lokalit. V průběhu roku 2012 proběhlo 12 setkání s opatrovníky v zařízeních zapojených do procesu transformace. Pro tuto potřebu byly vytvořeny také **informační materiály - letáky** pro opatrovníky. Konají se rovněž setkání v obcích k informování o transformaci a k vytvoření nových služeb. K tomuto účelu jsou vytvořeny **informační materiály – letáky pro starosty**.

Tiskové zprávy jsou zveřejňovány na webovém portálu www.trass.cz.

Jednotlivé kraje také realizují další aktivity naplňující opatření, například: zveřejňují informace na svých webových stránkách o realizaci transformace na svém území a o konkrétních aktivitách procesu transformace a deinstitucionalizace (pro podrobnosti o aktivitě jednotlivých krajů v oblasti informovanosti viz kapitolu 5 Situace v ČR).

Jednotliví poskytovatelé realizují také další aktivity naplňující opatření, například:

- zveřejňují informace na svých webových stránkách - například: Srdce v domě, příspěvková organizace⁷, Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec, zařízení Domov Pístina⁸, Domov pro osoby se zdravotním postižením Pata Hazlov, Barevné domky Hajnice⁹,
- realizují zmiňovaná setkání se starosty obcí a občany v nových lokalitách a informují je o průběhu procesu transformace, jeho potřebnosti,
- realizují zmiňovaná setkávání s opatrovníky,
- zveřejňují své elektronické časopisy – například Zámek Nová Horka, p. o.¹⁰, Domov bez zámku,
- vydávají výroční zprávy, ve kterých se popisují realizaci procesu transformace – například: Vyšší Hrádek (ke stažení zde: http://www.34.cz/vyshrad/VYROCKA_web.pdf),
- vydávají letáky o nově poskytovaných sociálních službách, provozují stránky na Facebooku a Youtube – například Domov bez zámku¹¹, Barevné domky Hajnice¹².

⁷ Informace je možné nalézt zde: <http://www.srdcevdome.cz/?IdKat=49>

⁸ Informace je možné nalézt zde: <http://www.domovpistina.cz/>

⁹ Informace je možné nalézt zde: <http://www.barevnedomky.cz/pages/transformace>

¹⁰ Informace je možné nalézt zde: <http://www.zameknohavorka.cz/soucasnost1.php>

Opatření bylo splněno v termínu.

Opatření:

1.3 Uspořádat 4 celostátní konference k procesu transformace institucionální péče pro osoby se zdravotním postižením a seniory.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC plnilo toto opatření v roce 2012 uspořádáním jedné celonárodní konference a dvou tematických konferencí. Další konference k plnění tohoto opatření jsou naplánovány na další období.

Ve dnech **24. a 25. dubna 2012** se v Praze konala za spolupráce Svazu měst a obcí ČR konference Role obcí v transformaci sociálních služeb. Konference se zúčastnilo na 250 zastupitelů obcí, krajských úřadů a poskytovatelů sociálních služeb. Účastníci si vyslechli příspěvky týkající se role obcí v transformaci sociálních služeb, opatrovnictví, sousedských vztahů i bydlení v přirozeném prostředí. Na konferenci rovněž vystoupily dvě klientky sociálních služeb, které se s účastníky podělily o jejich pohled na transformaci sociálních služeb.

Dne **14. 11. 2012** se konala konference Vzdělávání v deinstitucionalizaci pro 150 účastníků. Program konference byl věnován tématům vzdělávání, které je potřebné v procesu deinstitucionalizace na úrovni uživatelů, poskytovatelů, zadavatelů a vzdělavatelů včetně vysokých škol.

Dne **4. 12. 2012** se konala konference věnovaná uživatelům sociálních služeb Příležitost pro lidi, s počtem 150 účastníků. Program se týkal především role uživatelů v procesu a jejich zapojení, přípravy na přechod uživatelů, podíl na rozhodování, obav jednotlivých uživatelů a jejich očekávání. Celkem od počátku projektu Podpora transformace sociálních služeb byly realizovány 3 konference nadregionální a 3 konference tematické. O dalších konferencích pořádaných kraji

¹¹ Informace je možné nalézt zde: <http://www.facebook.com/pages/Domov-bez-z%C3%A1mku-p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bkov%C3%A1-organizace/118957201475557>

¹² Informace je možné nalézt zde: <http://www.facebook.com/trass.cz#!/pages/Barevn%C3%A9-domky-Hajnice/323114067456>

je možné nalézt informace v části 3. této zprávy. Konference jsou pořádány v uživatelsky přístupném formátu.

Opatření je splněno v termínu.

Opatření:

1.4 Zajistit vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb, zadavatelů a dalších subjektů v procesu transformace institucionální péče pro osoby se zdravotním postižením se zohledněním relevantních specifík cílových skupin.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím Národního centra plnilo toto opatření zajišťováním a organizováním vzdělávacích aktivit. Byly vytvořeny a proběhly vzdělávací programy, workshopy, stáže (tuzemské) a zahraniční cesty. V průběhu roku 2012 pokračovala ve své činnosti také pracovní skupina s názvem Vzdělávání k deinstitucionalizaci. Ve spolupráci s pracovní skupinou byl zrealizován kulatý stůl a konference, obojí se zaměřením na problematiku Vzdělávání k deinstitucionalizaci.

Vzdělávací programy jsou zaměřeny na 4 cílové skupiny, a to pracovníky Národního centra podpory transformace, členy regionálních transformačních týmů (dále jen RTT), pracovníky v přímé péči a sociální pracovníky, popř. také speciální pedagogy a další odborníky ze zařízení zapojených do procesu transformace.

Vzdělávací program zaměřený na individuální posuzování uživatele byl určen pro pracovníky v přímé péči, kteří zajišťují posuzování individuálních schopností a možností uživatelů. Vzdělávací program probíhal na 5 školících místech po celé republice v rozsahu 56 školících dní. Celkově se jej zúčastnilo 119 osob, z čehož bylo 98 úspěšných absolventů ze 32 zařízení. Vzdělávací program získal akreditaci MPSV ČR. Obsahem kurzu je 10 kroků transformace, praktické příklady přechodu uživatelů a přizpůsobování procesu uživatelům, včetně individuálního plánování, posuzování nezbytné míry podpory atd.

Vzdělávací program pro členy regionálních transformačních týmů byl v průběhu roku 2012 realizován pod názvem Řízení transformace pobytových sociálních služeb v těchto krajích: Ústecký kraj, Zlínský kraj, Jihomoravský kraj, Středočeský kraj,

Liberecký kraj, Moravskoslezský kraj, Karlovarský kraj. Z organizačních důvodů byly spojeny dohromady do jednoho běhu kraje Pardubický a Královéhradecký, Olomoucký a Vysočina, Plzeňský a Jihočeský. Dalšího běhu v Praze se zúčastnili zástupci MPSV a různých krajů, na které se ve vlastních běžích nedostalo.

Obsahem zmíněného vzdělávacího programu bylo např. téma finanční řízení procesu transformace, PR, změny způsobů poskytování podpory a pomoci atd. Vzdělávací program probíhal v rozsahu 80 hodin a byl akreditován MPSV ČR. Bylo do něj celkově zapojeno 203 osob, z toho bylo během roku 2012 88 úspěšných absolventů.

Program pro pracovníky v přímé péči. Zmíněné vzdělávání probíhalo přímo v jednotlivých zařízeních zapojených do projektu. V roce 2012 proběhl v každém zařízení minimálně jeden běh zmíněného programu. Vzdělávacímu programu byla udělena akreditace MPSV ČR. Obsahem zmíněného vzdělávacího programu bylo např. téma 10 kroků transformace, metody práce s uživatelem dle jeho individuálních potřeb atd. Rozsah vzdělávacího kurzu byl 40 hodin. Během realizace tohoto vzdělávacího programu bylo úspěšných absolventů 375.

Všechny vzdělávací programy a metodiky pro účastníky budou zveřejněny a dány k dispozici dalším zájemcům.

Modulové workshopy pro členy regionálních transformačních týmů, pracovníky vybraných zařízení a další relevantní aktéry procesu.

V roce 2012 proběhly workshopy zaměřené např. na témata: Novela Občanského zákoníku (2 akce – Praha, Brno); Role opatrovníků v kontextu změn nového Občanského zákoníku (2 akce – Praha, Ostrava); Překážky naplňování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a transformace sociální péče; Základní kurz pro pracovní konzultanty; Řízení rizik procesu transformace; Sociálně inteligentní doprovázení v sociálních službách. V rámci této aktivity probíhaly rovněž workshopy pro jednotlivá zařízení zapojená do projektu.

V roce 2012 byly dle individuálních potřeb v zařízeních zrealizovány workshopy na témata: Řešení krizových situací; Finance - hospodaření s penězi (2 akce); Práva uživatelů a jejich ochrana (3); Role a hranice pracovníka v soc. službách a prevence syndromu vyhoření (1); Motivace a metody práce s cílovou skupinou klientů seniorů - individuální plánování (2); První pomoc při situacích, které mohou vzniknout

v souvislosti s poskytováním sociální služby (2); Sexualita a vztahy lidí s mentálním postižením (15); Prevence agresivního a jinak nevhodného chování/jednání.

Během roku 2012 bylo realizováno 32 workshopů, od začátku projektu bylo těchto workshopů celkem 47.

Workshopy dobré praxe - více informací je uvedeno u plnění opatření 2.7. V roce 2012 bylo realizováno 12 workshopů dobré praxe, celkově za dobu trvání projektu jich bylo 13.

Zahraniční stáže a cesty jsou zaměřené na jednotlivé aspekty procesu transformace a deinstitucionalizace (tématy jsou například systémy poskytování komunitních typů služeb, architektonické řešení). V roce 2012 byly zorganizovány tyto zahraniční cesty (stáže):

- **Rakousko (Vídeň)** 16. - 19. 1. 2012. Tato cesta byla zaměřena na architekturu pobytových služeb a zúčastnilo se jí 9 osob.
- **Velká Británie (Sheffield)** v termínu od 16. - 18. 5. 2012. Tato cesta byla zaměřena na jednotlivé aspekty procesu transformace a deinstitucionalizace ve Velké Británii a účastnilo se jí 12 osob.
- **Slovensko (Báňskobystrický kraj)** 21. - 22. 6. 2012. Této zahraniční pracovní cesty za dobrou praxí pro organizace přímo řízené MPSV se zúčastnilo 7 osob.
- **Slovensko (Bratislava, Prievdza)** 21. - 22. 8. 2012. Této zahraniční pracovní cesty za dobrou praxí pro pracovníky MPSV se zúčastnilo 6 osob
- **Velká Británie (Londýn)** 6. a 7. 11. 2012. Tato cesta byla zaměřena na komunitní služby pro děti a dospělé s postižením, účastnilo se jí 12 osob.
- **Nizozemí (Arduin)** 13. a 14. 12. 2012. Tato cesta byla zaměřena na transformaci ústavního zařízení, účastnilo se jí 16 osob.

Zahraničních stáží se účastnili externí odborníci, pracovníci zařízení zapojených, ale i nezapojených do projektu Podpora transformace sociálních služeb, pracovníci krajů a MPSV.

Byl vytvořen přehled zahraničních organizací, kde je možné čerpat příklady dobré praxe. Tento přehled organizací obsahuje také zaměření dané organizace (např. na transformaci, integrované zaměstnávání a vzdělávání osob se zdravotním postižením).

MPSV dále také akreditovalo v průběhu roku 12 kurzů, které se týkají vzdělávání v oblasti transformace a deinstitucionalizace, například na následující témata: Problematika transformace zařízení pro osoby se zdravotním postižením, Vzdělávání k transformaci pro pracovníky přímé péče, Individuální plánování s ohledem na proces transformace, Práce s klienty v rámci transformace pobytových zařízení, Deinstitucionalizace: Úvod do problematiky, Přejít klientů ze služby domov pro osoby se zdravotním postižením do služby chráněné bydlení - adaptační procesy. Další vzdělávání probíhalo na setkáních s kraji a zařízeními, viz plnění opatření 1.2.

Konaly se stáže pracovníků zařízení v transformaci pro sdílení zkušeností. V roce 2012 se jich zúčastnilo 95 osob.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

1.5 Provést výzkum a analýzy stavu institucionální a komunitní péče v České republice.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC postupně plní toto opatření sestavením pracovní skupiny Analýzy pro deinstitucionalizaci, která se podílela na realizaci analýz. V roce 2012 byly vytvořeny analýzy na téma současného stavu ústavní péče v ČR: přehled a zhodnocení dotačních titulů ovlivňujících poskytování sociálních služeb lidem s postižením; analýzy ústavních zařízení ve 13 krajích ČR; celorepubliková analýza ústavních služeb (první verze); analýza pro poskytovatele – opatrovnictví; analýza ústavní a ochranné výchovy.

Opatření je plněno v termínu.

Cíl 2

Vytvořit systém vertikální a horizontální spolupráce mezi všemi dotčenými subjekty (relevantními aktéry) procesu transformace institucionální péče (jedná se zejména o následující subjekty: státní správa a samospráva, poskytovatelé sociálních služeb, uživatelé sociálních služeb, sociální partneři)

Opatření:

2.1 Vzájemně provázat systém transformace a deinstitucionalizace v oblasti služeb pro osoby se zdravotním postižením, služeb pro seniory, služeb pro osoby s duševním onemocněním a transformaci systému péče o ohrožené děti.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: MŠMT, MZ, MV, MSp, MMR, MO, kraje ČR, poskytovatelé sociálních služeb, poskytovatelé zdravotních služeb a síť služeb pro ohrožené děti

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření organizováním a koordinací setkání pracovních skupin včetně participace jejich členů na jednotlivých výstupech. Dále byl iniciován dialog mezi poskytovateli sociálních služeb (organizacemi, zařízeními), zřizovateli sociálních služeb (krajské úřady) a krajskými hygienickými stanicemi (více viz informace o plnění opatření 2.14).

V roce 2012 realizovalo svou činnost celkem 15 pracovních skupin. Připravované výstupy pracovních skupin jsou metodiky, doporučení a postupy, tedy nástroje na podporu transformace sociálních služeb v České republice. Experti pracovních skupin jsou externí odborníci z různých oborů se zaměřením na řešení problematiky změn v sociálních službách v široké škále cílových skupin uživatelů sociálních služeb. Pracovními skupinami jsou:

- Vzdělávání k deinstitucionalizaci
- Dobrá praxe v deinstitucionalizaci
- Evaluace nového stavu uživatelů
- Zpracování indikátorů hodnocení Kritérií transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb sociální péče a metodiky jejich naplňování
- Analýzy pro deinstitucionalizaci
- Podpora deinstitucionalizace na krajské úrovni
- Analýza a monitoring rizik transformace a deinstitucionalizace

- Návrh nejvhodnějšího architektonického a materiálně-technického vybavení jednotlivých druhů služeb sociální péče
- Děti na cestě z ústavů
- Vyhodnocování míry nezbytné podpory uživatele
- Pečující osoby
- Transformace služeb pro osoby s duševním onemocněním
- Transformace služeb pro osoby s tělesným a smyslovým postižením
- Spolupráce pro deinstitucionalizaci
- Možnosti deinstitucionalizace sociálních služeb pro seniory

Informace o pracovních skupinách jsou uvedeny ve zprávě o plnění Koncepce v roce 2011. Informace o výstupech šesti pracovních skupin vzniklých v roce 2012:

1. Vyhodnocování míry nezbytné podpory uživatele

Výstupem pracovní skupiny bude aktualizovaný nástroj na vyhodnocování potřebné podpory uživatelů pobytových sociálních služeb. V nástroji bude zohledněno využití i pro osoby, které mají jiné než mentální postižení – vznikají metodika a dotazník.

2. Pečující osoby

Výstupy pracovní skupiny v roce 2012 byly: podklad pro zadání analýzy stavu a potřeb pečujících osob v ČR v kontextu transformace, přehled potřeb pečujících osob. V pracovní skupině bude ještě vytvořeno Doporučení pro zapojování pečujících osob do diskuse o podobě a síti sociálních služeb.

3. Transformace služeb pro osoby s duševním onemocněním

Výstupy pracovní skupiny v roce 2012 byly: Soubor specifik v naplňování potřeb lidí s duševním onemocněním v kontextu transformace. Dále budou dopracována Doporučení k síti, rozsahu a podobě komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním a Doporučení pro postup transformace: způsob zapojení do procesu, ošetření rizik a obav (včetně pojmenování rizik), nastavení komunitních služeb a dalších navazujících služeb v kontextu současné psychiatrické péče, další specifik.

4. Transformace služeb pro osoby s tělesným a smyslovým postižením

Výstupy pracovní skupiny v roce 2012 byly: doporučení k naplňování potřeb a jejich vyhodnocování u lidí s tělesným postižením (kteří jsou doma a využívají nebo by chtěli využívat podporu sociálních služeb a těch, kteří jsou v ústavní péči a chtějí vyhledat jiný typ služeb). Dále budou dopracována doporučení k síti, rozsahu a podobě komunitních služeb pro osoby s tělesným postižením; doporučení pro postup transformace: způsob zapojení do procesu, ošetření rizik a obav (včetně pojmenování rizik), nastavení komunitních služeb a dalších navazujících služeb, specifika v oblasti vybavení domácností a zázemí služeb, příp. další oblasti a doporučení k procesu transformace sociálních služeb pro osoby se smyslovým postižením.

5. Spolupráce pro deinstitucionalizaci

Výstupem pracovní skupiny bude: Sborník závěrů z diskuzí.

6. Možnosti deinstitucionalizace sociálních služeb pro seniory

Výstupem projektu budou stanoviska a doporučení k deinstitucionalizaci sociálních služeb pro seniory, a to především přehled hlavních aktérů deinstitucionalizace sociálních služeb pro seniory a jejich stanovisek k tématu; přehled hlavních kladů a záporů současných sociálních služeb pro seniory; doporučení k síti, rozsahu a podobě komunitních služeb pro seniory; doporučení k budoucnosti velkokapacitních pobytových služeb pro seniory.

V průběhu roku 2012 byla ukončena činnost těchto pracovních skupin:

- Evaluace nového stavu uživatelů (vytvořen nástroj zjišťování nového stavu, proveden jeden sběr údajů a zahájeno druhé kolo)
- Návrh nejvhodnějšího architektonického a materiálně technického vybavení jednotlivých druhů služeb sociální péče (vytvořen podklad pro manuál architektury, z něho vytvořena publikace Bydlení (nejen) pro lidi s postižením)
- Obě skupiny byly tvořeny zástupci různých profesí a institucí. Výsledky jejich činnosti jsou zaměřeny na mezioborovou spolupráci (např. propojení různých pohledů a odborností v manuálu architektury – urbanistika, sociální práce, architektura apod.).

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.2 Vypracovat metodiky zaměřené na relevantní aktivity vycházející z problematiky transformačního procesu.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: státní správa a samospráva, poskytovatelé sociální služeb, uživatelé sociálních služeb, MMR, MZ, MŠMT

V rámci jednotlivých aktivit NC jsou vytvářeny tyto metodiky a manuály:

Metodika pro plánování sociálních služeb na území kraje v souladu s procesem transformace pobytových zařízení sociálních služeb byla vytvořena v rámci pracovní skupiny Podpora deinstitucionalizace na krajské úrovni, jejíž členové jsou zástupci MPSV, krajů, odborníků na střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb, zařízení zapojených do procesu transformace, Svazu měst a obcí České republiky, Unie zaměstnavatelských svazů České republiky aj. Metodika by měla sloužit jako podpora krajů pro realizaci zmiňovaného procesu¹³.

Sborník dobré praxe (vytvořeny podklady) je souborem příkladů dobré praxe v transformaci a deinstitucionalizaci. Výstupy pracovní skupiny byly podkladem pro vytvoření sborníku. Jednotlivé příklady dobré praxe byly sbírány a hodnoceny v rámci činnosti pracovní skupiny Dobrá praxe v deinstitucionalizaci. Z každé oblasti byl vybrán jeden příklad dobré praxe, který bude uveden v tištěné a elektronické podobě sborníku.

Evaluace nového stavu uživatelů (vytvořena) – je jednoduchý nástroj pro klíčové pracovníky, kteří budou jeho prostřednictvím sledovat vliv deinstitucionalizace na konkrétní uživatele během procesu změn poskytovaných služeb, a to přímo s uživatelem na podkladě jeho životní situace. Pro zařízení bude sloužit soubor dat z vyhodnocení situace uživatelů ke zpětné vazbě o postupu a plnění plánu transformace.

Nástroj se skládá z Metodiky pro zaznamenání změn v životě uživatele sociální služby, Dotazníku – záznamový arch, Dotazníku – záznamový arch ve verzi

¹³Zveřejněna zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=69218&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_6382&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=111579788

snadného čtení.

V červenci a srpnu 2012 proběhlo první kolo využití tohoto nástroje, tedy zaznamenávání situace uživatelů transformující se služby ve 30 zařízeních zařazených do projektu Podpora transformace a v 1 zařízení mimo projekt. Z každého zařízení se účastnilo 20 uživatelů (v jednom zařízení 25 uživatelů). Účast ze strany uživatelů byla zcela dobrovolná. Výsledky získané z dotazníkového šetření lze využít zejména při individuálním plánování průběhu služby s uživatelem.

Manuál nejvhodnějšího architektonického a materiálně-technického vybavení sociálních služeb (vytvořen) zpracovává otázky vycházející z problematiky transformačního procesu. Byl dopracován a ověřen v rámci zařízení zařazených do projektu Podpora transformace v praxi v roce 2012, bližší informace u plnění opatření 2.5¹⁴. Manuál pod názvem Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením je zveřejněn na webových stránkách www.mpsv.cz a www.trass.cz.

Metodika naplňování indikátorů a kritérií transformace (vytvořena první verze metodiky) stanovuje základní parametry transformačního procesu. Na základě indikátorů transformace (Znaky a vodítka deinstitutionalizace) je vytvořena konkrétní metodika jejich naplňování. V roce 2012 byly vytvořeny Znaky a vodítka deinstitutionalizace a první verze metodiky. Byl vytvořen návrh kritérií komunitní služby.

Manuál transformace (vytvořena první verze) jako soubor metodických postupů a doporučení procesu transformace, která je pro různé úrovně: poskytovatel (návody a postupy pro transformaci, vč. odkazů na podrobné metodiky a nástroje pro řízení transformace); zadavatel (doporučení MPSV a krajům navazující na Znaky a vodítka deinstitutionalizace a vycházející z výstupů pracovních skupin).

Manuály v oblasti opatrovnictví, ústavní a ochranné výchovy mají (vytvořena první verze) za cíl pomoci aktérům (opatrovníkům, poskytovatelům sociálních služeb) v oblasti opatrovnictví, ochranné a ústavní výchovy při podpoře osob se zdravotním postižením žít v komunitě.

V projektu Podpora transformace jsou dále prostřednictvím Národního centra

¹⁴ Zveřejněno zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=3128&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_6320&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=5042708

shromažďovány nejrůznější metodické postupy, které jsou zaměřené na aktivity týkající se transformace a které jsou vytvářeny poskytovateli sociálních služeb. Tyto metodiky jsou použity jako podklady pro výše uvedené nástroje a manuály, slouží také pro mapování toho, které metodické postupy je ještě potřeba v jednotlivých zařízeních dopracovat ve vztahu k procesu transformace, k ověřování transformace v zařízeních s ohledem na potřeby klientů, k popisu chybných kroků v rámci transformace, návrhu co udělat jinak, odstranění rizik spojených s transformací atd.

Systém řízení rizik. Popisuje způsob monitoringu a prevence rizik v transformaci (vytvořen). Obsahuje podrobný přehled rizik z pohledu uživatele, zařízení, kraje, státu¹⁵.

Posuzování nezbytné míry podpory uživatelů (proběhla revize materiálu). Jedná se o revizi doporučeného postupu MPSV. Revize zohledňuje zkušenosti s aplikací postupu, zejm. specifika různých cílových skupin.

Kritéria komunitní sociální služby (vytvořena první verze). Navazují na Kritéria transformace, humanizace a deinstitucionalizace, stanoví základní parametry komunitní služby.

Průvodce komunikací s veřejností. Pomůcka zejm. pro zařízení v transformaci¹⁶.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.3 Připravit a zajistit fungování systému poskytování metodické podpory v procesu transformace institucionální péče poskytovatelům a zadavatelům sociálních služeb.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

¹⁵ Zveřejněno zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=7483&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_5012&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=12062968

¹⁶ Zveřejněno zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=60070&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_5318&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=96833212

MPSV prostřednictvím NC plnilo opatření zejména těmito aktivitami:

- realizací ucelených vzdělávacích programů,
- pořádáním jednorázových tematických workshopů,
- workshopy dobré praxe,
- sdílením zkušeností, konzultacemi a předáváním metodických doporučení na setkáních krajů a zařízení nebo formou písemných materiálů (např. komentovaný vzor transformačního plánu),
- konzultacemi a poradenstvím k přípravě čerpání investičních prostředků IOP včetně podpory v hledání optimálních řešení pro využití investičních prostředků, konzultací ke stavebním řešením, a to zejména z pohledu Kritérií transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb sociální péče a poskytováním doporučení alternativních řešení, nabídkou konzultací pro zařízení a kraje ke specifickým otázkám transformace (např. specifické cílové skupiny uživatelů).

MPSV prostřednictvím NC oslovilo poskytovatele sociálních služeb, zřizovatele a zadavatele s dotazy na jejich potřeby metodické podpory. Zjištěné potřeby podpory jsou průběžně evidovány, vyhodnocovány a naplňovány.

Zástupci krajů a poskytovatelů sociálních služeb zapojených do procesu transformace se účastní jednotlivých pracovních skupin, které se podílejí na tvorbě manuálů nebo metodických materiálů, a jsou dále zapojeni do připomínkování jednotlivých výstupů. Tyto výstupy budou sloužit jako podpora pro další realizaci procesu transformace a deinstitucionalizace.

MPSV poskytuje dále metodickou podporu svými zaměstnanci v rámci řešení dotazů, konzultací jak transformačních plánů, tak celého procesu transformace (i ve vztahu k IOP) směrem jak ke krajům, tak poskytovatelům. Dále je metodická podpora MPSV poskytována na jednotlivých setkáních s poskytovateli a kraji – viz plnění opatření 1.2.

Více informací ke vzdělávacím aktivitám je uvedeno u plnění opatření č. 1.4.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.4 Zmapovat a průběžně informovat o domácích a zahraničních příkladech dobré praxe a zajistit efektivní systém výměny zkušeností a odborných poznatků z oblasti humanizace.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Dobrá praxe byla v uplynulém období mapována prostřednictvím sběru příkladů dobré praxe v zařízeních zapojených do projektu Podpora transformace sociálních služeb, v zařízeních mimo projekt a u jednotlivých poskytovatelů komunitních sociálních služeb v ČR. Příklady dobré praxe byly hodnoceny členy pracovní skupiny Dobrá praxe v deinstitucionalizaci. Vybrané příklady dobré praxe budou uveřejněny jak v tištěné, tak i elektronické podobě Sborníku příkladů dobré praxe, který bude dostupný všem poskytovatelům.

Sdílení poznatků, zkušeností a dobré praxe probíhalo také v rámci pracovních skupin. Jako podklady pro experty - členy pracovních skupin jsou vyhledávány, shromažďovány a distribuovány poznatky ze zahraničí i ČR formou doporučené literatury, filmů, videoukázek, příkladů dobré praxe a internetových odkazů na výstupy ze seminářů, kulatých stolů a konferencí. A to tak, aby experti pracovních skupin měli k dispozici poznatky o osvědčených postupech ze zahraničí, současných materiálech a zkušenostech z České republiky a mohli se ve vytvářených metodických návodech a postupech vyhnout rizikům.

Ke sdílení příkladů přispívají také stáže pro pracovníky zařízení v transformaci – viz opatření 1.4.

Byl vytvořen přehled zahraničních projektů a zařízení, se kterými bude spolupráce pokračovat s cílem výměny zkušeností a poznatků z transformační praxe. Byly zorganizovány zahraniční cesty – více informací je uvedeno u plnění opatření 1.4.

Při sběru rizik a překážek procesu transformace a nastavování systému řízení rizik bylo také čerpáno ze zkušeností ze zahraničních projektů. Jako podklad byla vypracována analýza těchto rizik a překážek, včetně zkušeností se způsobem eliminace těchto rizik. Více informací ke sběru rizik je možné nalézt u plnění opatření

5.8. Vydán materiál k řízení rizik.¹⁷

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.5 Navázat meziresortní spolupráci v oblasti vytváření prostředí (řešení exteriéru a dispozičního uspořádání a vnitřního vybavení prostorů) pro osoby se zdravotním postižením a seniory v běžné komunitě.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: kraje, MMR, MPO, MD

MSPV prostřednictvím NC plnilo toto opatření vypracováním **Manuálu nejvhodnějšího architektonického a materiálně-technického vybavení sociálních služeb**. Manuál má za cíl podpořit účastníky transformace v hledání takových architektonických řešení a technického vybavení stávajících druhů sociálních služeb, která budou respektovat jak obecné legislativní normy, tak i speciální požadavky spojené s potřebami uživatelů sociálních služeb, zejména těch, kteří vyžadují vysokou míru podpory, a přitom budou odpovídat charakteru běžného bydlení v komunitě.

Manuál vytvořili experti na sociální problematiku ze zařízení, krajů, MPSV, experti na problematiku staveb pro sociální služby z vysokých škol a ze zahraničí, experti z praxe bezbariérových staveb, na požární problematiku, problematiku BOZP a hygienu staveb.

Manuál byl vydán v tištěné a elektronické verzi pod názvem Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením¹⁸.

Opatření je plněno v termínu.

¹⁷ Zveřejněn zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=73268&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_5012&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=118108388

¹⁸ Zveřejněn zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=30161&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_6320&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=48619904

Opatření:

2.6 Vytvořit systém podpory programů usnadňujících sociální začleňování v konkrétních komunitách.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV ČR plní toto opatření především realizací celonárodního projektu Podpora transformace sociálních služeb, v jehož rámci působí Národní centrum podpory transformace sociálních služeb. **V rámci aktivity NC byl vytvořen také Manuál transformace** (více také viz plnění opatření 2.2.).

V roce 2012 byla dále vyhlášena MPSV v rámci OPLZZ výzva č. 87 na podporu procesu ve fázi přípravy na transformaci pobytové služby sociální péče a podpory procesu ve fázi realizace transformace pobytové služby sociální péče. Výzva je určena pro zařízení sociálních služeb, a to domovy pro osoby se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením, s výjimkou zařízení podpořených prostřednictvím projektu MPSV. Celková alokace výzvy je ve výši 70 mil. Kč. Výzva je průběžná a v tuto chvíli je podpořen 1 projekt ve výši necelých 3 mil. Kč. Výzva bude prodloužena do 30. dubna 2012 a bude rozšířena o další zařízení sociálních služeb – týdenní stacionáře a chráněné bydlení.

Opatření je dále naplňováno také podporou ze strany krajů, které realizují další projekty podporující proces sociálního začleňování v konkrétních komunitách (více informací je uvedeno v části 3. této zprávy).

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.7 Zpracovat problematiku deinstitucionalizace a humanizace sociálních služeb do procesu střednědobého plánování sociálních služeb.

Provede: MPSV ve spolupráci s kraji

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření v aktivitách, které se zabývají střednědobým plánováním rozvoje sociálních služeb a začleňováním problematiky

deinstitucionalizace a humanizace do tohoto procesu. V roce 2012 byla v rámci pracovní skupiny Podpora deinstitucionalizace na krajské úrovni vypracována Metodika pro plánování sociálních služeb na území kraje v souladu s procesem transformace pobytových zařízení sociálních služeb¹⁹ a 13 analýz ústavních služeb v krajích. Zároveň bylo v roce 2012 zahájeno zpracování doporučení krajům k zajištění a plánování deinstitucionalizace (podklad pro plánování sociálních služeb).

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.8 Ustanovit Meziřesortní koordinační skupinu, která bude složena ze zástupců ministerstev, Asociace krajů ČR a Svazu měst a obcí ČR a členů Meziřesortní koordinační skupiny k NAP ustanovené na základě usnesení vlády č. 293 ze dne 26. 3. 2008.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: MŠMT, MZ, MV, MSp, MMR, MF, MO, Asociace krajů ČR a Svaz měst a obcí ČR.

MPSV prostřednictvím NC zahájilo činnost meziřesortní skupiny Spolupráce pro deinstitucionalizaci, jejímž cílem je diskutovat a dávat podněty k jednotlivým aspektům procesu transformace. V roce 2012 proběhla 4 setkání, k tématům patřilo: vize deinstitucionalizace, role aktérů deinstitucionalizace a další.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.9 Zajistit činnost resortního týmu MPSV k procesu transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb a podpořit činnost regionálních transformačních týmů v krajích ČR.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: kraje ČR

¹⁹ Zveřejněno zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=69218&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_6382&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=111579788

MPSV prostřednictvím Národního centra podpory transformace naplňuje ve spolupráci s jednotlivými kraji toto opatření. V každém kraji (mimo hlavní město Prahu) působí regionální transformační tým (dále jen „RTT“), jehož členy jsou převážně vedle pověřených pracovníků sociálních odborů také zástupci zařízení zapojených do projektu Podpora transformace sociálních služeb, zástupci odborů krajů, do jejichž činnosti proces transformace určitým způsobem zasahuje, např. zástupci odboru majetku, ekonomického, regionálního rozvoje. V některých případech jsou zástupci jiných než sociálních odborů odborníky spolupracujícími s RTT. Členy RTT ve většině případů jsou také regionální pracovníci NC působící v daném kraji, popř. jsou osobami s RTT spolupracujícími. Regionální pracovníci NC poskytují potřebnou podporu kraji během procesu transformace sociálních služeb. V některých krajích jsou v rámci RTT vytvářeny pracovní skupiny, které zajišťují plnění stanovených úkolů a cílů transformačního procesu. Četnost setkávání RTT je v jednotlivých krajích různá, zpravidla je setkávání RTT cca 1x za 3 – 6 měsíců. Setkávání pracovních skupin RTT se odvíjelo od aktuálních potřeb v daném kraji. V rámci RTT týmů byly předávány aktuální informace či řešeny problémy spojené s procesem transformace v daném kraji, popř. transformovaném zařízení. Podrobnější informace k RTT jsou uvedeny v části 3. této zprávy věnující se jednotlivým krajům.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.10 Vytvořit expertní platformu složenou ze zástupců relevantních subjektů určenou k podpoře procesu transformace a zajistit její fungování.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: státní správa a samospráva, poskytovatelé sociálních služeb

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření organizováním a koordinací činnosti pracovních skupin, setkáváním monitorovací skupiny, pravidelným setkáváním se zástupci krajů a poskytovatelů sociálních služeb zapojených do procesu transformace včetně pořádání regionálních a nadregionálních kulatých stolů.

Více informací k **pracovním skupinám** je uvedeno v plnění u opatření č. 2.1.

V průběhu roku 2012 byly realizovány **regionální a národní kulaté stoly** tematicky zaměřené na transformaci a na aktuální potřebu témat v dané oblasti či lokalitě.

Monitorovací skupina je sestavena ze 16 zástupců - zadavatelů (zástupci krajů, obcí) a poskytovatelů sociálních služeb, MPSV ČR, sociálních partnerů a dalších vybraných zástupců organizací či odborníků působících v oblasti sociálních služeb, komunikace probíhala elektronickou formou.

Bližší informace ze setkání krajů je možné nalézt u plnění opatření 1.2.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.11 Podpořit vznik regionálních strategií transformace a deinstitucionalizace na úrovni krajů ČR.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: kraje

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření při setkáních s kraji a poskytovateli zapojenými do procesu transformace, podporou krajů v začleňování procesu transformace do střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb a tvorbou Metodiky pro plánování sociálních služeb na území kraje v souladu s procesem transformace pobytových zařízení sociálních služeb a tvorbou Doporučení krajům k zajištění a plánování deinstitucionalizace (podklad pro plánování sociálních služeb, pracovní název). Např. Moravskoslezský kraj již má vytvořenou ucelenou strategii transformace a deinstitucionalizace, podrobně k jednotlivým krajům - v části 3 tohoto dokumentu.

V roce 2012 byla vytvořena Metodika pro plánování a zahájeno zpracování doporučení. Více informací o těchto aktivitách je uvedeno u plnění opatření č. 2.2.

V roce 2012 byla vytvořena první verze Manuálu transformace – část pro zadavatele (kraje), která obsahuje doporučení k transformaci sociálních služeb v krajích.

Byly vytvořeny indikátory transformace (Znaky a vodítka deinstitucionalizace – úroveň kraje/obcí).

Podpora procesů plánování dostupnosti sociálních služeb a podpora zavádění a realizace procesu plánování dostupnosti sociálních služeb na místní úrovni byla podporována v roce 2012 MPSV také ve výzvách č. 65 a 78. Ve výzvě č. 65 bylo podpořeno celkem 26 grantových projektů ve výši 45 mil. Kč. Pro rok 2012 byla čerpána částka ve výši 11 mil. Kč. Ve výzvě č. 78 bylo podpořeno celkem 22 grantových projektů v celkové výši 42 mil. Kč. V roce 2012 projekty čerpaly 13 mil. Kč. Ve sledovaném období byla dále vyhlášena výzva pro předkládání grantových projektů zaměřená na podporu rozvoje komunitního plánování (výzva č. 97). V tuto chvíli probíhá proces hodnocení projektů, předpokládaný termín zahájení realizace podpořených projektů je březen 2013.

V oblasti vzdělávání a podpory procesů v sociálních službách byly vyhlášeny i **individuální projekty** krajů – výzva č. 5. Výzva je zaměřena také na podporu procesů poskytování sociálních služeb, včetně podpory partnerství na místní a regionální úrovni. V rámci této činnosti jsou především podporovány projekty zaměřené na podporu zavádění procesů plánování dostupnosti sociálních služeb a plánu rozvoje sociálních služeb, podporu transformace pobytových zařízení pro cílové skupiny, zavádění procesu kvality a kontroly poskytování sociálních služeb. Celkem bylo podpořeno v oblasti vzdělávání a v oblasti podpory procesů plánování a rozvoje 28 projektů ve výši 483 mil. Kč. V roce 2012 projekty čerpaly 89 mil. Kč.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.12 Nastavit regionální a lokální strategie snižování kapacit zařízení sociálních služeb s prvky institucionální péče a vybudovat síť komunitních služeb.

Provede: MPSV ve spolupráci s kraji Termín: do 2013

Spolupráce: kraje

MPSV prostřednictvím NC plnilo toto opatření v aktivitách, které se zabývají střednědobým plánováním rozvoje sociálních služeb a začleňováním problematiky deinstitutionalizace a humanizace do tohoto procesu. V roce 2012 byly vytvořeny v každém kraji analýzy pro potřebu transformace a deinstitutionalizace (13 analýz, mimo Hlavní město Praha).

Více informací o aktivitách vztahující se k **procesu střednědobého plánování** je

uvedeno u plnění předchozího opatření 2.7.

Dále v každém ze 13 krajů zapojených do projektu Podpora transformace sociálních služeb byla koordinace transformace zajištěna regionálním pracovníkem NC, jehož hlavní náplní je koordinace a komplexní zajištění spolupráce všech subjektů zajišťujících transformaci, včetně předávání potřebných informací. Regionální pracovníci byli také aktivně zapojeni do činnosti regionálního transformačního týmu (RTT) daného kraje a spolupracovali na realizaci konkrétních aktivit v rámci tohoto týmu.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.13 Navázat a zajistit regionální a lokální spolupráci mezi kraji a poskytovateli sociálních služeb v oblasti transformace a deinstitucionalizace služeb sociální péče.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: kraje

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření během setkání se zástupci krajů (více informací u plnění opatření 1.2), podporou transformačních týmů v jednotlivých krajích (viz část 3), podporou zavádění transformace do procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb na krajské úrovni, realizací regionálních i národních kulatých stolů. Dále je toto opatření plněno prostřednictvím aktivit jednotlivých krajů (viz část 3. věnující se jednotlivým krajům). Prohloubit spolupráci se podařilo rovněž prostřednictvím vzdělávacího programu Řízení transformace pobytových sociálních služeb, kterého se účastnili jak zástupci krajů a místní samosprávy, tak pobytových zařízení a komunitních služeb, a vytvořením prostoru pro komunikaci a spolupráci na předkládaných společných projektech.

K podpoře spolupráce přispěly také Znaky a vodítka deinstitucionalizace, které vymezují roli jednotlivých aktérů procesu.

Na podzim roku 2012 proběhlo setkání se zástupci krajů, které bylo zaměřeno na oblast plánování deinstitucionalizace na národní i regionální úrovni. V rámci tohoto setkání měli zástupci krajů možnost zapojit se do tvorby koncepce transformace sociálních služeb na období 2014 – 2020. Další část setkání byla

věnována procesu plánování transformace na úrovni krajů s využitím jednotlivých výstupů. Více informací je uvedeno u plnění opatření 2. 7.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.14 Vytvořit doporučený postup v oblasti schvalování provozních řádů v transformovaných sociálních službách pro krajské hygienické stanice.

Provede: MZ ve spolupráci s MPSV Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC iniciovalo dialog mezi poskytovateli sociálních služeb (organizace, zařízení), zřizovateli sociálních služeb (krajské úřady) a krajskými hygienickými stanicemi (dále jen „KHS“). Dialog byl zahájen formou seminářů, jejichž cíle, diskutované body (konkrétní účastníci) byly stanoveny ve spolupráci mezi MPSV, Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem zdravotnictví.

Uskutečnily se 4 semináře věnované tématu schvalování provozních řádů a hygienických norem (Jihlava, Olomouc, Ostrava, Praha). V roce 2012 také proběhla příprava další aktivity věnované tomuto tématu: kulatého stolu pro podporu spolupráce MPSV s dalšími aktéry.

Ministerstvo zdravotnictví ČR vytvořilo doporučený postup v oblasti schvalování provozních řádů v transformovaných sociálních službách pro krajské hygienické stanice.

Opatření je plněno v termínu.

Opatření:

2.15 Zajistit fungování systému sdílení dobré praxe mezi poskytovateli sociálních služeb zaměřeného na transformační a deinstitucionalizační proces vedoucí ke komunitnímu způsobu života jejich uživatelů.

Provede: MPSV Termín: do 2013

Spolupráce: kraje, poskytovatelé sociálních služeb

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření realizací těchto aktivit:

- setkání se zástupci zařízení zapojených do procesu transformace (více informací o plnění opatření 1.2),
- workshopy pro zařízení,
- systém sdílení dobré praxe – například Sborník dobré praxe, stáže pracovníků atd.,
- činností pracovní skupiny Dobrá praxe²⁰ v deinstitucionalizaci, která se zaměřovala na identifikaci a vyhodnocování příkladů dobré praxe a sestavení Sborníku dobré praxe (viz plnění opatření 2.2),
- organizování stáží,
- vydáváním sborníků, atd.

Workshopy dobré praxe sloužily k výměně, sdílení a předávání zkušeností mezi poskytovateli sociálních služeb. Smyslem této aktivity je inspirovat pracovníky zařízení k realizaci již osvědčených postupů, které usnadňují proces transformace. Jsou zaměřeny na cílovou skupinu: členy regionálních transformačních týmů, pracovníky v přímé péči, pracovníky MPSV a další aktéry transformačního procesu.

V roce 2012 proběhlo 10 workshopů zaměřených na témata např. průběh procesu transformace v jednotlivých zařízeních, zaměstnávání lidí se zdravotním postižením, způsobilost k právním úkonům – proces navrácení způsobilosti k právním úkonům.

Stáže pro sdílení zkušeností a osvědčených postupů sloužily k motivaci a rozvoji pracovníků zařízení (dalších aktérů transformace) v procesu transformace sociálních služeb. Stáže byly zajišťovány pro získání zkušeností a sdílení osvědčených postupů například v oblastech: seznámení se s různými typy sociálních služeb, individuální plánování, sociálně terapeutické činnosti, alternativní komunikační dovednosti. Stáže probíhají v transformovaném zařízení a v organizaci poskytující komunitní sociální služby (profily pracovních míst, rozdělení kompetencí, směnnost), cílem je i seznámit se s poskytováním služby osobám s vysokou mírou podpory v malých komunitách. V roce 2012 bylo umožněno účastnit se stáží pracovníkům ze 7 zařízení. Dále viz plnění opatření 1.4.

Opatření je plněno průběžně.

²⁰ Dobrou praxí je postup nebo dílčí krok v procesu transformace sociální služby, který je aplikován v transformujícím se nebo v transformovaném zařízení či v jiné organizaci, zároveň tak přispívá k dosažení cílů transformace a může být inspirativní pro jiná zařízení.

Opatření:

- 2.16 Posílit preventivní aktivity, které minimalizují přijímání dětí do ústavní péče v souvislosti s Národním akčním plánem k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: MŠMT, MZ, MV, MSp, MMR, MF, kraje ČR, poskytovatelé sociálních služeb, poskytovatelé zdravotních služeb a síť služeb pro ohrožené děti

MPSV započalo plnit toto opatření prostřednictvím NC tým, že vypracovalo zadání analýzy důvodů vstupu osob do ústavní péče, činností pracovní skupiny Děti na cestě z ústavů, která se touto problematikou také zabývá. V průběhu roku 2012 bylo vytvořeno zadání zmiňované analýzy, která obsahuje zjištění příčin a faktorů, které ovlivňují vstup osob se zdravotním postižením do ústavních zařízení, tedy i dětí. Zpracování **analýz** bude realizováno v následujícím období.

Vznikla pracovní skupina **Děti na cestě z ústavů**, jejímž cílem bude mimo jiné navrhnout postupy pro prevenci umístování dětí do ústavní péče a vymezit typy a potřebný rozsah služeb v komunitě tak, aby i děti se zdravotním postižením žijící v ústavní péči měly možnost být zapojeny zpět do života komunity.

Preventivní opatření ke snížení počtu dětí umístovaných na náhradní ústavní péče, včetně dětí se zdravotním postižením, jsou jednak zahrnuta v Národní strategii ochrany práv dětí a prováděcím Akčním plánu, jednak jsou součástí schválené novelizace zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, která je s účinností od 1. 1. 2013 provedena zákonem č. 401/2012 Sb. Novela zákona č. 359/1999 Sb. upravuje činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí, oblast pověřených osob k výkonu sociálně-právní ochrany dětí (služby) a oblast náhradní rodinné péče s důrazem na úpravu zákonných podmínek pro podání návrhu na nařízení ústavní výchovy nebo svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a na zamezení umístění dítěte do náhradní péče zařízení pouze z důvodu materiální nedostatečnosti rodiny. Novela vytváří předpoklady pro širší

zapojení pomáhajících organizací do řešení případů ohrožených rodin s dětmi a zakotvuje povinnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí postupovat podle stanoveného individuálního plánu ochrany dítěte, který má za cíl setrvání dítěte v jeho přirozeném prostředí, anebo co nejrychlejší návrat dítěte do rodiny. Vedle individuálního plánu ochrany dítěte upravuje novela zákona č. 359/1999 Sb. rovněž další preventivní metody sociální práce orgánů sociálně-právní ochrany dětí, jako je průběžné vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny a projednávání situace rodiny v rámci případových konferencí. Podrobnosti k individuálnímu plánu ochrany dítěte a k vyhodnocování situace dítěte jsou stanoveny v prováděcí vyhlášce MPSV k zákonu č. 359/1999 Sb.

Součástí výše uvedené novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí je i doprovodná novelizace zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, kde omezuje doba trvání ústavní výchovy dítěte nejdéle na dobu 3 let, s možností prodloužení trvání ústavní výchovy na základě nového rozhodnutí soudu. Jedná se o významný průlom do dosavadní úpravy nařizování ústavní výchovy, jejíž trvání není soudem ani zákonem nijak předem časově ohraničeno a soud je pouze povinen přezkoumávat v půlročních intervalech důvody nařízení ústavní výchovy, aniž by musel vydávat nové rozhodnutí ve věci. V souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, Ústavního soudu ČR a Nejvyššího soudu ČR se dále novelou do zákona o rodině výslovně doplňuje, že důvodem pro nařízení ústavní výchovy dítěte nemohou být nedostatečné bytové nebo majetkové poměry rodičů dítěte nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte, jestliže jsou jinak rodiče způsobilí zabezpečit řádnou výchovu dítěte a plnění svých povinností vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti.

Z dalších opatření ke snížení počtu dětí se zdravotním postižením, které jsou umísťovány do náhradní ústavní péče, je v rámci Národní strategie a prováděcího Akčního plánu stanoveno zejména:

- Zpracování analýzy služeb pro děti se zdravotním postižením jako součást komplexní analýzy systému péče o ohrožené děti (termín 12/2013),
- Vytvoření metodik, které definují metody sociální práce a služeb pro děti se zdravotním postižením, a jejich pilotní ověření (termín 12/2014),
- Transformace pobytových služeb pečujících o děti se zdravotním postižením na poskytovatele terénních a ambulantních služeb (termín 12/2015),

- Novelizace zákonné úpravy, která zajistí, že dítě nebude odděleno od rodinného prostředí z důvodu zdravotního postižení (termín 12/2014),
- Legislativní úprava podpory náhradní rodinné péče o děti se zdravotním postižením (realizováno zákonem č. 401/2012 Sb., s účinností od 1. 1. 2013),
- Legislativní ukotvení věkové hranice, do které nelze děti umísťovat do ústavní péče (3 roky věku od roku 2015, 7 let věku od roku 2017).

Opatření je plněno částečně.

Opatření:

2.17 Vytvořit informační, analytickou a metodologickou základnu o procesech transformace a deinstitucionalizace.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: MŠMT, MZ, MV, MSp, MMR, MF, MO, kraje ČR, poskytovatelé sociálních služeb, poskytovatelé zdravotních služeb a síť služeb pro ohrožené děti

V roce 2012 byly zpracovány tyto analýzy procesu transformace: Analýza procesu transformace u zařízení zapojených do projektu (první verze); Průběh transformace ve vybraných zařízeních (první verze); Průběh transformace ve vybraných zařízeních – analýza nákladů (první verze); Vliv podpory pro zařízení v transformaci a jejich uživatele – Pracovníci (první verze); Vliv podpory pro zařízení v transformaci a jejich uživatele – Uživatelé (první verze); Efektivnost vynaložených prostředků (první verze); Vliv na komunitu (první verze); Modelové situace v rozhodování o ústavní či komunitní péči (první verze); Potřeby lidí mimo ústavy, včetně budoucí potřeby pobytových služeb (první verze); Podmínky pro rozvoj služeb v přirozeném prostředí: Hodnocení kvality služeb a práva uživatelů, Právní úprava a mechanismy (první verze); Postoje poskytovatelů a krajů ke způsobům transformace ústavní péče (první verze); Náklady různých typů domácností: model výpočtu (první verze).

Informační základna je tvořena prostřednictvím manuálů, PR kampaně a dalších opatření.

Opatření je plněno v termínu.

Cíl 3

Podpora poskytovatelů sociálních služeb, jejich zaměstnanců, uživatelů a dalších subjektů při transformaci institucionální péče zejména směrem k poskytování sociálních služeb v souladu s individuálními potřebami uživatelů služeb prostřednictvím dotačních programů.

Opatření:

3.1 Zaměřit investiční dotační programy tak, aby podporovaly výstavbu pouze pobytových zařízení s humanizujícími prvky (tj. zejména domácností s kapacitou do 6 uživatelů při maximálním počtu 3 domácností blízko sebe, umístění zařízení v přirozené komunitě a dodržující soukromí a zájmy jednotlivých uživatelů, a to formou výstavby nových nebo rekonstrukcí starých objektů).

Provede: MPSV

Termín: průběžně od 2010

Spolupráce: kraje, regionální rady regionů soudržnosti

Toto opatření je plněno prostřednictvím zaměření finančních prostředků poskytovaných v IOP (více informací viz I. část této zprávy) a definování tohoto programu v rámci jednotlivých domácností.²¹

Dále jsou také poskytovány konzultace k IOP podporující přípravu projektů, které jsou v souladu s Kritérii transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb sociální péče. Konzultace se zaměřují především na zprostředkování pochopení projektového záměru mezi architekty a projektanty za účelem vypracování kvalitní projektové dokumentace, která zajistí, že vystavované/rekonstruované/nakupované objekty plně odpovídají účelu transformace, zamezení ústavních prvků v dispozicích objektů, podporu soukromí

²¹ Více informací viz: <http://www.mpsv.cz/cs/5485>

jednotlivých uživatelů a individuální přístup k jednotlivým objektům dle přání a potřeb uživatelů na rozdíl od uniformity dřívějších ústavních objektů.

Bylo provedeno zhodnocení dotačních programů z pohledu deinstitucionalizace v rámci Analýzy dotačních titulů a přidělených finančních prostředků.

Opatření je plněno průběžně.

3.2 Zaměřit dotační programy tak, aby podporovaly rozvoj terénních a ambulantních služeb, které umožňují uživatelům setrvání v přirozeném prostředí.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC vytvořilo v roce 2012 analýzu stávajících dotačních programů s ohledem na to, zda podporují rozvoj terénních a ambulantních služeb, které umožňují uživatelům setrvání v přirozeném prostředí. V roce 2012 byla vytvořena doporučení pro zaměření dotačních programů na úrovni státu, krajů a obcí tak, aby podporovaly deinstitucionalizaci a rozvoj komunitních služeb (zejm. Znaky a vodítka deinstitucionalizace).

V rámci Principů a priorit dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb vyhlášených v roce 2012 na rok 2013 byly přímo stanoveny dvě zásady, které se týkají výše uvedeného požadavku, a to „podpora terénních a ambulantních služeb sociální péče“ (zde MPSV požaduje další podporu uvedených služeb zhruba do úrovně 100% částky přidělené na tyto formy služeb sociální péče v roce 2012 na jednotlivé kraje, a to na úkor financování pobytových služeb sociální péče) a „podpora pobytových služeb sociální péče realizující kroky vedoucí k deinstitucionalizaci a humanizaci“.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

3.3 Provést analýzu státních dotačních programů a programů financovaných z EU zaměřených na cílové skupiny s cílem sjednotit přístup jednotlivých resortů v rámci řešené problematiky.

Provede: MPSV

Termín: 2011

Spolupráce: kraje, regionální rady regionů soudržnosti, MMR

Splněno v roce 2011. Analýza byla dále aktualizována v roce 2012. V roce 2012 byl jako součást analýz ústavů v krajích zjištěn stav zdrojů financí pro ústavní služby, jak provozních, tak investičních, včetně zdrojů EU

Opatření je splněno.

Opatření:

3.4 Zohlednit již probíhající transformační proces při rozhodování o dotacích pro poskytovatele sociálních služeb.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: kraje

MPSV zohledňuje již probíhající proces transformace sociálních služeb při rozhodování o dotacích pro poskytovatele sociálních služeb. Poskytovatelé mají možnost skutečnost, že jsou zapojeni do procesu, zahrnout do žádosti o dotaci, tato skutečnost je dle dokumentu Principy a priority dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb v roce 2013 posuzována a hodnocena.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

3.5 Zaměřit dotační programy tak, aby podporovaly vznik a rozvoj pobytových služeb s kapacitou do 6 osob pro specifické cílové skupiny (osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby se závislostí na alkoholu, osoby se závislostí na návykových látkách či ohrožené závislostí, osoby bez příjmů).

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Toto opatření není v rámci dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb (dle § 101 zákona č. 108/2006, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů) přímo realizováno. V rámci dotačního řízení je pouze zohledňováno zapojení sociálních služeb, resp. poskytovatelů sociálních služeb, do procesu

transformace (viz opatření 3.7.). Realizace opatření 3. 5. se v rámci dotačního řízení předpokládá až pro rok 2013 a následující, zejména s ohledem na reformu v systému financování sociálních služeb.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

3.6 Zajistit, aby finanční prostředky z Evropských strukturálních fondů nebyly použity k budování nových segregujících institucí a aby jejich využití bylo vázáno na proces transformace, humanizace a deinstitucionalizace veřejných služeb vedoucí směrem ke komunitní péči.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: MMR, MZ, kraje ČR

Prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj - IOP - byly zaměřeny na podporu procesu transformace a deinstitucionalizace (viz I. část této zprávy v rámci nástrojů k naplňování). Priority pro další programovací období jsou v současné době teprve vyjednávány a záměry jsou prosazovány v souladu s tímto opatřením. Cílem MPSV je i nadále podporovat tento trend nejen v programech, které administruje MPSV, ale i v programech administrovaných jinými subjekty.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

3.7 Zohlednit při podpoře státních dotačních programů v příštích pěti letech sociální služby, které vzniknou v návaznosti na provedenou transformaci pobytových zařízení.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

V rámci dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb (dle § 101 zákona č. 108/2006, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů) realizovaného v minulých letech bylo k sociálním službám, které prošly nebo procházely procesem transformace či vznikly jako výsledek tohoto procesu, přistupováno specificky. Všechny tyto sociální služby byly v rámci dotačního řízení

podpořeny, a to ve vyšší než průměrné míře uspokojení požadavku na dotaci u sociálních služeb stejného typu u jiných poskytovatelů. Tento přístup přitom vychází z premisy zvýšených nákladů dotčených sociálních služeb v určitém (přechodném) období transformace. Stejně tak i v následujícím dotačním roce bude toto opatření naplňováno, a to v návaznosti na Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009-2012 (v tomto dokumentu je oblast transformace služeb sociální péče uvedena jako jedna z prioritních os) a v návaznosti na dokument Principy a priority dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb v roce 2013 schválený vedením resortu, v němž se ministerstvo zavázalo nadále nepodporovat navyšování kapacit pobytových služeb sociální péče na úkor služeb terénních a ambulantních, ovšem s výjimkou změn souvisejících s procesem transformace.

Opatření je plněno průběžně.

Cíl 4

Podporovat proces zkvalitňování životních podmínek uživatelů stávajících ústavních zařízení sociální péče

Opatření:

- 4.1 Podporovat proces zavádění standardů kvality do zařízení sociálních služeb.
Provede: MPSV Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC ve spolupráci s kraji plní toto opatření tím, že organizovalo vzdělávacích programy - semináře, workshopy, supervizní setkání, externí konzultantskou podporu a monitorovací návštěvy pro jednotlivé aktéry procesu transformace. NC bylo také provedeno modelové hodnocení kvality poskytovaných sociálních služeb ve 33 zařízeních zapojených do projektu Podpora transformace sociálních služeb. Z těchto hodnocení byla sestavena souhrnná Závěrečná zpráva, která shrnuje výsledky a poznatky.²² Na dvou workshopech byli s výsledky aktivity

²² Zpráva je zveřejněna zde: www.trass.cz.

seznámení odborníci z oblasti výkonu inspekce kvality sociálních služeb (pracovníci krajských úřadů a Úřadu práce ČR).

Všechny formy aktivit vzdělávání - semináře, workshopy a supervizní setkání ve svém obsahu nesou požadavek na zkvalitnění životních podmínek uživatelů. Více informací ke vzdělávacím programům a jejich konkrétnímu tematickému obsahu je uvedeno v bodě 1.4, k supervizi v bodě 5.1.

MPSV dále prostřednictvím ESF byla v roce 2012 v rámci oblasti podpory 3.1 financována podpora zavádění procesů rozvoje kvality poskytování sociálních služeb, tj. podporování aktivit zaměřených na plnění zákonných standardů kvality sociálních služeb a další celkový rozvoj kvality poskytované sociální služby. Na tuto oblast byly zaměřeny grantové projekty ve výzvách č. 45 a 66. Ve výzvě č. 45 bylo podpořeno celkem 74 projektů v celkové výši necelých 160 mil. Kč. V roce 2012 tyto projekty ukončovaly svoji realizaci a byly podpořeny v celkové částce 37 mil. Kč. Ve výzvě č. 66 bylo podpořeno celkem 54 projektů s celkovou podporou ve výši 120 mil. Kč. V roce 2012 projekty čerpaly 34 mil. Kč.

Další aktivity v této oblasti vyvíjejí kraje - bližší informace o jednotlivých aktivitách krajů jsou uvedeny v části 3. této zprávy.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

4.2 Vytvořit systém (metodik) individuálního posouzení situace uživatelů stávajících pobytových zařízení za účelem nalezení a uplatnění možností zkvalitnění jejich života.

Provede: MPSV ve spolupráci MZ a MŠMT Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC plnilo toto opatření tím, že vypracované doporučené postupy byly aplikovány vzdělávacími aktivitami zaměřenými na vzdělávání pracovníků transformujících se zařízení, realizací individuálního posuzování a činností pracovní skupiny Individuální posuzování.

V rámci projektu byl zpracován Doporučený postup č. 1/2010 Posuzování míry

nezbytné podpory uživatelů a Doporučený postup č. 7/2009 Základní zjišťované údaje pro posuzování uživatelů, které jsou také v jednotlivých zařízeních zapojených do projektu Podpora transformace sociálních služeb aplikovány. Doporučené postupy jsou zveřejněny také na webovém portálu MPSV (zde: <http://www.mpsv.cz/cs/8496>). Během projektu byla dosud posouzena potřebná míra podpory u více než 3500 uživatelů, včetně opětovného přehodnocení nezbytné míry podpory. Konkrétně v roce 2012 hodnocení nezbytné míry podpory bylo včetně přehodnocení provedeno u více než 800 uživatelů. Z přehodnocování míry podpory obvykle vyplývá zjištění nižší míry potřebnosti podpory, než jak bylo původně stanoveno zařízením. Výsledky posouzení slouží jako podklad pro individuální plánování služeb jednotlivým uživatelům a pro nastavení podoby a rozsahu sociálních služeb po transformaci (druh, kapacita, počet pracovníků apod.). V roce 2012 také zahájila činnost pracovní skupina Vyhodnocování nezbytné míry podpory uživatele, která provádí revizi doporučeného postupu v návaznosti na současné zkušenosti (i vzhledem k jednotlivým cílovým skupinám) a pracovní skupiny: Evaluace, Specifika cílových skupin a Transformace služeb pro lidi s duševním onemocněním.

V souladu s uvedenými úkoly pracovní skupiny, na základě zkušeností s posouzením potřeb uživatelů služeb v zařízeních zařazených do projektu, byla provedena revize dokumentu Doporučený postup č. 1/2010 a zpracována nová verze nástroje na zjištění a vyhodnocení míry nezbytné podpory zaměřená na rozlišení uživatelů transformujícího se zařízení na osoby s vysokou, střední a nízkou mírou nezbytné podpory. Výsledný nástroj se skládá z dotazníku a metodiky pro pracovníky, kteří provádí zjišťování míry nezbytné podpory s uživateli.

V roce 2012 bylo dokončeno školení ve vzdělávacím programu zaměřeném na individuální posuzování (více informací v plnění opatření 1.4.). Byla vytvořena metodika k tomuto vzdělávacímu programu²³.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

²³ Zveřejněno zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=93034&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_2927&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=149971180

4.3 Ve spolupráci s kraji zajistit dostupnost a úzkou spolupráci odborníků, kteří budou schopni provádět odbornou diagnostiku – zejména neurologickou, psychiatrickou, psychologickou, sociální, pedagogickou.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: kraje, MZ, MŠMT

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření spoluprací odborníků (např. speciálních pedagogů) při posuzování nezbytné míry podpory, realizací různých druhů vzdělávacích aktivit, mapováním a zajišťováním potřeb externích konzultací v jednotlivých zařízeních, pořádáním tematických vzdělávacích workshopů. Dále jsou v jednotlivých krajích a zařízeních ustanoveny MTT a RTT.

Externí konzultantská podpora byla poskytována formou jednodenních až dvoudenních konzultací přímo v zařízení. Pracovníci byli např. seznámeni s tím, jak individuálně komunikovat s uživateli s vysokou mírou podpory dle jejich specifických potřeb, v oblasti sexuality.

Někteří poskytovatelé dle potřeby využívali odborníky při hodnocení nezbytné míry podpory, jednalo se například o sociální pracovnice, speciální pedagogy, ergoterapeuty.

NC nejen v rámci vzdělávacího programu zaměřeného konkrétně na členy regionálních transformačních týmů, ale rovněž formou supervizního procesu, o podporu a rozvoj těchto pracovníků. Cílem je v krajích vyškolit odborníky v transformaci sociálních služeb, kteří budou připraveni sehrát vůdčí úlohu v deinstitucionalizaci sociálních služeb. Více informací ke vzdělávacím programům je uvedeno u plnění opatření 1.4.

V rámci jednotlivých zařízení byla mapována NC potřeba externích konzultací odborníků. Dále budou na základě zjištěné potřeby zajištěni odpovídající odborníci.

Byly ustanoveny RTT a MTT, které jsou multidisciplinární – více informace viz část 5.

V každém zařízení zapojeném do projektu jsou ustanoveny multidisciplinární transformační týmy. Týmy jsou zpravidla 9 členné a jsou tvořeny zástupci ze zařízení, NC, případně zástupcem ze strany zřizovatele. Účelem setkávání těchto týmů je tvorba transformačních plánů a následně plnění jednotlivých kroků při plnění transformačního procesu v daném zařízení (více informací viz část 3. této zprávy).

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

4.4 Vytvořit systém (metodiku) přechodu uživatelů do jiných typů služeb včetně úplného opouštění sítě sociálních služeb.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření tvorbou Manuálu transformace, předáváním zkušeností mezi jednotlivými poskytovateli a podporou při tvorbě transformačního plánu, který obsahuje také část plánující přípravu na přestěhování uživatelů a přesun zdrojů, a dalšími aktivitami uvedenými níže.

Více informací o **Manuálu transformace** je uvedeno v plnění opatření 2.2.

Způsob stěhování klientů, využití služeb a přesun zdrojů řeší vždy konkrétní Transformační plán. Návrh tohoto systému alternativních služeb zpracovává multidisciplinární transformační tým. Dále jsou sbírány informace od odborných pracovníků Národního centra v zařízení v týdenních zprávách o tvorbě postupů při přesunu klientů, pracovníků a práci na metodických postupech vztahujících se k přechodu uživatelů do jiných typů služeb a rizik s tím spojených.

NC metodicky podporovalo zařízení při volbě alternativních služeb a přechodu uživatelů do jiných služeb v rámci transformace například tím, že připomínkuje příslušné kapitoly transformačního plánu každého konkrétního zařízení a konzultuje s vedením zařízení sestavení transformačního plánu; umožňuje využívat i externí experty na danou oblast; umožňuje předávat zkušenosti v rámci setkání se zástupci poskytovatelů, krajů, aj.

V rámci projektu podpořeného z ESF byla vytvořena metodika pro přechod uživatelů z ústavu do běžného prostředí (Instand)²⁴.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

²⁴ Zveřejněno zde: <http://www.instand.cz/metodika-pripravne-a-realizacni-faze-prechodu-uzivatelu-socialnich-sluzeb.html>

- 4.5 Vytvořit systém (metodiky) a program přípravy a vzdělávání zaměstnanců na podporu poskytování služeb podle individuálních potřeb uživatelů zaměřené na přechod do nového systému poskytování sociálních služeb.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC naplňovalo toto opatření tvorbou a sběrem postupů a doporučeními pro pracovníky, kteří transformaci realizují, jednotlivými vzdělávacími aktivitami - kurzy, školeními, workshopy, prostřednictvím supervizních setkání nebo intervizí, která jsou realizována přímo zařízeními. Další informace o vzdělávacích aktivitách uvedeny u plnění opatření 1. 4.

Manuál transformace - informace k tomuto manuálu je uvedena u plnění opatření 2.2. Byly vytvořeny akreditované kurzy: pro pracovníky v přímé péči; pro pracovníky zajišťující posouzení potřeb uživatelů (vč. vytvořené metodiky – viz 4.2²⁵; pro řízení transformace).

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

- 4.6 Zajistit fungování systému poskytování metodické podpory v procesu transformace institucionální péče poskytovatelům a zadavatelům sociálních služeb.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC naplňuje opatření realizací vzdělávacích aktivit (například vzdělávacích programů, workshopů, výměnou dobré praxe a vytvářením sborníků dobré praxe, organizováním stáží – viz opatření 1.4), vytvářením metodických postupů a manuálů (viz opatření 2.2), setkáváním se zástupci krajů a zařízení zapojených do projektu (viz opatření 1.2) a poskytováním konzultací (viz opatření 2.3 a 3.11). MPSV také podporuje činnost transformačních týmů na úrovni zařízení a krajů (RTT a MTT), které přispívají k předávání metodických postupů pro řádné zajištění transformace. Transformační týmy jsou složeny multidisciplinárně,

²⁵ Zveřejněno zde:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=64965&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_2927&p2=ShowDocInfo_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&acode=104723952

z odborníků na sociální práci, řízení procesu, financování a dalších oblastí nezbytných pro řádné metodické zajištění a realizaci procesu. Více informací o jednotlivých transformačních týmech je uvedeno v části 3. MPSV plní toto opatření také prostřednictvím akreditace vzdělávacích kurzů v této oblasti.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

4.7 Zajistit systematickou podporu neformálním pečujícím osobám (především rodinným pečovatelům) tak, aby se zabezpečila kvalita péče jimi poskytovaná, jakož i kvalita jejich života.

Provede: MPSV

Termín: 2013 – 2015

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření sestavením a činnostmi pracovní skupiny Pečující osoby a pořádáním kulatých stolů v jednotlivých krajích na téma pečujících osob a jejich situace.

Činnost pracovní skupiny²⁶: pracuje na výstupech – doporučeních - týkajících se mapování situace pečujících osob (více viz cíl 2, opatření 2.1); formou focus group mapuje a pojmenovává současné problémy pečujících osob, dává je do souvislosti s transformací sociálních služeb a přenáší zjištění a diskuse do prostředí svépomocných skupin a na kulaté stoly pořádané NC; zpracovala dotazník ke zjišťování situace pečujících osob v ČR.

Dále tím, že jsou rodinní příslušníci osob se zdravotním postižením informováni o postupu transformace zařízení, a pracovníci zařízení jsou podporováni v tom, aby jim dávali dostatek informací a podpory (např. jsou zapojeni v procesu individuálního posuzování potřebné míry podpory, jsou zváni na setkání opatrovníků a blízkých osob, tvoří informační materiály). Zapojování a účast rodinných příslušníků a dalších blízkých či pečujících osob bylo zhodnoceno při činnosti pracovní skupiny pro Zpracování indikátorů hodnocení Kritérií transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb. Téma pečujících osoby bylo prostřednictvím

²⁶ Více informací:

http://www.trass.cz/TrassDefault.aspx?rid=39689&app=Article&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_5497&p2=Header_BOOL_True&p3=RoundPanel_BOOL_True&p4=VPath_STRING_&acode=63979040

NC řešeno také na regionálních kulatých stolech zaměřených na problematiku pečujících osob. Kulaté stoly byly v průběhu roku 2012 realizovány v 11 krajích. Více viz informace v 3. části této zprávy.

Novelou zákona o sociálně-právní ochraně dětí, provedenou zákonem č. 401/2012 Sb. s účinností od 1. 1. 2013, jsou upravena podstatná legislativní opatření k zajištění systematické podpory pěstounům a jiným osobám pečujícím, do jejichž náhradní rodinné péče je svěřeno dítě nebo děti se zdravotním postižením. V oblasti sociálního zabezpečení se nově upravují a valorizují dávky pěstounské péče, včetně zvýhodněných nároků pro pěstounské rodiny, které pečují o děti se zdravotním postižením. Odměna pěstouna činí nově 20 000 Kč měsíčně, jestliže pěstoun pečuje alespoň o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost). Za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující se odměna pěstouna podle písmena zvyšuje o 4 000 Kč. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte činí v případě péče o dítě se zdravotním postižením (Kč měsíčně):

Dítě ve věku	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost)	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost)	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost)	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost)
Do 6 let	4 650	5 550	5 900	6 400
6 – 12 let	5 650	6 800	7 250	7 850
12 – 18 let	6 450	7 800	8 300	8 700
18 – 26 let	6 750	8 100	8 600	9 000

Pěstounům a dalším osobám pečujícím, včetně pěstounů zajišťujících náhradní rodinnou péči o dítě se zdravotním postižením, svědčí podle § 47a zákona č. 359/1999 Sb. následující práva a povinnosti:

a) právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě; tato pomoc spočívá zejména v zajištění krátkodobé péče

1. po dobu, kdy je osoba pečující nebo osoba v evidenci uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké,
 2. při narození dítěte,
 3. při vyřizování nezbytných osobních záležitostí,
 4. při úmrtí osoby blízké,
- b) právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti, která je přiměřená věku dítěte, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let,
- c) právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců,
- d) právo na zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti podle písmene f),
- e) právo na pomoc při plnění povinností podle písmene h), včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečňování styku oprávněných osob s dítětem a při zajištění asistence při tomto styku,
- f) povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích.

K provedení výše vyjmenovaných práv a povinností bude se všemi pěstouny sjednána **dohoda o výkonu pěstounské péče**, ve které se konkretizují podmínky výkonu pěstounské péče podle specifických potřeb konkrétní pěstounské rodiny. Dohodu o výkonu pěstounské péče sjedná s pěstounem příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí v místě bydliště pěstouna, anebo se souhlasem tohoto orgánu jiný obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad anebo pověřená fyzická či právnická osoba. Orgánu nebo osobě, která s pěstounem uzavře dohodu o výkonu pěstounské péče, bude z tohoto titulu náležet **státní příspěvek na výkon pěstounské péče** ve výši 48.000 Kč za kalendářní rok, který je určen na úhradu nákladů spojených s poskytováním pomoci a poradenství pěstounovi či jiné osobě pečující.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

- 4.8 Aktualizovat doporučený postup – Kritéria transformace humanizace a deinstitucionalizace sociálních služeb – pro cílové skupiny seniorů a lidí s duševním onemocněním.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: státní správa a samospráva, poskytovatelé sociálních služeb

MPSV prostřednictvím NC v roce 2012 plnilo toto opatření tím, že zajistilo činnost expertní pracovní skupiny Zpracování indikátorů hodnocení Kritérií transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb sociální péče a metodiky jejich naplnění. Jedním z úkolů této pracovní skupiny bylo plnění **Kritérií transformace, humanizace a deinstitucionalizace vybraných služeb sociální péče a metodiky jejich naplnění** tak, aby materiál odpovídal požadavkům uživatelů sociálních služeb se zdravotním postižením. Revize proběhla ve dvou fázích, a to na setkání pracovní skupiny, zadavatelského týmu, zástupců krajů a NC a dále na setkání/semináři k revizi Kritérií rozšířeném o zástupce zařízení ústavního i komunitního typu a externích odborníků. V roce 2012 bylo zpracováno zadání a první verze zrevidovaných Kritérií pro komunitní sociální služby. Tento materiál byl zpracován v souvislosti s dalšími výstupy: Znaky a vodítka deinstitucionalizace a Manuál transformace.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

- 4.9 Identifikovat uživatele sociálních služeb žijící v zařízení s prvky institucionální péče, kteří mají aktivní zájem o podporu svého života prostřednictvím komunitních služeb.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

Spolupráce: kraje

MPSV prostřednictvím NC plní opatření tím, že v rámci tvorby transformačních plánů zařízení jsou mapovány potřeby a přání uživatelů služeb. Rovněž prostřednictvím individuálního plánu uživatele je zjišťován zájem, přání zapojit se do běžného

způsobu života a k tomu i využití komunitních služeb. Pracovníci v jednotlivých zařízeních vždy na počátku procesu mapují rodinné vazby uživatelů (kořeny, odkud uživatel pochází), motivaci uživatele, jakou službu bude preferovat v návaznosti na jeho schopnosti a možnosti. Uživatelům jsou také předávány potřebné informace, ale i zkušenosti s chodem nových služeb (např. možnost krátkodobého využívání chráněného bydlení). Na základě zhodnocení přání, potřeb, schopností a možností jednotlivých uživatelů je zpracována příslušná kapitola transformačního plánu, ve které se odráží zjištěné skutečnosti. Více informací je uvedeno v části 4.2.

K posuzování nezbytné míry podpory je využíváno **Doporučeného postupu č. 1/2010 – Posuzování míry nezbytné podpory uživatelů** (který lze nalézt zde: <http://www.mpsv.cz/cs/8496>), a to především v oblasti zhodnocení potřeb, schopností, možností uživatele a jeho přání vzhledem k procesu transformace (např. zda uživatel chce opustit zařízení, kde by chtěl bydlet) – více viz plnění opatření 4.2.

Opatření je plněno průběžně.

Cíl 5

Podpora naplňování lidských práv uživatelů pobytových sociálních služeb a jejich práva na plnohodnotný život srovnatelný s vrstevníky žijícími v přirozeném prostředí.

Opatření:

5.1 V návaznosti na obnovení důsledné odborné, včasné a multidisciplinární diagnostiky u všech uživatelů zrevidovat náhled na situace zbavování nebo omezování způsobilosti k právním úkonům.

Provede: MSp ve spolupráci s MPSV

Termín: do 2013

MPSV prostřednictvím NC naplňovalo toto opatření tím, že byly zrealizovány semináře týkající se opatrovnictví a právní odpovědnosti poskytovatelů sociálních služeb, ve kterých byla také obsažena oblast opatrovnictví (více viz opatření 5.4). Poskytovatelé zapojení v procesu transformace přezkoumávají to, zda je zbavení způsobilosti přiměřené situaci uživatele, případně uživatelům napomáhají při navrácení způsobilosti.

Dále byl zpracován manuál a analýza týkající se opatrovnictví, včetně zbavování nebo omezování způsobilosti k právním úkonům – více informací je uvedeno v plnění opatření 5.2.²⁷

Konaly se vzdělávací akce a diskuse na téma opatrovnictví: workshopy (viz cíl 4); kulaté stoly, setkání se zařízeními a konference Život v komunitě a Role obcí v transformaci (viz cíl 1).

Ministerstvo spravedlnosti zapracovalo plnění tohoto opatření do nového občanského zákoníku. Nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb., účinný od 1. 1. 2014, dále jen „NOZ“) zcela mění koncepci zbavování a omezování způsobilosti k právním úkonům. Již nebude možné fyzickou osobu zbavit způsobilosti k právním úkonům, ale pouze ji omezit na svéprávnosti (NOZ zavádí novou terminologii tohoto institutu), a to pouze v případě, hrozila-li by dané osobě jinak závažná újma a nepostačilo-li by vzhledem k zájmům této osoby mírnější a méně omezující opatření, mezi které patří: nápomoc při rozhodování, zastoupení členem domácnosti, předběžné prohlášení, „omezení“ svéprávnosti. Ministerstvo spravedlnosti rovněž zahájilo přípravné práce na novém opatrovnickém zákoně (v souladu s ust. § 471 odst. 3 NOZ). Na jeho přípravě bude spolupracovat i s ostatními v této problematice zainteresovanými resorty, tj. s MPSV, MV a MF.

Opatření je splněno.

Opatření:

5.2 Zpracovat právní a věcnou analýzu současného stavu praxe v procesu ustanovování opatrovnictví se zvláštním důrazem na oblast lidských práv.

Provede: MSp ve spolupráci s MPSV a zmocněncem vlády pro lidská práva

Termín: 2011

MPSV prostřednictvím NC nově vytvořilo v roce 2012 analýzu opatrovnictví (první verzi). Byl vytvořen také Manuál opatrovnictví.

²⁷ Statistické údaje k omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům jsou uvedeny zde: <http://cslav.justice.cz/InfoData/statisticke-rocenky.html?jsessionid=32802da134a549246c03c56de618>

Opatření bylo naplněno.

Opatření:

- 5.3 Informovat soudy a soudní znalce o procesech humanizace pobytových sociálních služeb a lidskoprávních aspektech s tím souvisejících.

Provede: MSp ve spolupráci s MPSV

Termín: do 2013

MPSV v rámci projektu Podpora transformace počalo realizovat veřejnou zakázku zaměřenou na semináře a odbornou konferenci určenou soudcům, soudním znalcům a státním zástupcům. Součástí veřejné zakázky jsou i metodické podklady k dané problematice. V říjnu a prosinci byly realizovány tři regionální kulaté stoly za účasti soudců, veřejných opatrovníků a dalších organizací. Tyto kulaté stoly se konaly v Moravskoslezské, Plzeňském a Pardubickém kraji.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

- 5.4 Zajistit důslednou sociologickou a právní analýzu problematiky opatrovnictví včetně metodického zajištění této problematiky.

Provede: MPSV ve spolupráci s MSp

Termín: do 2013

MPSV plní toto opatření prostřednictvím zpracování analýz a manuálů, které se zabývají problematikou opatrovnictví, dále byly zorganizovány semináře na téma opatrovnictví a na téma právní odpovědnost poskytovatelů sociálních služeb.

MPSV dále prostřednictvím NC vytvořilo v roce 2012 analýzu opatrovnictví (první verzi). Byl vytvořen také Manuál opatrovnictví.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

- 5.5 Vytvořit vzdělávací program zaměřený na kvalitní výkon funkce opatrovníka.

Provede: MPSV ve spolupráci s MSp

Termín: 2011

V rámci připravované veřejné zakázky na vzdělávání soudců, soudních znalců, státních zástupců a opatrovníků budou připravovány podklady pro činnost pracovní skupiny složené ze zástupců MPSV a MSp. Samotná zakázka je konzultována oběma resorty.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

5.6 Vytvořit pracovní skupinu složenou ze zástupců MPSV a MSp zaměřenou na problematiku opatrovnictví.

Provede: MPSV ve spolupráci s MSp

Termín: do 2013

V rámci připravované veřejné zakázky na vzdělávání soudců, soudních znalců, státních zástupců a opatrovníků budou připravovány podklady pro činnost pracovní skupiny složené ze zástupců MPSV a MSp. Samotná zakázka byla konzultována oběma resorty.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

5.7 Vytvořit podpůrný systém doprovázení uživatele pobytových sociálních služeb při procesu opouštění služby a začleňování do života místního společenství.

Provede: MPSV

Termín: 2011

MPSV prostřednictvím NC plní toto opatření tím, že byla vytvořena první verze Manuálu transformace.

Manuál transformace - více informací k tomuto manuálu je uvedena u plnění opatření 2.2.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

5.8 Identifikovat legislativní a administrativní postupy, které přímo či nepřímo podporují institucionalizaci nebo brání přechodu ke komunitní péči, a iniciovat jejich změnu směrem k zajištění péče v přirozeném prostředí.

Provede: MPSV

Termín: do 2013

MPSV plní toto opatření zpracováním právních analýz zaměřených na proces transformace a jeho právní problémy.

V roce 2012 byl vytvořen systém řízení rizik (včetně analýzy a registru rizik); analýza Podmínky pro rozvoj služeb v přirozeném prostředí: Hodnocení kvality služeb a práva uživatelů, Právní úprava a mechanismy (první verze); analýza opatrovnictví; analýza ústavní a ochranné výchovy.

Konal se workshop k identifikaci překážek plnění Úmluvy o právech osob s postižením. Zúčastnilo se ho 37 osob. Výsledky byly použity pro analýzu Podmínky pro rozvoj služeb (viz výše).

V roce 2012 také některá zařízení (např. DOZP Mařenice) konzultovala právní aspekty transformace v souvislosti s odporem veřejnosti vůči integraci lidí s postižením.

Opatření je plněno průběžně.

Opatření:

5.9 Vytvořit dílčí právní analýzy zaměřené na konkrétní problémy související s přechodem uživatelů pobytových sociálních služeb do přirozeného prostředí a identifikovat případná rizika v oblasti odpovědnosti za škodu, zaměstnanosti a zdraví.

Provede: MPSV

Termín: do 2012

MPSV plní toto opatření zpracováním právních analýz zaměřených na proces transformace a jeho právní problémy.

Byla vytvořena analýza rizik (viz předchozí opatření).

V roce 2012 také některá zařízení (např. DOZP Mařenice, DOZP Zašová)

konzultovala právní aspekty transformace v souvislosti s odporem veřejnosti vůči integraci lidí s postižením.

Opatření bylo naplněno.

Opatření:

5.10 Uplatňovat Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením při realizaci procesu transformace, humanizace a deinstitucionalizace sociálních služeb.

Provede: MPSV

Termín: průběžně

MPSV zpracovalo materiál s názvem Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením a transformace sociální péče v ČR - Právo na nezávislý způsob života a život v komunitě podle článku 19 CRPD a závazky České republiky s cílem vymezení konkrétních prvků práva na život v komunitě a závazků České republiky vyplývajících z tohoto práva. V návaznosti na zpracovaný materiál probíhaly vzdělávací aktivity – modulové workshopy pro členy regionálních transformačních týmů, pracovníky vybraných zařízení a další relevantní aktéry procesu. Více o těchto vzdělávacích aktivitách je uvedeno v plnění opatření 1.4. MPSV a Národní centrum podpory transformace se řídí ustanoveními Úmluvy při své metodické, vzdělávací a další činnosti. Principy a požadavky na změnu, které Úmluva přinesla, se promítají do všech manuálů, doporučení, která vznikají v rámci všech výše uvedených opatření.

Opatření je plněno průběžně.

1. SITUACE V ČESKÉ REPUBLICCE

Do procesu podpory transformace v České republice bylo v roce 2012 zapojeno všech 14 krajů. Z toho 13 bylo zapojeno intenzivně, také prostřednictvím účasti v projektu MPSV ČR Podpora transformace sociálních služeb. Hlavní město Praha se tohoto projektu neúčastní, neboť to neumožňují pravidla financování z ESF, nicméně zástupci Hlavního města Prahy se účastnili některých aktivit v transformaci (setkání pracovních skupin, krajů apod.).

Od počátku projektu Podpora transformace sociálních služeb přešlo z ústavních zařízení zapojených do tohoto projektu **450 lidí** se zdravotním postižením do běžného prostředí (tj. do rodin nebo komunitních typů služeb). V roce 2012 to bylo **55 lidí**.²⁸

Následující informace byly zpracovány ve spolupráci s regionálními pracovníky Národního centra v jednotlivých krajích a s odbornými pracovníky Národního centra v zařízeních zapojených do projektu Podpora transformace sociálních služeb. Po vypracování byly zaslány také jednotlivým kontaktním osobám na krajských úřadech k vyjádření. Předmětné připomínky a podněty krajských úřadů byly zapracovány.

²⁸ Tyto výsledky vycházejí ze zjišťování prováděného NC . . Zahrnují období od počátku r projektu Podpora transformace sociálních služeb, tj. od 1.5.2009, k datu 30.7.2012. Další šetření budou ještě realizována.

A. JIHOČESKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny v dokumentu Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje 2011 – 2013²⁹, Akční plán Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje pro rok 2012³⁰ a Akční plán programu rozvoje kraje pro rok 2012³¹, kde jsou uvedeny grantové programy na rok 2012 podporující sociální služby v kraji.

Jihočeský kraj podporuje rozvoj komunitních služeb, a to formou finanční (např. Příspěvkový program Podpora sociálních služeb v Jihočeském kraji – zaměřený mj. na sociálně terapeutické dílny) a formou poradenství ze strany pracovníků Krajského úřadu (např. konzultace s nestátním neziskovým sektorem o rozvoji chráněného bydlení a optimalizace jeho kapacit).

Mimo projekt transformace sociálních služeb také kraj připravoval přeměnu Denního a týdenního stacionáře DUHA v Písku na službu chráněného bydlení, která v Písku doposud chyběla.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Jihočeském kraji bylo do projektu zapojeno zařízení Domov Pístina, které je součástí Centra sociálních služeb Jindřichův Hradec. Byly zde zorganizovány 2 kulaté stoly, a to v Jindřichově Hradci pro odbornou veřejnost a v Českých Budějovicích pro pečující osoby.

Aktuální stav transformace v rámci kraje: MPSV schválilo transformační plán zapojeného zařízení. Zastupitelstvo Jihočeského kraje schválilo koupi všech vytipovaných pozemků, byly tedy uzavřeny smlouvy o budoucí kupní smlouvě pro jednotlivé pozemky. Byly také podány žádosti na obě etapy do IOP. Proběhla 2 veřejná setkání s občany jednotlivých obcí, a to v Třeboni (5. 6. 2012) a v Lomnici nad Lužnicí (17. 5. 2012). V Jindřichově Hradci se uskutečnila putovní fotografická výstava realizovaná společností REMMARK (6. 9. 2012).

Vize Vize transformace na úrovni kraje není nikde explicitně vyjádřena.

²⁹ http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=1225&par%5Blang%5D=CS

³⁰ <http://www.kpjck.cz/att/list/1>

³¹ http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=339&par%5Blang%5D=

**transformace
na úrovni
kraje, její
ukotvení:**

Stav IOP: U Domova Pístitina v transformačním plánu (TP) počítá se 2 etapami výstavby nových domácností (10 domácností po 6 klientech). Jedná se o 2 etapy rozdělené podle lokality: I. etapa – Jindřichův Hradec (2 domácnosti), Třeboň (2 domácnosti) II. etapa – Lomnice nad Lužnicí (4 domácnosti), Lišov (2 domácnosti). Pro obě plánované etapy byly žádosti na výstavbu do Integrovaného operačního programu již podány (I. etapa – 31. 7. 2012, II. etapa – 29. 10. 2012).

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Krajský úřad Jihočeského kraje podporuje finančně pobytové a komunitní sociální služby ve svém regionu různými způsoby:

Příspěvkový program Podpora sociálních služeb - vyhlášen v roce 2012; jeho cílem je udržitelnost, dostupnost a zkvalitnění prostředí a podmínek pro poskytování vybraných druhů sociálních služeb na území Jihočeského kraje s ohledem na individuální potřeby uživatelů. Podporovaná služba s ohledem na proces transformace byla především služba sociálně terapeutické dílny.

Grantový program Podpora terénních sociálních služeb – vyhlášen v roce 2012 i v letech předchozích. Program podporuje pouze vybrané sociální služby (Osobní asistence, Raná péče, Průvodcovské a předčitatelské služby, Pečovatelská služba).

Grantový program Jihočeského kraje „Podpora služeb nedefinovaných v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách“ - vyhlášen v roce 2012 i v letech předchozích. Program mimo jiné podporuje svépomocné aktivity zdravotně postižených a seniorů, včetně podpory procesu integrace těchto osob v nepříznivé sociální situaci.

Fond rozvoje sociální oblasti - účelem fondu je shromažďování finančních prostředků a jejich poskytování na pořízení a reprodukci movitého a nemovitého majetku kraje. Týká se pouze příspěvkových organizací.

Udržení a rozvoj sociálních služeb, jako např. sociálně terapeutických dílen nebo chráněného bydlení, má Jihočeský kraj ukotven ve Střednědobém plánu rozvoje

sociálních služeb na období 2011 - 2013.

Probíhal individuální projekt Plánování sociálních služeb v Jihočeském kraji, jehož součástí je aktualizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2014 - 2016. Zároveň byl v měsíci červnu 2012 formou výběrového řízení vybrán zhotovitel Krajského plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Jihočeského kraje.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Centrum sociálních služeb J. Hradec, Domov Pístitina

Informace o zařízení

Organizace se na základě platného znění usnesení č. 22/2011/ZK-20 Zastupitelstva Jihočeského kraje ze dne 15. 2. 2010 sloučila ke dni 30. 6. 2011 s Centrem sociálních služeb Jindřichův Hradec. Nový název služby je od 1. 7. 2011 Domov Pístitina.

Aktuální stav zařízení

Ke dni 1. 4. 2012 byla v zařízení snížena kapacita služby z původních 72 klientů na 60 klientů. Na začátku roku 2012 se řešila otázka snížení kapacity v zařízení v souladu s transformačním plánem. Klientky dostaly nabídku jiných odpovídajících sociálních služeb - část odešla do jiných pobytových zařízení v kraji nebo s nimi byla ukončena smlouva z důvodu nevyužívání služby (1 klientka).

Příprava uživatelů na běžný život je průběžná. Jednalo se o denní aktivity v rámci běžné činnosti služby (např. běžné domácí práce, nakupování, péči o sebe – až po podporu v zaměstnávání v Knoflíkářském průmyslu Žirovnice, na farmě Houška, v zařízení apod.). Domov Pístitina spolupracuje se Sociálními službami Česká – účast klientek Domova Pístitina na kurzech sociálních dovedností); klientky společně s klienty Sociálních služeb Česká trénovaly vaření a v rámci kurzu „Setkávání“ se učily plánovat a využívat volný čas, komunikační dovednosti apod. (návštěvy kaváren, umět si objednat, umět říci „ne“, otázky mezilidských vztahů apod.).

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Plánuje zcela opustit stávající prostory zařízení v Pístitině a vybudovat

koedukované chráněné bydlení pro 60 osob s mentálním, případně kombinovaným postižením ve věku od 18 let, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Tím umožnit ženám a mužům se zdravotním postižením žít běžným životem a stát se součástí místních komunit v prostředí měst na území Jindřichohradecka, Třeboňska a Českobudějovicka. Služby budou poskytovány týmem kvalifikovaných zaměstnanců, v přiměřené míře, na základě individuálního přístupu a specifických potřeb klientů. Nedílnou součástí poskytovaných služeb bude spolupráce a komunikace s rodinami a blízkými osobami klientů, včetně budování dobrých vztahů s veřejností.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán zařízení byl dne 25. 4. 2012 schválen MPSV. a následně také jedna jeho změna.

Informace o poskytovaných sociálních službách - k 31. 10. 2012:

CSS J. Hradec má registrovanou službu domovy pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 60 lůžek určenou pro osoby s mentálním, případně kombinovaným postižením. Od června 2012, mimo jiné služby, má v předmětu činnosti zaregistrovanu také službu chráněné bydlení, která bude poskytována od 1. 1. 2013. Tato služba nevznikla ve spojitosti se zařízením Domov Pístitina.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Plánovalo a realizovalo vlastní PR aktivity spojené s procesem transformace a 50. výročím poskytování sociální služby:

- zahájilo putovní fotografickou výstavu v Lomnici nad Lužnicí – regionální akce ve spolupráci s Národním centrem – která byla vždy měsíc v následujících lokalitách: Lomnice nad Lužnicí, Třeboň, Jindřichův Hradec,
- spustilo Virtuální fotografickou výstavu,
- natočilo transformační spot „Špatná dovolená“ na téma procesu transformace a života v instituci,
- zorganizovalo první reprezentační ples Centra sociálních služeb Jindřichův Hradec, Domova Pístitina.

Webové stránky: www.domovpistina.cz

B. JIHMORAVSKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny:

- v aktualizaci strategické vize Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020³² (dále jen „Strategie JMK 2020“), která vychází z platné Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2006 -2016. Strategie Jihomoravského kraje 2020 obsahuje opatření 2.1. Rozšíření služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením, kde je zanesena Podpora transformačních a humanizačních procesů v pobytových službách pro seniory a osoby se zdravotním postižením.
- ve Střednědobém plánu Jihomoravského kraje na období 2012 – 2014³³, konkrétně v systémové prioritě D - Podpora zkvalitňování a rozvoje potřebných sociálních služeb na území Jihomoravského kraje, a jsou zakotveny v jednotlivých prioritách a opatřeních. V návaznosti na střednědobý plán také v Akčním plánu sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro rok 2012³⁴, kde je vyslovena podpora terénních a ambulantních služeb a návazných služeb v procesu transformace, nepodpora vzniku nových pobytových služeb mimo závazky z dřívějšího období.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Jihomoravském kraji jsou do projektu Podpora transformace sociálních služeb zapojena čtyři zařízení, a to Habrovanský zámek, příspěvková organizace, Srdce v domě Klentnice, příspěvková organizace, Ústav sociální péče pro zrakově postižené v Brně – Chrlících a Ústav pro tělesně postiženou mládež v Brně – Králově Poli.

V průběhu roku byly v Jihomoravském kraji realizovány tři kulaté stoly. Jeden byl tematicky zaměřen na pečující osoby a dva na odbornou veřejnost.

Aktuální stav V období od května do července 2012 probíhalo u poskytovatelů transformace dotazníkové šetření pro potřeby sběru dat, která byla využita pro v rámci zpracování přehledu ústavních a neústavních pobytových zařízení kraje: v Jihomoravském kraji.

³² <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=175435&TypeID=2>

³³ <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=169312&TypeID=7>

³⁴ <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=177930&TypeID=7>

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Vize transformace na úrovni kraje není zpracována. Dlouhodobým záměrem kraje je částečně transformovat zařízení Srdce v domě, p. o., a podpořit proces částečné transformace zařízení Habrovanský zámek, p. o. Strategie kraje pro rok 2012 (zdroj Akční plán 2012³⁵): Strategie pro udržení stávajícího systému sociálních služeb s důrazem na regulaci vzniku nových služeb - analýza potřebnosti záměrů na vznik nových sociálních služeb; Strategie pro stávající sociální služby: v rámci dotačních systémů zvýhodnění terénních a ambulantních služeb navýšením celkové částky o 10 %; Strategie pro rozvoj sociálních služeb: podpora terénních a ambulantních služeb a návazných služeb v procesu transformace, nepodpora vzniku nových pobytových služeb mimo závazky z dřívějšího období. Pokud jde o naplňování strategií vedoucích k transformaci, k rozšíření komunitních služeb (chráněné bydlení) přispějí projekty, které budou realizovány z Regionálního operačního programu.

Stav IOP: V roce 2012 byla podána projektová žádost pro II. etapu transformace Srdce v domě, p. o. a žádost pro I. etapu byla schválena. V obou etapách se jedná o výstavbu nových objektů v lokalitách Mikulov a Lednice.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Individuální projekty kraje:

V období 11/2011 - 10/2013 Jihomoravský kraj realizuje

individuální projekt Podpora plánování rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji II.³⁶, jehož cílem je zefektivnění, rozvoj kvality a dostupnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji prostřednictvím procesu komunitního plánování.

Zajištění vybraných služeb sociální prevence v Jihomoravském kraji³⁷ - zajištění financování služeb soc. prevence (9 druhů) na tříleté období 2012 – 2014, celkem 76 sociálních služeb. V Jihomoravském kraji nebyly v roce 2012 vyhlášeny dotační

³⁵ <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=177930&TypeID=7>

³⁶ <http://www.socialnisluzby-ipjmk.cz/>

³⁷ <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=174965&TypeID=2>

programy přímo zaměřené na proces transformace, v rámci jednoletého³⁸ a víceletého financování jsou však podporovány služby komunitního typu.

V rámci ROP byly vyhlášeny výzvy v oblasti podpory 3.2 Rozvoj regionálních středisek a 3.3 Rozvoj a stabilizace venkovských sídel zaměřených na podporu oblasti sociální péče – zařízení sociálních služeb. Jihomoravský kraj navrhl prioritní služby, které by měly být v kraji podpořeny, jejich potřebnost vzešla z procesu komunitního plánování sociálních služeb a je podložena v krajských střednědobých plánech i v komunitních plánech příslušných obcí s rozšířenou působností. Rada Jihomoravského kraje schválila podporu rozvoje chráněných bydlení. Celkem bylo vybráno 6 projektů na výstavbu chráněného bydlení, z toho 1 projekt rozšiřuje už stávající službu do jiné obce. Celkem vznikne 61 nových kapacit ve službě chráněné bydlení poskytované v komunitě.

Do procesu transformace jsou nepřímo zapojeny i další příspěvkové organizace kraje, např. Domov Horizont, p. o., který poskytuje pobytové služby i mimo hlavní areál a který v rámci svého rozvoje podal grantový projekt do OPLZZ (výzva č. 87). Dále pak Zámeček Střelice, p. o., který rovněž zpracoval grantový projekt do OPLZZ. Domov pro mne, o. s., rozšířil nabídku služeb o zajištění služeb osobní asistence ve dvou bezbariérových bytech v Brně.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Srdce v domě, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V současné době se naplňuje transformační plán. Projekt částečné transformace byl rozdělen na dvě části podle lokalit výstavby nových objektů (Lednice, Mikulov). Na obě části byly zpracovány projektové žádosti, pro Lednici je již komisí MPSV schválena dotace a Jihomoravský kraj činí další kroky podle harmonogramu projektové žádosti. Projektová žádost části Mikulov je ve schvalovacím procesu. Příprava uživatelů

³⁸ Zdroj webové stránky Jihomoravského kraje [ze dne 29.2.2012]:<http://dotace.kr-jihomoravsky.cz/Uploads/2389-7-vysledky+dotacniho+rizeni+na+rok+2012.xls.aspx>

probíhá v rámci individuálního plánování, přechod do nových služeb zatím neproběhl.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

V rámci procesu transformace by organizace chtěla vybudovat nové bydlení ve skupinových domácnostech v rodinných domcích pro celkem 24 uživatelů. Tato vize je postupně naplňována tak, jak se uvádí v aktuálním stavu zařízení. Transformační plán dále předpokládá registraci nové služby Centrum denních služeb pro lidi, kteří budou bydlet v nových domcích v Lednici a v Mikulově (cca v roce 2020).

Stav transformačního plánu:

Transformační plán zařízení byl schválen MPSV ČR.

Informace o poskytovaných sociálních službách - k 31. 10. 2012:

V roce 2012 nedošlo ke změně struktury poskytovaných služeb. K 30. 11. 2012 byla poskytována služba domov pro osoby se zdravotním postižením 111 uživatelům a služba má kapacitu 113 lůžek – je určena pro osoby s kombinovaným, mentálním, tělesným a zdravotním postižením. Nové služby se plánují registrovat tak, jak je uvedeno ve vizi zařízení.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

V rámci ČR byla spolupráce zaměřena na oblast výměny informací a tzv. dobrou praxi formou výměnných stáží.

Webové stránky: <http://www.srdcevdome.cz/>

Habrovanský zámek, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Rozvojový plán organizace byl předložen Radě Jihomoravského kraje, která jej vzala na vědomí. V roce 2012 byla zahájena příprava části uživatelů na život v přirozeném prostředí.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vize organizace byla vydefinována v rozvojovém plánu, který byl předán zřizovateli

k připomínkování. Zařízení od 1. 1. 2012 poskytovalo novou službu domovy pro seniory pro 35 klientů, z tohoto důvodu došlo ke snížení kapacity DOZP na 35 lůžek. Zařízení realizovalo od května 2012 tréninkové bydlení v pronajatém bytě mimo areál zařízení. V rámci rozvoje organizace bude zajištěna i služba chráněného bydlení. Ve Vyškově bude domek pro 2 domácnosti pro 12 lidí.

Stav transformačního plánu:

Zařízení nezpracovává transformační, ale rozvojový plán, který byl předložen zřizovateli. Rada Jihomoravského kraje jej vzala na vědomí.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 došlo ke změně struktury služeb. Sociální služby jsou určeny pro osoby s tělesným a zdravotním postižením. Habrovanský zámek, p. o., v roce 2012 úzce spolupracoval s Diakonií Českobratrské církve evangelické, střediskem V Letovicích, které nabízí chráněné bydlení, a do kterého přešla jedna uživatelka služby domov pro osoby se zdravotním postižením z Habrovanského zámku, p. o.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	35 lůžek
Domov pro seniory	35 lůžek

Webové stránky: <http://www.habrovanskyzamek.cz/>

**Ústav sociální péče pro tělesně postiženou mládež v Brně – Králově poli,
příspěvková organizace MPSV ČR**

Informace o zařízení

Stav zařízení na začátku projektu

Spolupráce s NC byla v polovině roku 2011 deklarována metodickým pokynem náměstka ministra práce a sociálních věcí. V zařízení byl vytvořen MTT, který postupně zahajoval svou činnost.

Aktuální stav zařízení

V červnu 2012 byla odevzdána první verze rozvojového plánu, který byl upřesněn s ohledem k transformaci organizace a následně dopracováván. Došlo k posouzení nezbytné míry podpory u dospělých klientů a bylo připravováno posuzování dětských klientů. Organizace podpořila transformaci odchodem klientů do chráněného bydlení mimo stávající objekt služby, a to do města Brno. V roce 2012 odešel jeden klient z původně ústavní služby do komunitní služby.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vize organizace byla specifikována v rozvojové strategii zařízení, která byla zpracována do června 2012. Tato vize byla v rámci organizace přepracována.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán v tomto zařízení nevzniká, bude nahrazen rozvojovou strategií.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 byly poskytovány pobytové, ambulantní a terénní sociální služby. V roce 2012 jeden klient odešel z původní ústavní služby do komunitní služby. Sociální služby jsou určeny především osobám s kombinovaným, mentálním, tělesným a zdravotním postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	70 lůžek
Týdenní stacionáře	91 uživatelů
Denní stacionáře	130 uživatelů
Odlehčovací služby	10 lůžek
Chráněné bydlení	13 lůžek
Sociálně terapeutické dílny	34 klientů

Webové stránky: <http://www.kocianka.cz>

Ústav sociální péče pro zrakově postižené v Brně - Chrlicích, příspěvková

organizace MPSV ČR

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V průběhu roku bylo provedeno u klientů služby zhodnocení nezbytné míry podpory. V červnu 2012 byla odevzdána první verze rozvojového plánu, který byl upřesněn s ohledem na transformaci organizace a následně dopracováván.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vize organizace byla specifikována v rozvojové strategii zařízení, která byla zpracována do června 2012. Tato vize byla v rámci organizace přepracována.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán v tomto zařízení nevzniká, bude nahrazen rozvojovou strategií.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 byly poskytovány pobytové sociální služby. V roce 2012 jeden klient odešel z původní ústavní služby zpět do rodiny. Sociální služby jsou poskytovány především osobám s kombinovaným, sluchovým a zrakovým postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	99 lůžek
Odlehčovací služby (forma pobytová)	10 uživatelů

Webové stránky: <http://uspchrlice.cz/>

C. KARLOVARSKÝ KRAJ

Transformační proces v kraji vychází z hlavních priorit Národního rozvojového plánu na období 2007 – 2013 a Národního strategického referenčního rámce 2007 – 2013.

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny ve Střednědobém plánu rozvoje soc. služeb v Karlovarském kraji 2009 – 2013³⁹ aktualizovaném v roce 2011 – Plánem práce na

³⁹ http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_cz/cinnosti/socialni/seznam/sprss.htm

období 2011 - 2012 ke Střednědobému plánu rozvoje soc. služeb v Karlovarském kraji na období 2009 – 2013 (v roce 2013 bude KK připravovat nový Střednědobý plán rozvoje soc. služeb v Karlovarském kraji na další období). Dále jsou obsaženy v Zásadách rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji⁴⁰ pro období let 2007 – 2017, které byly schváleny Radou KK usnesením č. RK 446/06/06 dne 16. 6. 2006 a Zastupitelstvem KK usnesením č. ZK 138/07/06 dne 13. 7. 2006. Karlovarský kraj přijal hlavní cíle rozvoje soc. služeb v kraji v Programu rozvoje Karlovarského kraje 2007 – 2013, který byl schválen usnesením Zastupitelstva Karlovarského kraje č. ZK 223/11/07 ze dne 8. 11. 2007.

Karlovarský kraj v roce 2012 dohodl rozšíření rozsahu nabídky poskytovaných sociálních služeb v rámci komunitního plánování, například vznik pečovatelské služby ve Skalné, navýšení kapacit soc. služeb domova se zvláštním režimem a chráněného bydlení v dalších lokalitách a podporoval rozvoj sociálně terapeutických dílen, sociální rehabilitace, podpory samostatného bydlení.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Karlovarském kraji byla do projektu zapojena zařízení Domov pro osoby se zdravotním postižením v Mariánské, příspěvková organizace, a Domov pro osoby se zdravotním postižením „PATA“ v Hazlově, příspěvková organizace (a to Usnesením č. ZK 64/03/07 Zastupitelstva Karlovarského kraje).

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

Aktuální stav transformace Do listopadu 2012 podal Karlovarský kraj 2 projektové žádosti do IOP v rámci zařízení DOZP „PATA“ v Hazlově a u DOZP v Mariánské.

v rámci kraje: Karlovarský kraj u dalších pobytových zařízení v rámci kraje pokračoval v zahájeném transformačního procesu.

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Transformační proces v kraji vychází ze strategických dokumentů kraje a také ze schválených rozvojových plánů zařízení sociálních služeb, jejichž předmětem činnosti byla péče o osoby se zdravotním postižením. Jednou z hlavních priorit kraje byla podpora rozvoje sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením a jejich integrace do společnosti.

⁴⁰ http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_cz/karlov_kraj/dokumenty/koncepce/seznam/SS_zasady.htm

Stav IOP: Do listopadu 2012 byly podány nejméně 2 projektové žádosti. Projektová žádost Investiční podpory procesu transformace DOZP „PATA“ v Hazlově, p. o., I. etapa, část I.

Projektová žádost Investiční podpory procesu transformace DOZP „PATA“ v Hazlově, p. o., I. etapa, část II.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

- **Individuální projekt Karlovarského kraje Udržitelnost dostupnosti krajské sítě sociálních služeb Karlovarského kraje⁴¹** - celkovým cílem projektu je podpořit a prohloubit transformační proces pobytových služeb v Karlovarském kraji a pokračovat v optimalizaci sítě sociálních služeb především pro osoby se zdravotním postižením. Do aktivit projektu jsou zapojeni konkrétní lidé, uživatelé pobytových zařízení sociálních služeb, v jejichž zájmu je, aby příprava na přechod do obce a alternativních sociálních služeb mohla plynule pokračovat. Inovativnost klíčových aktivit tohoto projektu spočívá především v metodicky odlišném způsobu přechodu uživatelů z domovů pro osoby se zdravotním postižením do alternativních služeb a samostatného bydlení.
- **Individuální projekt Karlovarského kraje pro oblast poskytování služeb sociální prevence v období let 2008 – 2012** - projekt byl zaměřen na zajištění poskytování vybraných sociálních služeb (zejména služeb sociální prevence) a jejich dostupnost osobám sociálně vyloučeným nebo ohroženým sociálním vyloučením na celém území Karlovarského kraje a které jsou i alternativními službami pro uživatele z pobytových transformovaných zařízení. Období realizace projektu: od 1. 8. 2008 do 31. 7. 2012
- **Individuální projekt Karlovarského kraje - V Karlovarském kraji společně plánujeme sociální služby** - projekt je zaměřen na aktivity v oblasti plánování rozvoje sociálních služeb na úrovni kraje a zejména obcí s rozšířenou působností na území kraje. Hlavním cílem projektu je tvorba základní krajské sítě sociálních služeb a podpora procesu plánování sociálních služeb v obcích na území kraje. Období realizace projektu: od 1. 3. 2012 do 28. 2. 2014

⁴¹ Více informací o projektu a jeho aktivitách je uvedeno zde: www.ipkktransformace.cz

- **Individuální projekt Karlovarského kraje - Vytvoření sítě služeb péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje⁴²** - Projekt navazuje na Individuální projekt Karlovarského kraje Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje. Základním cílem projektu je vytvoření základů efektivní sítě služeb pro osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje, podpora přesunu péče zejména ze zdravotnických ústavních zařízení do přirozeného prostředí těchto osob (tzv. komunitní péče) a posílení rozvoje potřebných sociálních služeb. Období realizace projektu: od 1. 5. 2012 do 30. 4. 2014
- **Individuální projekt Karlovarského kraje - Podpora sítě služeb sociální prevence v Karlovarském kraji⁴³** - Hlavním cílem projektu byla podpora rozvoje, kvality a dostupnosti vybraných druhů sociálních služeb sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny a podpora samostatného bydlení pro cílovou skupinu osob se zdravotním (zejména mentálním) postižením a osob s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje a vytvoření dostupné sítě alternativních sociálních služeb pro uživatele transformovaných pobytových zařízení. Období realizace projektu: od 1. 8. 2012 do 28. 2. 2015

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Domov pro osoby se zdravotním postižením „PATA“ v Hazlově, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Transformační plán Domova pro osoby se zdravotním postižením „PATA“ v Hazlově byl schválen MPSV, ve sledovaném období neproběhl přechod uživatelů z DOZP do chráněného bydlení. V průběhu roku došlo ke 2 revizím transformačního plánu zařízení. V roce 2012 byly podány projektové žádosti IOP pro celou I. a II. etapu.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je postupné celkové opouštění velkokapacitního zařízení ústavu,

⁴² Více informací o projektu a jeho aktivitách je uvedeno zde: www.rpkk.cz

⁴³ Více informací o projektu a jeho aktivitách je uvedeno zde: http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_cz/cinnost/socialni/seznam/IP_KK_prevnav.htm

kteřé se bude realizovat ve třech na sebe navazujících a prolínajících se etapách budování nových domácností, do kterých se uživatelé přestěhují. Nové domácnosti vzniknou v rámci stávající sociální služby, která mimo domova pro osoby se zdravotním postižením vytvoří další sociální služby: domov se zvláštním režimem a chráněné bydlení pro stávající uživatele, s přihlédnutím k individuálním potřebám jednotlivých uživatelů.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen MPSV a byly provedeny jeho revize.

Informace o poskytovaných sociálních službách - k 31. 10. 2012:

DOZP „PATA“ v Hazlově mělo v roce 2012 zaregistrovanou sociální službu domov pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 110 uživatelů určený pro osoby se zdravotním postižením (zejména s mentálním a kombinovaným postižením). Počet uživatelů ke konci roku byl 102. V roce 2012 jeden uživatel odešel z původně ústavní služby do rodiny. Skutečná kapacita ke konci roku byla 102 uživatelů.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Vlastní aktivity zařízení podporující proces transformace a sociálního začleňování uživatelů: zaměstnávání uživatelů na otevřeném/chráněném trhu práce, aktivní spolupráce s o. s. Joker v Chebu, účast uživatelů na společenských akcích v regionu, zapojování uživatelů do občanských aktivit místních komunit, které se hodně osvědčují, propagace transformačního procesu ve spolupráci s Vyšší odbornou školou zdravotní v Chebu, zapojením 60 dobrovolníků do akce Byt odlišní je normální v Chebu, průběžná výměna zkušeností s jinými poskytovateli.

Webové stránky: <http://www.usp-pata.cz/?str=transformace>

Domov pro osoby se zdravotním postižením v Mariánské, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Transformační plán byl schválen Radou Karlovarského kraje a probíhalo jeho doplnění na základě podnětů z MPSV (více viz informace o TP). V TP se předpokládají 3 etapy

transformace: I. a II. etapa transformace je podrobně zpracovaná pro 60 uživatelů, III. etapa pro zbývajících uživatelé. TP přednostně řeší transformaci dětských uživatelů v I. etapě (12 dětí a 6 uživatelů do 26 let + 12 uživatelů – byty). Původně plánované Centrum denních aktivit se zvažuje vystavět ve III. etapě, což by výrazně snížilo náklady na I. etapu. Přednostně se řeší během I. etapy děti do 18. roku věku a mladí dospělí do 26. roku věku (12 dětí a 6 mladých dospělých).

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je postupné úplné opouštění velkokapacitního zařízení ústavu, které se bude realizovat ve třech na sebe navazujících a prolínajících se etapách budování nových domácností, do kterých se uživatelé přestěhují. Nové domácnosti vzniknou v rámci stávající sociální služby, která mimo službu DOZP vytvoří další sociální služby: domov se zvláštním režimem a chráněné bydlení pro stávající uživatele s přihlédnutím k individuálním potřebám jednotlivých uživatelů.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen Radou. Rada KK odsouhlasila TP DOZP v Mariánské dne 21. 5. 2012 Usnesením č. RK 513/05/12. Transformační plán dosud nebyl schválen MPSV.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Organizace poskytovala v roce 2012 sociální službu domovy pro osoby se zdravotním postižením, která byla určena pro osoby se zdravotním postižením, zejména s mentálním a kombinovaným postižením (od 3 let až po starší seniory). V roce 2012 dva klienti odešli z původně ústavní služby do rodiny.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

DOZP v Mariánské spolupracoval průběžně v roce 2012 s o. s. Instand a o. s. Rytmus, který realizuje ve spolupráci s KÚ v Karlových Varech projekt Transformace II. V rámci projektu bude z DOZP v Mariánské odcházet do nových samostatných bydlení 7 klientek domova. Klientky zapojené do tohoto transformačního procesu se od začátku července připravovaly v tréninkovém bydlení v samostatné vile, v blízkém sousedství areálu domova. Klientky zatím přechod do samostatnějšího bydlení zvládají velmi dobře. Dne 5. 6. 2012 proběhl v DOZP v Mariánské v rámci Individuálního projektu Udržitelnost dostupnosti krajské sítě sociálních služeb Karlovarského kraje

klientský audit. Smyslem této aktivity bylo poskytnout DOZP zkušenost se zapojením uživatelů sociálních služeb do hodnocení kvality těchto služeb.

Webové stránky: <http://www.kr-karlovarsky.cz/obce/Marianska/>

D. KRAJ VYSOČINA

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina pro rok 2012 – 2014, který byl schválen Usnesením č. 0482/05/2012/ZK Zastupitelstva Kraje Vysočina.⁴⁴ Kraj Vysočina také přispěl ze svého rozpočtu na financování provozu komunitních typů služeb. V oblasti propagace procesu transformace Kraj Vysočina vyvolal nebo se podílel na osobních jednáních se samosprávami obcí, s veřejnými opatrovníky, s odbornou i laickou veřejností, na veřejných akcích, spolupracoval na propagaci v tisku. Téma transformace ústavních služeb bylo projednáno společně s tématem potřeb osob pečujících o blízké se zdravotním postižením v Komisi sociální a pro oblast protidrogové politiky Kraje Vysočina⁴⁵.

Kraj Vysočina podpořil z vlastních zdrojů vznik komunitních typů služeb ve zřizovaných příspěvkových organizacích. Domov Háj, p. o., zahájil provozování služby v nově opraveném rodinném domě ve Světlé nad Sázavou, do kterého se přestěhovalo 6 klientů rezidenčního zařízení. Ústav sociální péče Lidmaň, p. o., otevřel nový byt chráněného bydlení pro 1 klienta v Pelhřimově.

Vedle podpory transformace vlastních příspěvkových organizací vydal Kraj Vysočina vyjádření pro realizaci projektů z ROP, které směřují k začlenění občanů se zdravotním postižením. Kraj Vysočina podnikl první kroky, které povedou ke zpracování plánu pro vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V rámci Kraje Vysočina byla do projektu zapojena čtyři zařízení – Domov bez zámku, příspěvková organizace, Domov Háj Ledec nad Sázavou, příspěvková organizace,

⁴⁴ <http://www.kr-vysocina.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-kraje-vysocina-na-obdobi-2012-2014/ds-302268/archiv=0&p1=1043>

⁴⁵ <http://www.kr-vysocina.cz/komise-socialni-a-pro-oblast-protidrogove-politiky-zapisky-r-2012/ds-301989/archiv=0&p1=24823>

Domov Jeřabina Těchobuz, příspěvková organizace, Ústav sociální péče Křižanov, příspěvková organizace.

V roce 2012 byly v rámci Kraje Vysočina realizovány tři kulaté stoly. Jeden byl tematicky zaměřen na pečující osoby, další dva na odbornou a širokou veřejnost.

Aktuální stav transformace v rámci kraje: Kraj Vysočina se intenzivně zabýval realizací transformace zařízení zapojených do projektu.

Aktivita Kraje Vysočina směřovaly zejména k přípravě a realizaci projektů financovaných z IOP – např. jednání ohledně způsobů zabezpečení služeb, o projekčních a stavebních pracích, jednání s veřejností. V průběhu roku probíhaly stavební práce v rámci realizace projektu Transformace ÚSP Jinošov I. Byla dokončena výstavba domácností služby chráněné bydlení v Náměšti nad Oslavou, domácností služby DOZP ve Velké Bíteši a zázemí služby denní stacionář, služby sociálně terapeutická dílna a zázemí managementu zařízení v Náměšti nad Oslavou.

Kraj Vysočina zpracoval aktualizaci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina pro rok 2012 – 2014, do kterého promítl principy komunitních služeb a procesu transformace.

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Hlavním cílem⁴⁶ následujícího období je naplnění vizí transformace, ať již formou realizace investičních projektů z IOP, nebo podporou financování plánovaných alternativních služeb poskytovaných v komunitě. Plánované změny směřují k úplné transformaci dvou zařízení, kterými budou do budoucna poskytovány služby v běžné komunitě. Zároveň doplní neúplnou síť alternativních pobytových a ambulantních služeb v regionech Pelhřimovska, Třebíčska a částečně i Žďárska. Další dvě zařízení projdou sice částečnou transformací, ale s dopadem na kvalitu poskytovaných služeb i dostupnost dalších alternativních služeb.

⁴⁶ Vychází ze: Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina na období 2012 – 2014, transformačních plánů jednotlivých poskytovatelů.

Stav IOP: **Zařízení Domov bez zámku: Projekt Transformace ÚSP Jinošov I.** – projekt je v realizační fázi; **Projekt Transformace ÚSP Jinošov II.** – projektová žádost je schválena MPSV; **Projekt Transformace ÚSP Jinošov III.** - projekt je v realizační fázi. V rámci těchto projektů dojde k opuštění celého zařízení budou vznikat nové domácnosti například v lokalitách Velké Bíteši, Náměšti nad Oslavou, Okříšky, Jaroměřice nad Rokytnou a Pucov.

Zařízení Domov Jeřabina: Projekt Transformace ÚSPMP Těchobuz I. - projektová žádost byla předložena a schválena; **Projekt Transformace ÚSPMP Těchobuz II.** - projektová žádost byla předložena. Realizací projektů dojde k úplné transformaci Domova Jeřabina, p. o., na komunitní typ služeb, například v lokalitách Pelhřimovska a Humpolecka.

Zařízení ÚSP Křižanov: projekt Transformace ÚSP Křižanov I. - Realizací projektu dojde k vybudování 4 domácností celkem pro 24 lidí se střední a vysokou mírou podpory v lokalitách Bystřice nad Pernštejnem a Velké Meziříčí.

Projekt Transformace ÚSP Křižanov II. – projektová žádost byla předložena. Návrhový projekt řeší bydlení pro klienty s nízkou, střední a vysokou mírou podpory v lokalitách Žďár nad Sázavou, Bobrová a Křižanov.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Grantový program **Investujme v sociálních službách 2012**⁴⁷ s alokací 2,5 milionu korun určený pro poskytovatele ambulantních a terénních služeb, přispěl na pořízení motorových vozidel, rekonstrukci objektů, nákup kompenzačních pomůcek a dalšího vybavení, na kterém je poskytování těchto služeb postaveno.

Kraj Vysočina zajistil v rámci realizace individuálního projektu **Podpora vybraných sociálních služeb na území kraje Vysočina** vytvoření funkční sítě alternativních služeb určeným osobám s duševním onemocněním. V každém okrese jsou pro tuto cílovou skupinu poskytovány služby sociální rehabilitace a sociálně terapeutických

⁴⁷ <http://extranet.kr-vysocina.cz/eDotace/detail/FV00331>

dílen.⁴⁸

Liga lidských práv navázala s Krajem Vysočina spolupráci, který se tak spolupodílel na realizaci projektu Ligy s názvem **Nástroje pro zaměstnávání lidí s postižením v době transformace ústavů**.⁴⁹ Díky této spolupráci získali pracovníci krajského úřadu a příspěvkových organizací praktickou zkušenost s úspěšným zapojením lidí s postižením na trhu práce. Zkušenosti ze zahraničí byly dále sdíleny formou workshopů, materiálů dobré praxe a metodik pro zaměstnávání lidí s postižením.

Kraj Vysočina podporoval rozvoj kvality poskytovaných služeb formou průběžného a systematického vzdělávání ředitelů a ostatních pracovníků zřizovaných příspěvkových organizací. Při této činnosti úzce spolupracoval s Národním vzdělávacím fondem, o. p. s. – Centrem pro kvalitu a standardy v sociálních službách (CEKAS Praha). CEKAS připravil pro Kraj Vysočina tyto vzdělávací projekty: Podpora procesu rozvoje kvality poskytování sociálních služeb v Kraji Vysočina⁵⁰, Akreditované vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb v Kraji Vysočina 2011 - 2013⁵¹. Součástí projektů bylo také provedení auditů sociálních služeb ve všech příspěvkových organizacích.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Domov bez zámku, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Od 1. 1. 2011 došlo ke změně názvu z původního Ústavu sociální péče Jinošov na Domov bez zámku v Náměšti nad Oslavou.

Aktuální stav zařízení

Služba chráněné bydlení byla poskytována v pronajatých objektech v Náměšti nad Oslavou a ve Vícenicích, služba domovy pro osoby se zdravotním postižením ve sledovaném období fungovala v pronájmech v Náměšti nad Oslavou a v Rouchovanech. Byl realizován projekt Transformace ÚSP Jinošov I., od listopadu

⁴⁸ <http://www.kr-vysocina.cz/uvodni-informace-o-projektu/d-4024436/p1=33929>

⁴⁹ <http://lp.cz/nastroje-pro-zamestnavani-lidi-s-postizenim-v-dobe-transformace-ustavu/>

⁵⁰ <http://www.cekas.cz/content/podpora-procesu-rozvoje-kvality-poskytovani-socialnich-sluzeb-v-kraji-vysocina>

⁵¹ <http://www.cekas.cz/content/akreditovane-vzdelavani-poskytovatelu-socialnich-sluzeb-v-kraji-vysocina>

2012 byly zahájeny přípravy na stěhování prvních uživatelů do nových domácností ve Velké Bíteši a v Náměšti nad Oslavou. Zařízení intenzivně pracovalo na přípravě plánovaných změn, proběhla výběrová řízení na vedoucí domácností i pracovníky v přímé péči.

Vize organizace v rámci procesu transformace (aktualizovaná v roce 2011):

Poskytovat takové sociální služby, které všem našim uživatelům umožní život v přirozeném prostředí majoritní společnosti, a to zcela bez prvků institucionalizace.

Zařízení opustilo původní prostory zámku v Jinošově v roce 2010. Služby jsou poskytovány v pronajatých objektech, z nichž např. ubytovnu v Rouchovanech s ubytovací kapacitou 24 lůžek lze stále považovat za ústavní. Zařízení dlouhodobě cíleně směřuje ke snižování prvků institucionalizace tak, jak deklaruje ve své vizi. V tomto směru má definované prvky institucionalizace a postupuje strategicky v realizaci potřebných změn.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen Radou Kraje 31. 5. 2011, MPSV 23. 6. 2011. Změny v transformačním plánu byly schváleny MPSV 24. 1. 2012.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Zařízení poskytovalo pobytové sociální služby, byly zaregistrovány ambulantní služby denní stacionář s kapacitou 30 klientů, sociálně terapeutická dílna s kapacitou 6 klientů a pobytová odlehčovací služba s kapacitou 2 lůžka. V souvislosti s dokončením staveb nových domácností a zázemí ambulantních služeb dojde k přestěhování do nových prostor a zároveň bude řešeno bydlení v nevyhovující ubytovně v Rouchovanech. Sociální služby jsou určeny pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Chráněné bydlení	48 lůžek
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	22 lůžek

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Nově byla naplánována spolupráce s Nitranským samosprávným krajem, jehož

zástupci navštívili Kraj Vysočina a Domov bez zámku na podzim 2012. Konkrétně byla dojednána spolupráce a sdílení zkušeností s úplnou transformací zařízení.

Webové stránky: <http://www.domovbezzamku.cz/>

Domov Háj, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Rozpracovaný transformační plán (schválený MTT) zahrnuje záměr rozvoje komunitního typu služby ve Světlé nad Sázavou. Z prostředků Kraje Vysočina již byl opraven rodinný dům ve vlastnictví kraje a došlo k přesunu šesti klientů z rezidenčního zařízení v Ledči nad Sázavou.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Transformační plán je rozpracovaný, definovaná vize nebyla dosud konzultována se zřizovatelem.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán bude projednán se zřizovatelem, proběhly konzultace rozpracovaného plánu s regionální pracovníci NC v Kraji Vysočina.

Informace o poskytovaných sociálních službách - k 31. 10. 2012:

Od 2. 7. 2012 je služba domovy pro osoby se zdravotním postižením registrována a poskytována v rodinném domě ve Světlé nad Sázavou. Do nového místa poskytování se přestěhovalo šest klientů. Celková kapacita zařízení je 80 lůžek na obou místech poskytování, došlo ke snížení ubytovací kapacity v objektu v Ledči nad Sázavou. Služba je poskytována osobám s mentálním a kombinovaným postižením. Je plánováno službu domovy pro osoby se zdravotním postižením ve Světlé nad Sázavou po roce provozu a po vyhodnocení zřizovatelem registrovat jako službu chráněné bydlení.

V roce 2012 šest klientů odešlo z původně ústavní služby do komunitní služby.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Spolupráce s poskytovateli sociálních služeb v ČR nezařazených do projektu – ÚSP

Zboží, CSS Světlá n/S. (DD), Domov ve Věži, DpS Heřmanův Městec, Domov na Hrádku (obec Červený Hrádek u Kolína). Spolupráce probíhá na úrovni vzájemných návštěv uživatelů, pozvání na akce konané zařízením.

Webové stránky: www.usphaj.cz

Domov Jeřabina, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Byl schválen TP a jeho aktualizace. Zařízení postupovalo dle stanovené komunikační strategie, aktivně propagovalo transformaci zařízení při jednáních se zástupci obcí, odborné i laické veřejnosti, se zástupci rodin a s opatrovníky. Kontinuálně pracovalo na přípravě klientů na přechod do komunitního typu služby.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

V roce 2012 byla aktualizována vize organizace, transformační plán říjen 2012:

Žít běžný život se všemi jeho klady, výzvami i zápory.

Vytvořit strukturu poskytování sociálních služeb, která bude flexibilně reagovat na potřeby klienta, ať již klienta ze stávající organizace, tak nového zájemce o poskytování služby. Cílem je přizpůsobování služby potřebám klienta a zabránění „škatulkování“ klienta do existujícího schématu a vytváření nutnosti přizpůsobovat klienta potřebám služby.

Transformací projde celé zařízení, jedná se transformaci úplnou, ústav opustí zcela současné prostory zámku a přilehlých budov. Současná kapacita zařízení je 75 lůžek, z nichž 68 lůžek je služba DOZP, 3 lůžka je služba DZR a 4 lůžka je kapacita odlehčovací služby. Plánovaná kapacita po transformaci je 72 lůžek, o 3 lůžka odlehčovací služby bude kapacita snížena. Službu v regionu nabízí jiný poskytovatel.

Služby bude poskytovat v nových objektech vybudovaných v lokalitách v regionu Pelhřimovska, které splňují stanovená kritéria umožňující zajištění běžného života klientů. Vytvořit takovou síť sociálních služeb, která bude plynule a efektivně navazovat na dostupné vnější zdroje ve všech společenských oblastech. Vzhledem k velmi nízké nabídce sociálních služeb pro mentálně postižené občany bude vytvořeno

zázemí ambulantní služby a rozšíření její nabídky v regionu.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen MPSV 5. 12. 2011. Změny v transformačním plánu schváleny Radou Kraje v 11. 9. 2012, MPSV v říjnu 2012.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Změny v poskytovaných službách neproběhly a jsou plánovány v souladu s výstavbou.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	68 lůžek
Domovy se zvláštním režimem	3 lůžka
Odlehčovací služby	4 lůžka

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Spolupráce se zahraničními poskytovateli sociálních služeb: Slovensko: Domov sociálnych služieb pre dospelých Zavar „Humánium“ Trnavský samosprávny kraj, Polsko – Dóm sociální pomoci Krakov.

Spolupráce s poskytovatelem sociálních služeb v ČR: Domov u lesa Tavíkovice.

Webové stránky: www.domovjerabina.cz

Ústav sociální péče Křižanov, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

TP byl schválen MPSV včetně jeho změn. Zařízení postupně naplňovalo první plánované kroky transformace zařízení. V roce 2012 poskytovalo službu domovy pro osoby se zdravotním postižením v objektu zámku v Křižanově, s odchodem prvních klientů postupně došlo ke snížení ubytovací kapacity v objektu. Zařízení registrovalo od 1. 1. 2012 službu chráněné bydlení, kterou provozuje v pronajatých bytech a od 1. 11. 2012 také v rodinném domě v Křižanově. Od července 2012 byl pronajímán další byt v běžné zástavbě Křižanova pro 3 uživatele a od srpna 2012 došlo k pronájmu dalšího bytu – garsoniéry pro 1 uživatele. V obou bytech je poskytována

služba Domovy pro osoby se zdravotním postižením a sloužil jako tréninkové bydlení.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Humanizovat a minimalizovat prvky institucionalizace a postupně umožnit všem uživatelům s mentálním a kombinovaným postižením přirozený život v majoritní společnosti.

Zařízení začíná realizovat první kroky vázané na odchod klientů s nízkou mírou podpory do pronájmu v bytech a domech v rámci realizace služby chráněné bydlení. Došlo k odchodu 12 klientů z původního areálu zámku a v záměru se bude postupně pokračovat. Snížení kapacity a odchod klientů se střední a vysokou mírou podpory je plánován až s výstavbou nových objektů bydlení z prostředků Integrovaného operačního programu, na jejichž realizaci byly Krajem Vysočina předloženy projektové žádosti. Původně byl plánován odchod do komunitních služeb u 40 uživatelů, během roku 2012 došlo k revizi TP a byla podána projektová žádost na výstavbu domů pro dalších 30 uživatelů.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán zařízení byl schválen MSPV dne 25. 6. 2012. Změny transformačního plánu schválila Rada Kraje 4. 9. 2012, MPSV 24. 10. 2012.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Zařízení registrovalo od 1. 1. 2012 službu chráněné bydlení, kterou provozuje v pronajatých bytech a rodinném domě. Kapacita služby chráněné bydlení byla 6 lůžek, od 1. 1. 2013 bude mít 8 lůžek. Během roku 2012 došlo ke snížení ubytovací kapacity služby domovy pro osoby se zdravotním postižením v objektu zámku na 130 lůžek, služba je v rámci nastavené kapacity poskytována formou tréninkového bydlení na dalších dvou místech v Křižanově. Zařízení změnilo registraci služby, od května 2012 nepřijímá nové zájemce o službu mladší 18 let. V roce 2012 tři klienti odešli z původně ústavní služby do komunitní služby.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	136 lůžek
Chráněné bydlení	6 lůžek

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Využití stáží v zařízení Domov Dědina v Opočně a v Domově bez zámku v Náměšti nad Oslavou pro pracovníky v sociálních službách.

Webové stránky: <http://uspkrizanov.cz/>

E. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a rozvoje komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny v dokumentu Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb: Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016⁵².

Kraj podporuje rozvoj komunitních služeb, a to jak pobytových, tak terénních a ambulantních. Za poslední 4 roky mírně klesl počet osobních asistentů a pracovníků pečovatelské služby, nově začaly fungovat 2 služby podpora samostatného bydlení s celkovou kapacitou 21 míst, o 6 míst se navýšila kapacita v denních stacionářích a centrech denních služeb. Kapacita sociálních rehabilitací vzrostla o 89 míst. V roce 2009 Královéhradecký kraj zpracoval Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje.⁵³ Individuální projekty kraje viz dále.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Královéhradeckém kraji jsou do projektu zapojena dvě zařízení: Barevné domky Hajnice - dříve Ústav sociální péče Hajnice – Barevné domky (včetně týdenního stacionáře Markoušovice, bývalý ÚSP Čtyřlístek) a Ústav sociální péče pro tělesně

⁵² Více informací naleznete zde: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/socialni-oblast/rozvoj-soc-sluzeb/plan-rozvoje-soc-sluzeb/krajsky-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-10406/>

⁵³ Více informací naleznete zde: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/Krajsky-plan-2009-aktualizace-prosinec-2009.pdf>

postižené v Hořicích v Podkrkonoší.

V roce 2012 byly v rámci Královéhradeckého kraje realizovány tři kulaté stoly. Jeden byl tematicky zaměřen na pečující osoby, další dva na odbornou veřejnost.

Aktuální stav transformace v rámci kraje: K 31. 7. 2012 proběhla aktualizace TP zapojených zařízení a schválení ze strany MPSV. Činnost RTT a Rady projektů probíhala s cílem průběžné realizace transformačního procesu na úrovni kraje včetně zajištění investiční části projektu z prostředků IOP (o IOP více další část). Ze strany kraje probíhala příprava zadávací dokumentace na dodavatele stavební projektové dokumentace v rámci jednotlivých projektů.

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Cílem transformace pobytových služeb v kraji je zcela opustit objekt týdenního stacionáře v Markoušovicích a pro 28 klientů Barevných domků Hajnice vybudovat bydlení komunitního typu v lokalitách Hradec Králové, Náchod, Trutnov a Dvůr Králové nad Labem, kde vznikne i sociálně terapeutická dílna. Pro 16 klientů Ústavu sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích vybudovat bydlení komunitního typu v lokalitě Hořice včetně prostor pro aktivizační činnosti.

Stav IOP: V roce 2012 byly schváleny projektové žádosti: Projektová žádost Transformace Barevných domků Hajnice - nákup a úpravy objektu v lokalitě Dvůr; Projektová žádost Transformace Barevných domků Hajnice - nákup a úpravy objektu v lokalitě Náchod; Projektová žádost Transformace ÚSP pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší - výstavba v lokalitě Hořice; Projektová žádost Transformace Barevných domků Hajnice - rekonstrukce objektu v lokalitě Hradec Král. - Plotiště n/L; V říjnu 2012 byla podána projektová žádost pro transformaci Barevných domků Hajnice v lokalitě Trutnov.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Dotační programy Královéhradeckého kraje v sociální oblasti⁵⁴: dotační program na

⁵⁴ Více informací naleznete zde: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=1045>

podporu poskytování sociálních služeb definovaných v zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, v Královéhradeckém kraji v roce 2012; dotační program pro podporu činností, které navazují, kooperují nebo rozšiřují sociální služby v Královéhradeckém kraji pro rok 2012, do kterého jsou zahrnuty i aktivity zaměřené na podporu pečujících osob; dotační program pro podporu prarodinných aktivit v Královéhradeckém kraji v roce 2012.

V rámci individuálního projektu Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji II, který byl financován z ESF prostřednictvím OP LZZ a státního rozpočtu ČR, byly od března 2012 do srpna 2012 realizovány aktivity vedoucí k informování o nabídce sociální pomoci vybraných skupin obyvatel Královéhradeckého kraje (osoby pečující o seniora, osoby pečující o dítě s postižením, osoby pečujících o dospělou osobu s postižením a seniorů závislých na pomoci druhé osoby), včetně vytvoření brožur⁵⁵.

Individuální projekty⁵⁶:

- Královéhradecký kraj realizuje projekt Vzdělávání poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb na území Královéhradeckého kraje IV., jehož cílem je zkvalitňovat poskytování sociálních služeb. Projekt skončil k 31. 10. 2012.
- Královéhradecký kraj se tématu sociálního začleňování v komunitě věnuje dlouhodobě, a to např. prostřednictvím projektů: Služby sociální prevence v Královéhradeckém kraji, jehož hlavním cílem je v Královéhradeckém kraji podpořit integraci osob ohrožených sociálním vyloučením do společnosti a na trh práce. Projekt skončil 30. 9. 2012; Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji II., jehož cílem je zlepšit dostupnost a kvalitu sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Projekt skončil 30. 9. 2012 (projekt byl zaměřen i na lidi se zdravotním postižením a pečující osoby).

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Barevné domky Hajnice (dříve: Ústav sociální péče Hajnice – Barevné domky, včetně týdenního stacionáře Markoušovice, bývalý ÚSP Čtyřlístek)

Informace o zařízení

⁵⁵ <http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/>

⁵⁶ Více informací naleznete zde: <http://www.socialniprojekty.cz/> a od května 2012 <http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/>

Aktuální stav zařízení

V proběhlé aktualizaci transformačního plánu bylo zohledněno rozhodnutí organizace o opuštění záměru zřízení sociálně terapeutické dílny v Trutnově. Aktualizovaný transformační plán byl 13. 8. 2012 schválen Radou kraje a následně MPSV. S ohledem na plánované aktivity dle transformačního plánu dochází k intenzivní přípravě uživatelů na přechod do nových domácností.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace ve 4. fázi transformace je zcela opustit neodpovídající objekt týdenního stacionáře Markoušovice a vybudovat čtyři nové skupinové domácnosti pro 28 klientů v běžné zástavbě v lokalitách Trutnov, Náchod, Dvůr Králové nad Labem a Hradec Králové. Do nových domácností budou přecházet jak klienti z týdenního stacionáře (16), tak část klientů z DOZP (12). V návaznosti na 4. fázi transformace snížit počty klientů na dvou odděleních, k čemuž dojde v důsledku přechodu klientů uvolněním míst v DOZP (12 klientů). V rámci transformace volit jednotlivé lokality tak, aby co nejvíce docházelo k začleňování klientů do běžné společnosti v místě, kde má klient kořeny, a tím byla posílena možnost kontaktu s rodinou. Sociálně terapeutická dílna bude zřízena pouze v lokalitě Dvůr Králové nad Labem s okamžitou kapacitou 1 uživatel. Denní programy, návazné služby a zaměstnání budou uživatelům BD Hajnice (zejm. lokalita Trutnov a areál Hajnice) zajištěny v rámci denních programů DOZP a vedlejších činností BD Hajnice. Původní záměr spočíval ve sloučení všech aktivit BD Hajnice pod činnost sociálně terapeutické dílny (včetně dosavadních aktivit v rámci vedlejších činností). Tento záměr při postupném vyjasňování otázek spojených s financováním provozních nákladů vyhodnotil zřizovatel jako nevhodný.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl k 28. 11. 2011 schválený MPSV, dále byli schváleny jeho aktualizace.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 odešel jeden klient z původně ústavní služby do rodiny. Ke dni 1. 1. 2013 bude rozšířena kapacita služby chráněné bydlení na 27 uživatelů. K tomuto navýšení dojde změnou kapacity DOZP na chráněné bydlení. Bude se jednat o skupinové a individuální domácnosti v běžné zástavbě. Sociální služby jsou poskytovány pro osoby

s mentálním a kombinovaným postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	93 lůžek
Týdenní stacionář	24 lůžek
Chráněné bydlení (tato služba je poskytována od 1. 1. 2012)	4 lůžek

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

V roce 2012 proběhla výměnná stáž s organizací Vyšší Hrádek p. s. s., kdy si pracovníci na všech pracovištích vyměnili vzájemné zkušenosti a poznatky; byla otevřena organizace „hospůdka“ Barevná dřevěnka, kde našlo pracovní uplatnění 5 uživatelů organizace; bylo realizováno setkání s rodiči a opatrovníky. Zařízení pořádalo i další aktivity, například: benefiční akce, propagační akce, provozování venkovské hospody, kavárny, pořádání akcí pro veřejnost – „barevné bazárky“, „korálkování“.

Webové stránky: <http://www.barevnedomky.cz/>

Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V říjnu 2012 proběhlo vyhodnocení realizace TP a naplánování dalších aktivit na období listopad 2012 – červen 2014 (zajištění stáže pro pracovníky zařízení do DSS Slatiňany a dalších zařízení, spolupráce s rodinami/opatrovníky uživatelů, komunikační strategie zaměřená na jednotlivé aktéry procesu, posouzení míry nezbytné podpory u nových klientů a v případě potřeby přehodnocení míry podpory u stávajících klientů, příprava uživatelů na přechod do domácností, naplánování personální strategie, zajištění procedurálních podmínek v nových domácnostech atd., viz TP).

Ke dni 1. 10. 2012 byl zajištěn odchod uživatele ze zařízení a přechod do služby chráněné bydlení v rámci regionu, od vstupu zařízení do projektu odešli tři klienti z původně ústavní péče do rodiny nebo do vlastního bydlení. Dále v zařízení proběhlo jednání s rodinnými příslušníky a opatrovníky, posílení PR na místní a regionální úrovni (diskuze s místní odbornou veřejností, články v regionálním a místním tisku),

uskutečnila se stáž pracovníků v DSS Slatiňany a aktivity na podporu zaměstnávání uživatele – navázání spolupráce s organizací o. s. Jurta.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je v rámci procesu transformace, deinstitucionalizace a humanizace služeb sociální péče snížení kapacity zařízení ze 79 na 63 uživatelů. Pro 16 uživatelů postavit rodinné domky v běžné zástavbě a umožnit jim žít v přirozeném prostředí majoritní společnosti v rámci pobytové služby domov pro osoby se zdravotním postižením s malou kapacitou (samostatné domácnosti max. pro 4 uživatele). Pobytovou službu v domácnostech poskytovat s významným omezením institucionalizace a podpořit sociální začlenění uživatelů do společnosti. Snížením kapacity stávajícího zařízení zvýšit kvalitu služeb v oblasti bydlení (uživatelé budou mít k dispozici více jednolůžkových pokojů, společné prostory bude obývat méně lidí).

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl k 28. 11. 2011 schválený MPSV, a dále byli schváleny jeho aktualizace.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Ke 31. 10. 2012 měla služba domovy pro osoby se zdravotním postižením kapacitu 79 lůžek. Kapacita objektu byla od počátku projektu nezměněna. Snížení kapacity stávající budovy ze 79 na 63 uživatelů se předpokládá cca v polovině roku 2014.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Další aktivity neprobíhají.

Webové stránky: <http://www.usphorice.cz/cz/transformace/>

F. LIBERECKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny v dokumentech: Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020⁵⁷, Program rozvoje Libereckého kraje 2007 – 2013⁵⁸ a Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje 2009 – 2013⁵⁹.

⁵⁷ <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1885>

⁵⁸ <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page4345>

⁵⁹ <http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/page1971>

Je zpracován Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením⁶⁰, potřebu transformace zařízení pro osoby se zdravotním postižením nezmiňuje.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Libereckém kraji byla v rámci projektu zapojena zařízení Domov Sluneční dvůr, příspěvková organizace, a Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, příspěvková organizace. Do projektu transformace bylo v roce 2012 na žádost kraje zařazeno další zařízení Domov a Centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p. o.

V Libereckém kraji byly realizovány čtyři kulaté stoly. Dva byly tematicky zaměřeny na pečující osoby, další dva na odbornou veřejnost.

Aktuální stav transformace v rámci kraje: Liberecký kraj intenzivně spolupracoval v průběhu roku na přípravě transformace zařízení zařazených do projektu. Kraj neměl zpracovanou koncepci transformace pobytových sociálních služeb. Vybrané příspěvkové organizace kraje měly transformaci či humanizaci zakotvenu ve svých rozvojových plánech. Kraj podporoval proces transformace a vznik komunitních služeb schvalováním rozvojových plánů zařízení.

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Vize transformace na úrovni kraje není nikde explicitně vyjádřena. Potřeba transformace pobytových služeb byla zakotvena ve strategických dokumentech kraje (viz výše strategické dokumenty)

Stav IOP: V roce 2012 připravoval Liberecký kraj projektové žádosti do IOP pro transformaci zařízení Domov Sluneční dvůr, p. o., a Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p. o. Bylo podáno celkem 5 žádostí na výstavbu do IOP:

Transformace pobytového zařízení – Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p. o., 1 žádost, vybudování

⁶⁰ <http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/Transformace-socialnich-sluzeb-Libereckeho-kraje/krajsky-plan-vyrovnvani-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim>

rodinných domků a zázemí pro denní aktivity pro DOZP v lokalitách Nový Bor a Cvikov.

Transformace pobytového zařízení – Domov Sluneční dvůr, p. o., 4 žádosti, vybudování rodinných domů a zázemí pro denní aktivity DOZP v lokalitách Jestřebí, Česká Lípa – Lada, Zahrádky a Sosnová. Projektové žádosti byly podány samostatně za jednotlivé lokality zejména z důvodu nejistoty ohledně lokality Zahrádky (nesouhlasné stanovisko občanů, budoucích sousedů).

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Ostatní zařízení v kraji se snaží službu humanizovat, popř. v rámci možností částečně transformovat. Nejvýrazněji je tato snaha o humanizaci a částečnou transformaci patrná u zařízení Domov a Centrum aktivity, p. o., Hodkovice nad Mohelkou, Jedličkův ústav, p. o., a Domov pro osoby se zdravotním postižením Raspenava, p. o.

Liberecký kraj pokračoval v roce 2012 v realizaci projektů IP1 - Služby sociální prevence v Libereckém kraji a IP3 - Rozšíření nástrojů pro podporu systému plánování sociálních služeb v Libereckém kraji.

Projekt IP1 - Služby sociální prevence v Libereckém kraji⁶¹: projekt je zaměřen na poskytování a rozvoj vybraných druhů sociálních služeb (např. raná péče, sociálně terapeutické dílny...), především služeb sociální prevence a jejich dostupnost osobám sociálně vyloučeným nebo ohroženým sociálním vyloučením na celém území Libereckého kraje.

Projekt IP3 - Rozšíření nástrojů pro podporu systému plánování sociálních služeb v Libereckém kraji⁶²: hlavním cílem tohoto projektu je zpracování kvalitního Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji pro období 2014 - 2017 díky zkvalitnění plánovacího procesu, prohloubení spolupráce všech aktérů v celém území kraje a rovněž díky zlepšení informační a datové podpory procesů.

Liberecký kraj nemá dotační programy přímo zaměřené na proces transformace. V rámci grantového programu G9 Program podpory na poskytování sociálních služeb⁶³

⁶¹ <http://ip1.kraj-lbc.cz>

⁶² <http://ip3.kraj-lbc.cz>

⁶³ <http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/page1593/Grantovy-fond-LK-aktualni-programy-podpory>

podporuje také terénní a ambulantní služby pro osoby se zdravotním postižením. V roce 2012 vyhlásil jednu výzvu pro poskytovatele sociálních služeb, v rámci které nejvíce podpořil pečovatelskou službu a osobní asistenci.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V roce 2012 docházelo k přípravě uživatelů na přechod do komunitní služby. Byly aktualizovány metodiky k individuálnímu plánování zohledňující individuálnější přístup (zaměření na práci s přechodovými a rizikovými plány). Ke konci roku 2012 docházelo k tvorbě přechodových a rizikových plánů. Uživatelé byli vedeni k větší samostatnosti v oblasti sebeobsluhy, péče o domácnost a v dalších dovednostech. Vedení zařízení se již v současných podmínkách zaměřilo na odstraňování ústavních prvků a zavádění nových prvků poskytování služby, které jsou typické pro komunitní službu (výběr jídla, podávání léků, přehodnocení psychiatrické medikace, samostatná příprava svačín, nákupy, výběr jídla atd.). Zařízení se aktivně podílelo na propagaci transformace.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je v rámci procesu transformace opustit stávající objekt, a to vybudováním čtyř domů ve stávajícím regionu. Ve třech domech budou vytvořeny domácnosti pro osoby se střední a vysokou mírou podpory (skupinové i individuální domácnosti v rámci jedné sociální služby domovy pro osoby se zdravotním postižením), čtvrtý samostatný objekt bude sloužit jako zázemí pro management s prostory pro denní programy a volnočasové aktivity uživatelů služby DOZP, a také pro uživatele z okolního území.

Původní vize je naplňována beze změn.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen MPSV v roce 2011.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Struktura služeb se v průběhu roku 2012 nezměnila, zařízení poskytovalo službu domovy pro osoby se zdravotním postižením. Kapacita zařízení na začátku projektu byla 36 uživatelů, kapacita nových služeb po transformaci bude 30 uživatelů. K 30. 11. 2012 žilo v zařízení 29 uživatelů. Služba je poskytována osobám s kombinovaným a mentálním postižením. Jeden uživatel služby odešel v roce 2012 z původně ústavní služby do rodiny.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Zařízení nerealizovalo jiné projekty či aktivity v oblasti transformace.

Webové stránky: <http://www.dmarenice.cz/>

Domov a Centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Zařízení se do projektu podpora transformace sociálních služeb zapojilo v roce 2012.

Hodnocení nezbytné míry podpory uživatelů proběhlo v červnu a červenci 2012. V zařízení probíhalo vzdělávání NC pro pracovníky v přímé péči, uskutečnil se workshop na téma sexualita osob se zdravotním postižením a stáž v zařízení pro pracovníci, která připravuje podklady pro zřízení služby chráněné bydlení a připravuje uživatele na přechod do nové služby. V roce 2012 probíhali aktivity zaměřené na tvorbu transformačního plánu.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je transformovat celou službu domovy pro osoby se zdravotním postižením a v rámci procesu transformace opustit nevyhovující objekt v Erbenově ulici. V Jablonci nad Nisou poskytovat novou službu chráněné bydlení v pronajatých bytech. V rámci sociální služby domovy pro osoby se zdravotním postižením vybudovat nový objekt pro uživatele s převážně vysokou mírou podpory včetně prostor pro denní programy a volnočasové aktivity uživatelů služby DOZP a zázemí pro management pobytových služeb.

Stav transformačního plánu:

Zařízení má zpracovaný TP.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Struktura služeb se v průběhu roku 2012 nezměnila. Sociální služby jsou poskytovány osobám s mentálním a kombinovaným postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	36 lůžek
Centra denních služeb	40 uživatelů

Webové stránky: www.uspjbc.cz

Domov Sluneční dvůr, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V průběhu roku 2012 byla z důvodu neschválení prodeje pozemků zastupitelstvy obcí Zákupy, Okna a Holany předložena změna transformačního plánu, která byla schválena MPSV. Ve sledovaném období probíhala příprava uživatelů na přechod do nové služby.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je v rámci procesu transformace opustit stávající objekt, a to vybudováním 5 obytných objektů rozmístěných v 5 lokalitách (město Zákupy - 2 lokality, obce Jestřebí a Zahrádky). Vedle toho je plánováno vybudovat samostatný objekt pro denní programy uživatelů DOZP a zázemí pro management. Původní vize zařízení byla naplňována. Kvůli „odporu“ ve vytipovaných a předem předjednaných lokalitách (petice občanů přílehlých lokalit, neschválení prodeje pozemků v zastupitelstvech obcí) však byly v průběhu roku 2012 hledány nové lokality.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen MPSV po zapracování připomínek na začátku roku 2012.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Struktura služeb se v průběhu roku 2012 nezměnila. Zařízení poskytuje sociální službu domovy pro osoby se zdravotním postižením a také se k ní zavazuje při další udržitelnosti projektu. Po uplynutí pěti let se plánuje vytvoření sociálních služeb: chráněné bydlení a terénní sociální služby, které vyplynou z potřeb uživatelů po přestěhování. K 31. 10. 2012 byla poskytována pouze služba domovy pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 52 lůžek a určenou pro osoby se zdravotním a s mentálním postižením.

V roce 2012 odešla jedna uživatelka z původně ústavní služby do komunitní služby.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Vedle zmíněných aktivit žádné další aktivity v této oblasti organizace nerealizuje.

Webové stránky: <http://www.domovslunecnidvur.cz/>

G. MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb byly obsaženy již v prvotním dokumentu kraje zabývajícím se vizemi v sociální oblasti na úrovni kraje, a to v Koncepti sociálních služeb v Moravskoslezském kraji, schválené v roce 2004. Aktuálně jsou obsaženy a schváleny v dokumentu Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2010 – 2014, ve kterém kraj v oblasti transformace pobytových sociálních služeb a kvality deklaruje priority (podpora procesu a realizace transformace, zajistit uživatelům sociálních služeb bydlení, které odpovídá běžnému bydlení vrstevníků, s dostatečnou návazností na běžné zdroje – v bytech či malých komunitách do 8 osob, pro uživatele s vyšší mírou podpory budovat menší zařízení komunitního typu aj.). Dalšími významnými dokumenty jsou současný Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2009 - 2013 a Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016.

Detailně byly cíle v oblasti transformace a deinstitucionalizace služeb rozpracovány v

Koncepci kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb), schválené krajem v roce 2008. Na ni navazují dokumenty informující o naplňování a inovaci v koncepci uváděných opatření. Jedná se o I. akční plán realizace Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb) z roku 2008 a materiál Vyhodnocení a aktualizace I. Akčního plánu realizace Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb) z roku 2010. V procesu změny je zapojeno všech deset organizací kraje poskytujících sociální služby lidem se zdravotním postižením.

Současně uplatňovaným způsobem organizování procesů síťování služeb a transformace dochází k propojování a prohlubování spolupráce mezi různými subjekty napříč regionem i resortními odvětvími.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Moravskoslezském kraji byly do projektu zapojeny organizace Marianum, příspěvková organizace, Harmonie, příspěvková organizace. V roce 2011 nově do projektu přistoupily Zámek Nová Horka, příspěvková organizace a Zámek Dolní Životice, příspěvková organizace.

V průběhu roku 2012 byly v rámci kraje realizovány tři kulaté stoly. Jeden byl tematicky zaměřen na pečující osoby, další dva na odbornou veřejnost.

Aktuální stav Projekty (ROP)

**transformace
v rámci
kraje:**

V roce 2012 byla dokončena investiční akce organizace Fontána, p. o., kdy bylo otevřeno chráněné bydlení pro 4 klienty. Také v závěru roku byla zahájena sociální služba v rekonstruovaném objektu na Koperníkově ulici zařízení Domov Jistoty, p. o. (návrat z náhradních prostor). U ostatních organizací nedošlo ke změnám, akce nebyly dokončeny ani nebyla zahájena jiná nová služba. V rámci ROP Moravskoslezský kraj předložil dalších 5 investičních projektů zaměřených na zkvalitnění života klientů a klientek příspěvkových organizací kraje.

Projekty (ESF, OP LZZ)

Nadále probíhají 2 individuální projekty kraje: Individuální projekt

Podpora procesu transformace pobytových sociálních služeb v Moravskoslezském kraji zaměřený na proces transformace v příspěvkových organizacích kraje a Individuální projekt Podpora vzdělávání a supervize u pracovníků v oblasti sociálních služeb a pracovníků v sociální oblasti zařazeným do úřadů v Moravskoslezském kraji, který je otevřený širší cílové skupině. Uvedené projekty budou ukončeny počátkem roku 2013.

V roce 2012 byly v pracovních skupinách systému plánování rozvoje sociálních služeb zvažovány aktivity pro připravovaný další projekt k podpoře procesu transformace v kraji.

Dotační řízení kraje

Moravskoslezský kraj s ohledem na ekonomickou situaci nevyhlásil v roce 2012, tedy ani s platností v době května až října 2012, dotační titul, který by byl přímo zaměřen na podporu transformace. Finanční prostředky byly zacíleny na podporu provozu vybraných sociálních služeb v kraji, které však s procesem deinstitucionalizace také souvisí zejména v oblasti navazujících aktivit a síťování služeb (podpora provozu sociálně terapeutických dílen, dobrovolnictví aj., více viz část Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje). Moravskoslezský kraj podporuje zapojení subjektů do výzvy na Podporu procesů ve fázi přípravy a realizace transformace pobytových služeb sociální péče vedoucí k životu uživatele v přirozeném prostředí a své návazné individuální projekty i další aktivity systémově zamýšlí otevřít všem subjektům v kraji (nezaměří se jen na vlastní příspěvkové organizace). Do výzvy připravuje projekt organizace Domov Jistoty, p. o., některé další organizace zapojení stále zvažují.

Organizace kraje zapojené v procesu transformace úzce spolupracují s ostatními poskytovateli, zejména návazných sociálních i veřejných služeb při řešení situace klientů. V rámci sociálních služeb jde především o ambulantní a terénní sociální služby zajišťované nestátním sektorem.

Dílčí platformu pro spolupráci a hledání východisek nabízí také struktura pracovních skupin v rámci plánování rozvoje.

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Vize zajištění kvalitních sociálních služeb odpovídajících potřebám uživatelů a potřeba deinstitucionalizace a transformace pobytových služeb je součástí strategií kraje (viz část aktivity kraje) a je jednoznačně deklarována, stejně tak kroky kraje jsou realizovány v těchto intencích. Kraj využívá všechny nabízené možnosti a prostředky, které by k dosažení těchto záměrů napomohly. Jedná se o změnu systémovou a dlouhodobou, s perspektivou. V transformaci je zapojeno všech deset příspěvkových organizací kraje poskytujících služby lidem s postižením. Kraj prostřednictvím organizační struktury pracovních skupin v rámci plánování rozvoje spolupracuje na naplňování vize s dalšími aktéry v kraji.

Stav IOP: Moravskoslezský kraj si přípravu projektových žádostí do IOP rozložil do více etap v návaznosti na etapy transformace. Projektové žádosti se zaměřují nejenom na výstavbu nových objektů, ale také na rekonstrukci stávajících objektů a na nákup objektů a bytů vhodných k poskytování služeb. V roce 2012 byly MPSV schváleny dvě žádosti do IOP – 2. etapa transformace Marianum, p. o. a 1. etapa transformace zámku Jindřichov ve Slezsku.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Program rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na rok 2012. Zde byla alokována částka ve výši 4 200 000,- Kč, dotací byly podpořeny žádosti ve výši 4 416 000,- Kč (došlo k převodu části prostředků z jiného programu).

- RSS 1/12 Podpora rozvoje nových sociálních služeb vycházejících z potřeb obcí Moravskoslezského kraje deklarovaných ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2010 – 2014. Podpora byla zaměřena na rozvoj nových sociálních služeb, které vycházejí ze Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje.
- RSS 8/12 Podpora dobrovolnictví v sociálních službách. Podpora organizací

vysílajících dobrovolníky na základě akreditace udělené Ministerstvem vnitra za účelem rozvoje dobrovolnictví. Nejednalo se o vznik nových dobrovolnických center aj.

- Ostatní tituly v rámci programu byly zaměřeny na podporu rodinné péče a služeb pro děti (na prevenci a pomoc obětem/dětem zneužívaným, dětí se syndromem CAN, na podporu služeb k soc. začleňování rodiny, náhradní rodinné péče, na podporu odborného poradenství pro péči o děti, SPO aj.).

Program podpory financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na rok 2012. Zde byla alokována částka ve výši 10 mil. Kč, dotací podpořeny žádosti ve výši 9 662 700,- Kč. Dotace byla určena na dofinancování osobních nákladů poskytovatelů služeb sociální prevence v roce 2012, a to ve 4 druzích sociálních služeb azylové domy, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, nízkoprahová denní centra, sociálně terapeutické dílny.

Vypsán byl také Dotační program Podpora aktivit v oblastech využití volného času dětí a mládeže a celoživotního vzdělávání osob se zdravotním postižením pro rok 2013, podpora zvyšování vzdělanosti a rozvoj dalších kompetencí osob se zdravotním postižením (zajištění kurzů, seminářů pro osoby zdravotně postižené).

Dalším projektem zaměřeným na tuto problematiku je individuální projekt Podpora vzdělávání a supervize u pracovníků v oblasti sociálních služeb a pracovníků v sociální oblasti zařazených do úřadů v Moravskoslezském kraji.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Harmonie, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V roce 2012 bydlelo v náhradních prostorách 46 uživatelů, kteří budou v rámci transformačního procesu přestěhováni do nových služeb. Termín realizace byl posunut z června 2013 na polovinu roku 2015. V roce 2012 byla řešena veřejná zakázka na výběr zhotovitele projektové dokumentace. V závěru října 2012 proběhlo setkání projektanta, budoucího poskytovatele sociální služby a zřizovatele a byla nastavena spolupráce tak, aby projektová dokumentace odpovídala skutečným potřebám nové

sociální služby se všemi jejími specifiky. Začala probíhat první setkání s obyvateli obcí, kde nové služby budou, zatím prezentací organizace na Veletržích zdraví, Dnech zdraví a různých akcí pořádaných obcemi, např. na vánočních trzích. Na pozvání samosprávy byla organizace představit novou službu zastupitelům obce Osoblaha, ve Vrbně pod Pradědem a Rýmařově. Vizualizace spolu s tištěnými informacemi byly vyvěšeny na veřejně dostupném místě, k informovanosti obyvatelů.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je použít transformační proces jako prostředek k tomu, aby se v okrese Bruntál vybuodovala funkční síť pobytových sociálních služeb, která bude navazovat na již fungující síť ambulantních služeb a obecních zdrojů. Uživatelé sociálních služeb budou podporováni k tomu, aby v maximální možné míře využívali veřejné služby. Během celého procesu budou vytvářet prostor pro spolupráci s ostatními poskytovateli sociálních služeb, s obcemi, občanskými sdruženími a dalšími subjekty. Maximální snahou všech zapojených subjektů je, aby zdravotně postižený občan žil svůj život přirozeným způsobem, pokud možno co nejdéle ve svém domácím prostředí.

Jedním z transformačních záměrů bylo opuštění budovy Jindřichovského zámku. Vzhledem k havarijnímu stavu budovy zámku byl již tento objekt opuštěn. Sociální služba je uživatelům poskytována v náhradních ubytovacích prostorách. Vizí organizace je zajistit pro současné uživatele nové pobytové sociální služby, které budou vycházet z individuálních potřeb uživatelů, a to v objektech, které svým vzhledem, polohou ani kapacitou nijak nevybočují z běžných společenských standardů.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán zařízení byl schválen MPSV.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Jsou poskytovány tři druhy sociálních služeb, dvě pobytové – domov pro osoby se zdravotním postižením a chráněné bydlení, jedna ambulantní – sociálně terapeutická dílna, určená primárně uživatelům organizace. Služba byla poskytována na dvou pracovištích, v Krnově s kapacitou 16 míst a ve Městě Albrechticích s kapacitou 30 míst. Harmonie provozovala v Krnově službu do července 2012, poté byla po dohodě se zřizovatelem služba uzavřena. Tím došlo ke snížení kapacity služby na 30 míst a

byla zachována služba v Městě Albrechticích. Uživatelé nyní využívají službu sociálně terapeutických dílen jiného poskytovatele - Slezské diakonie v Krnově a službu Harmonie, p. o., ve Městě Albrechticích, kam jsou uživatelé z Krnova dopravováni vozem. V souvislosti s potřebami služby chráněného bydlení a navýšení počtu jednolůžkových pokojů byla snížena kapacita služby z 63 na 62 lůžek, čímž byl získán jednolůžkový pokoj pro potřebnou uživatelku.

Uživatelé obou pobytových sociálních služeb využívají návazné sociální služby – STD, sociální rehabilitaci RÚT, denní stacionář Benjamín, stacionář Charity a další návazné veřejné služby, školská zařízení, tělocvičnu, navštěvují kulturní akce apod. Sociální služby jsou poskytovány především pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	123 lůžek
Chráněné bydlení	62 lůžek
Sociálně terapeutické dílny	30 uživatelů

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Další aktivity jsou především v oblasti spolupráce s Městem Krnov a Městem Albrechtice v rámci komunitního plánování sociálních služeb; individualizace služeb – (například: zajištění aktivizačních prostor – snoezelen, muzikoterapie,); vznik nové metodiky k vypracování profilů uživatelů – zpracovávání profilů všech uživatelů dle této metodiky, v návaznosti na metodiku – Plán přechodu uživatelů s nejvyšší mírou podpory v rámci pobytových zařízení zřizovaných Moravskoslezským krajem; zahájení projektu – asistent pro uživatele se specifickými potřebami, přijetí dvou pracovníků, kteří se věnují těmto uživatelům za podpory sociálních pracovníků a metodika; navazováním spolupráce s dalšími poskytovateli v kraji, kteří jsou zapojeni do procesu transformace, ale i s nezapojenými (například: Sagapo, p. o), aj.

Webové stránky: www.usp-harmonie.cz

Marianum, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Transformační proces, který v organizaci probíhá, je rozdělen do několika etap. V současné chvíli jsou řešeny 3 etapy transformace, pro které jsou také zpracovány dílčí transformační plány. V průběhu dříve uskutečněných aktivit došlo k přesunu uživatelů do jiných typů služeb: z DOZP do CHB Deštná (50 uživatelů), z DOZP do CHB Dostojevského (8 uživatelů), z DOZP do PSB Lepařova, Jateční (4 uživatelé) a z DOZP do DOZP v Opavě Kylešovicích dalších 12 uživatelů (2 řadové domky v běžné zástavbě). Návrat do původní rodiny za poslední 3 roky se podařil u 4 uživatelů, k jinému poskytovateli nikdo nepřešel.

Organizace dále pokračuje v přípravě klientů a pracovníků na přechod do nových služeb.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je zajistit osobám s mentálním nebo vícenásobným postižením ve věku nad 18 let, které nejsou schopny žít bez pomoci a podpory v samostatné domácnosti, kvalitní, lokálně a finančně dostupné sociální služby odpovídající jejich individuálním potřebám. Aktivity vedou k úplnému opuštění objektu Mariana, což je v souladu s Koncepcí kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji.

Organizace stále snižuje kapacitu uživatelů ve stávající budově, která je pro poskytování sociálních služeb nevhodná. Ke dni 31. 10. 2012 je kapacita v hlavní budově 127 uživatelů a je předpokládáno, že v roce 2013 se přestěhuje do 3 nově otevřených služeb dalších 33 osob (půjde o 1 DOZP a 2 služby chráněného bydlení). Uvedené kroky směřují k naplnění přijaté vize.

Stav transformačního plánu:

TP 1. etapa transformace Marianum, p. o., v červnu 2010 byla přiznána finanční podpora, v roce 2011 čerpány prostředky, transformační plán byl schválen MPSV.

TP „2. etapa transformace Marianum, p. o., rozhodnutím MPSV byla žádost schválena a byly přiznány finanční prostředky.

TP „3. etapa transformace Marianum, p. o., zaslán NC a MPSV k připomínkování a současně jeho záměr byl dne 21. 8. 2012 schválen Radou Moravskoslezského kraje.

Bylo pokračováno v práci na objemových studiích, které byly konzultovány s MPSV a v přípravě žádosti do IOP.

Od září 2012 probíhala jednání s obcí Opava ve vztahu k zajištění ambulantních služeb pro klienty Mariana, p. o. i osoby s postižením z běžné komunity..

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 došlo ke snížení kapacity ze 145 na 140. Jeden uživatel přešel z původně ústavní služby do komunitní služby. Sociální služby jsou poskytovány pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	140 lůžek
Centra denních služeb	15 uživatelů
Podpora samostatného bydlení	4 uživatelé
Chráněné bydlení	58 uživatelů

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Dalšími aktivitami jsou například jednání s představiteli samospráv v místě plánovaných služeb s cílem seznámit je se záměry a postupy prací při realizaci dílčích etap transformace organizace; komunikace s městem Opava ve věci získávání sociálních bytů pro klienty, kteří se chtějí posunout dále v samostatném bydlení; spolupráce s dalšími poskytovateli služeb, zejména návazných - organizacemi Fokus, o. s., Anima Opava, o. s., komunikace s dalšími příspěvkovými organizacemi, aj.

Webové stránky: www.marianum-opava.cz

Zámek Dolní Životice, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V roce 2012 byla započata rekonstrukce objektu v Moravici (z prostředků ROP, změna z DOZP na CHB za současného snížení kapacity). Klienti z DOZP v Moravici byli dočasně po dobu rekonstrukce přestěhováni do budovy zámku. Současně probíhaly přípravy uživatelů na přechod do nově upravovaného chráněného bydlení v Moravici, šlo především o přípravy v tréninkovém bytě. Proběhla jednání o nákupu bytů, které by mohly být využity pro potřeby transformace organizace, a to v souladu se záměrem TP, který radou kraje v srpnu 2012 schválen. Byla schválená účelová dotace na rekonstrukci bytů v Budišově a Vítkově. Uživatelé byli významně podporováni ve využívání veřejných služeb (divadlo, fotbalový stadion, společenské plesy, účasti na sportovních a společenských akcích). Spolupracovalo se s dalšími organizacemi poskytujícími sociální služby, které nabízejí volná místa pro uživatele, kteří chtějí přejít do jiných forem bydlení. Byly hledány byty k nákupu v lokalitách Budišov nad Budišovkou i v regionu Opavska.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí je výrazné zkvalitnění života zdravotně postižených občanů, které povede k jejich integraci a sociálnímu začlenění do přirozeného prostředí, k podpoře jejich základních práv a lidské důstojnosti a v neposlední řadě k upevnění jejich postavení ve společnosti. Stávající počet 106 uživatelů bude odchodem klientů do nově vzniklých služeb v Oticích a Horním Benešově snížen přibližně o 30. Transformační proces je prostředek k tomu, abychom v regionu okresu Opava a Bruntál (Horní Benešov, Dolní Životice, Moravice, Budišov nad Budišovkou, Vítkov, Otice) vybudovali funkční síť pobytových sociálních služeb, které budou navazovat na již fungující síť ambulantních služeb a obecních zdrojů. Klienti budou podporováni v maximální míře k využití veřejných služeb. Vizí je spolupráce s ostatními poskytovateli sociálních služeb, s obcemi, občanskými sdruženími a dalšími subjekty. Maximální snahou všech zainteresovaných subjektů je, aby zdravotně postižený občan žil svůj život přirozeným způsobem, pokud možno co nejdéle ve svém domácím prostředí.

Stav transformačního plánu:

Záměr TP byl dne 21. 8. 2012 schválen Radou Moravskoslezského kraje a následně předložen ke schválení MPSV. V závěru roku 2012 byla předložena žádost do IOP.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 se z důvodu rekonstrukce stávajícího objektu DOZP Moravice 17 uživatelů tamní služby nastěhovalo do prostor zámku Dolní Životice. V dubnu 2012 přešel jeden uživatel z chráněného bydlení do DOZP Zámek Dolní Životice. Kapacita bydlení v Budišově se tím snížila z původního počtu 16 na 15 uživatelů. O zpětném navýšení se neuvažuje z důvodu prostorových možností budovy. Výše uvedeným došlo k aktuálnímu navýšení uživatelů bydlících v DOZP Zámek Dolní Životice. Jeden uživatel se v roce 2012 vrátil z původně ústavní služby zpět do rodiny. Sociální služby jsou poskytovány osobám se zdravotním postižením, mentálním, kombinovaným a tělesným.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	125 lůžek
Chráněné bydlení	15 lůžek
Podpora samostatného bydlení (od roku 2011)	9 uživatelů

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Dalšími aktivitami je například: pokračující spolupráce s dalšími subjekty - např. Charita Opava, Fokus Opava, nově byla navázána spolupráce s dobrovolnickým centrem Elim Opava, které zprostředkovává dobrovolníky do služeb; proběhla jednání s Policií ČR, byla s ní navázána spolupráce v oblasti trestní odpovědnosti uživatelů; proběhla jednání se zástupcem firmy Gallileo, která je zhotovitelem nových web stránek organizace.

Webové stránky: www.zamekdolnizivotice.cz

Zámek Nová Horka, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Ve sledovaném období se začala uzavírat 2. etapa transformačního procesu

rekonstrukcí objektů na chráněné bydlení v Sedlnicích a v Kopřivnici. Zde se pokračovalo v aktivitách dle harmonogramu staveb.

V rámci závěrečné 3. etapy vedoucí k vystěhování zámku byly učiněny kroky k zakoupení pozemku ve Studénce pro novostavbu DOZP, byla zpracována studie stavby, která byla konzultována s MPSV a byla zahájena příprava na stavební řízení a věci související s vydáním stavebního povolení.

Ve službě DOZP bydlí 40 osob. Z toho 17 osob se připravovalo na stěhování do chráněného bydlení. Tito uživatelé byli zapojeni do nácviku samostatnosti – péče o domácnost, nácviky cestování, nakupování, atd. Vytvářely se plány přechodu a aktualizovaly se individuální plány jednotlivých uživatelů. Také se plánovaly domácnosti pro uživatele, kteří na zámku zatím ještě zůstanou (skladba klientů, pokoje, vybavení, atd.).

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace je opustit stávající nevyhovující objekt zámku v Nové Horce. Transformační proces probíhá ve třech fázích. V první etapě se přestěhovalo ze zámku do nově rekonstruovaného objektu v Novém Jičíně 9 uživatelů do chráněného bydlení. V říjnu 2011 byla rozšířena kapacita chráněného bydlení na ulici Slovanské o 2 místa v bytě na Dlouhé ulici v Novém Jičíně. Dvě klientky z chráněného bydlení na ulici Slovanské se přestěhovaly do bytu. Uvolněná 2 místa v chráněném bydlení na Slovanské ulici využily 2 klientky ústavního zařízení z Nové Horky, které se tímto podařilo jako další integrovat do běžné společnosti. V rámci 2. etapy byly předloženy a schváleny dva projekty chráněného bydlení v Kopřivnici a Sedlnicích celkem pro 20 uživatelů. Nyní probíhá rekonstrukce obou objektů a v lednu 2013 se 17 klientů ze zámku a 3 klienti z jiných služeb (jiný poskytovatel) přestěhují do chráněného bydlení.

Stav transformačního plánu:

Záměr TP byl dne 21. 8. 2012 schválen Radou Moravskoslezského kraje a následně zaslán ke schválení MPSV. V závěru roku 2012 byla předložena žádost do IOP.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Ke dni 31. 12. 2008 na počátku realizace projektu Podpora transformace sociálních služeb bydlelo v budově zámku 68 osob. Postupně docházelo ke snížení kapacity odchody klientů do jiných služeb, do domácího prostředí a také na základě úmrtí. Ke

konci roku 2011 využívalo služeb domova pro osoby se zdravotním postižením 43 osob. Na začátku roku 2012 došlo ke snížení kapacity domova pro osoby se zdravotním postižením.

V červenci 2012 se kapacity služby DOZP snížila na 40 lůžek.

Od ledna 2013 bude kapacita chráněného bydlení rozšířena z 11 na 31 míst, a to důvodů otevření služby chráněného bydlení v Kopřivnici a Sedlnicích.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	40 lůžek
Chráněné bydlení	11 lůžek

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Spolupráce s organizacemi, které již mají dle transformačního procesu vytvořeny nové služby chráněného bydlení Slezská Diakonie, Společnost Duha. Spolupráce s organizacemi poskytujícími návazné služby – Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, o. s. – Denní stacionář Škola života, sociálně terapeutické dílny EFFATHA Nový Jičín (Slezská diakonie), Tyfloservis, o.p.s., SONS - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých.

Zapojení se do komunitního plánování - Nový Jičín, Kopřivnice, Studénka.

Webové stránky: www.zameknovahorka.cz

Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hrabyni (příspěvková organizace MPSV ČR)

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V červnu 2012 byla odevzdána první verze rozvojového plánu, který byl upřesněn s ohledem k transformaci organizace a následně dopracováván. V rámci zařízení probíhalo posuzování nezbytné míry podpory u uživatelů služby. Pracovníci

organizace se průběžně účastnili vzdělávacích aktivit zaměřených na podporu transformace.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vize organizace byla specifikována v rozvojové strategii zařízení, která byla zpracována do června 2012. Tato vize byla v rámci organizace přepracována.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán v tomto zařízení nevzniká, je vytvářena vzniká rozvojá strategie.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V rámci organizace byly poskytovány pobytové služby. Sociální služby jsou určeny pro osoby s tělesným postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	168 lůžek
Odlehčovací služby (pobytová forma)	2 lůžka

Webové stránky: <http://www.usphrabyne.cz/>

H. OLOMOUCKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitutionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2011 - 2014, pracovní skupina č. 2: Osoby se zdravotním postižením, cíl 2 - Podpora procesu transformace pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením, Opatření 2.1 - Zajištění metodické podpory a pomoci v procesu transformace vytipovaného zařízení⁶⁴. Olomoucký kraj podporuje pilotní projekt Podpora transformace sociálních služeb.⁶⁵

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Olomouckém kraji bylo do projektu zapojeno zařízení Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb Šternberk, příspěvková organizace.

⁶⁴ <http://www.kr-olomoucky.cz/strednedobe-planovani-socialnich-sluzeb-cl-288.html>

⁶⁵ <http://www.kr-olomoucky.cz/podpora-transformace-pobytovych-socialnich-sluzeb-cl-857.html>

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Vize transformace je ukotvena ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2011 – 2014.

Stav IOP: Transformační plán Vincentina Šternberk byl schválen v červnu 2011.

Dne 9. 5. 2010 Olomoucký kraj dle požadavků MPSV odeslal novou projektovou žádost k projektu Transformace Vincentina Šternberk. Původní projektová žádost byla rozdělena na dvě samostatné žádosti. První projektová žádost je v realizační fázi a řeší nově budované a rekonstruované objekty (Uničov, Lužice, Šternberk, Šumperk), druhá podaná žádost řeší samostatně nákup bytů ve Šternberku.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

V rámci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2011 - 2014 byla navržena podpora procesu střednědobého plánování v Olomouckém kraji, na základě kterého by měla být nastavena provázanost plánování na krajské a obecní úrovni.⁶⁶ V plánování probíhají také procesy s ohledem na rozvoj, efektivitu a humanizaci sociálních služeb, tzn. je zde zohledněna také otázka transformace sociálních služeb. Krajský úřad podporoval proces transformace nejen prostřednictvím svého střednědobého plánu, ale také vydáváním kladných stanovisek k projektům. Dopadem realizace projektů bylo také snížení poptávky po umístění v pobytových službách sociální péče. Dále podporoval také projekt Euroklíč.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Název zařízení zapojeného do projektu – Vincentinum - poskytovatel sociálních služeb Šternberk, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

⁶⁶ <http://www.kr-olomoucky.cz/strednedobe-planovani-socialnich-sluzeb-cl-288.html>

V průběhu 2012 došlo k rozdělení původní žádosti na dvě etapy – I. etapa – rekonstrukce a výstavba, II. etapa – nákup bytů. Transformační plán byl postupně naplňován. Probíhalo vzdělávání zaměstnanců, supervize, příprava uživatelů na změny. Probíhala komunikace s opatrovníky, odbornou veřejností a veřejností obecně.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí organizace bylo vytvořit vhodné podmínky a prostředí pro nový způsob poskytování pobytových sociálních služeb, které umožní kvalitnější život lidem s mentálním a kombinovaným postižením v přirozené komunitě s podporou vycházející z jejich individuálně určených potřeb.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen MPSV v roce 2011.

Informace o poskytovaných sociálních službách (a služby k 30.10.2012):

Zařízení poskytuje sociální službu domovy pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením s kapacitou 207 lůžek. Je plánována registrace služby chráněné bydlení od 1. 1. 2013. Dále je v plánu služba domov se zvláštním režimem. V roce 2012 dva uživatelé odešli do rodiny.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

V zařízení bylo započato další směřování v oblasti péče o děti a mladší dospělé (vzdělávání zaměstnanců, život této cílové skupiny co nejbližší přirozenému životu vrstevníků). Podpora rodin, které si případně chtějí uživatele nechat doma.

Webové stránky: www.vincentinum.cz

I. PARDUBICKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitutionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2012 - 2015. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb se řídí strategií podpory dostupnosti a provázanosti terénních a ambulantních služeb pro osoby se zdravotním postižením. Cílem je umožnit osobám se zdravotním postižením žít v přirozeném sociálním prostředí, začleňovat se do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti

považován za běžný.⁶⁷

Dalším významným dokumentem, který má vliv na oblasti života osob se zdravotním postižením je Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2012 – 2015.⁶⁸

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Pardubickém kraji bylo do projektu zapojeno pouze zařízení Domov sociálních služeb Slatiňany, nicméně postupné transformační změny probíhaly i v jiných příspěvkových organizacích kraje.

V průběhu roku 2012 byly v Pardubickém kraji realizovány tři kulaté stoly. Jeden kulatý stůl byl tematicky zaměřen na pečující osoby, jeden byl věnován poskytovatelům sociálních služeb a další byl zaměřen na problematiku veřejného opatrovnictví a byl určen zástupcům soudů a veřejných opatrovníků.

Aktuální stav transformace v rámci kraje: Kraj podporoval transformaci sociálních služeb i ve svých dalších příspěvkových organizacích. Jednalo se konkrétně o podporu služeb komunitního typu, např. chráněného bydlení (Domov na rozcestí Svitavy, Domov pod hradem Žampach, Domov pod Kuňkou Ráby, Domov na zámku Bystré). V některých příspěvkových organizacích vznikly služby, které pružně reagovaly na poptávku – např. odlehčovací služba (Domov pod hradem Žampach, Domov na rozcestí Svitavy) nebo týdenní stacionář pro osoby s poruchou autistického spektra a terénní služba podpora samostatného bydlení (Domov na zámku Bystré, Domov na rozcestí Svitavy). Kraj také propagoval proces transformace i prostřednictvím dostupných médií, např. webových stránek.⁶⁹

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Vize transformace na úrovni kraje je ukotvena ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na léta 2012 – 2015. Pardubický kraj podporuje sociální služby, které napomáhají lidem se zdravotním postižením setrvat v přirozeném prostředí. Vizí kraje je možnost využít transformační proces jako prostředek k

⁶⁷ <http://www.pardubickykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-2012-2015>

⁶⁸ <http://www.pardubickykraj.cz/krajsky-plan-vyrovnvani-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-na-obdobi-2012-2015>

⁶⁹ <http://www.sluzby-pardubickykraj.cz/transformace-pobytovych-socialnich-sluzeb/>

tomu, aby byla vybudována funkční síť pobytových sociálních služeb, která bude navazovat na fungující síť terénních a ambulantních služeb pro osoby se zdravotním postižením, které jim umožní žít v přirozeném sociálním prostředí dle jejich individuálních možností a potřeb. Pardubický kraj se podporou těchto služeb snaží předcházet „umístování“ osob se zdravotním postižením do pobytových zařízení a tak postupně snižovat podíl institucionalizované péče.

Stav IOP: Pardubický kraj podal v roce 2010 dva projekty do Integrovaného operačního programu ve výši uznatelných nákladů cca 180 mil. Kč, v roce 2010 a 2011 probíhaly kontroly podaných žádostí a doplňování podkladů k žádostem. Projekty jsou zaměřeny na výstavbu 12 dvojdomků. Součástí projektu byl i nákup 2 bytů, které jsou již v majetku kraje.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Pardubický kraj ukončil v roce 2012 projekt Podpora dostupnosti a kvality sociálních služeb v Pardubickém kraji. Tento projekt byl zaměřen na rozvoj spolupráce mezi krajem a obcemi při plánování sítě sociálních služeb a na zvýšení informovanosti široké veřejnosti o dostupných službách.⁷⁰

Pardubický kraj také podporoval transformaci systému péče o ohrožené děti:⁷¹ -

- V roce 2012 v Pardubickém kraji probíhal ve spolupráci s mezinárodní organizací Lumos pilotní projekt s názvem Proměnit slova v činy: Naplňování práv a inkluze dětí s intelektovým postižením v Evropě.
- Pardubický kraj byl také pilotním krajem v procesu transformace systému péče o ohrožené děti.⁷² Probíhal zde individuální projekt MPSV Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny, zaměřený na změny v činnosti orgánů sociálně-právní ochrany, služby pro rodiny a děti, náhradní rodinnou péči a standardy kvality.

Transformace sociálních služeb v Pardubickém kraji probíhá také v dalších

⁷⁰ <http://www.sluzby-pardubickykraj.cz/planovani-socialnich-sluzeb-v-pardubickem-kraji/projekt-podpora-dostupnosti-a-kvality-socialnich-sluzeb-v-pardubickem-kraji>

⁷¹ <http://www.sluzby-pardubickykraj.cz/transformace-systemu-pecce-o-ohrozene-deti/>

⁷² <http://www.sluzby-pardubickykraj.cz/transformace-systemu-pecce-o-ohrozene-deti/>

příspěvkových organizacích. Příkladem dobré praxe může být zařízení Domov na rozcestí Svitavy, p.o., kde došlo k v průběhu tří let k vytvoření sítě komunitních služeb, do kterých postupně přešlo z původně ústavní služby více jak 50 uživatelů.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Domov sociálních služeb Slatiňany, poskytovatel sociálních služeb

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Zařízení v nedávné minulosti vytvořilo takové podmínky, že již 65 uživatelů mohlo být přestěhováno do nových domácností, které tvoří kvalitativně nový typ bydlení. Značná část klientů přesto stále ještě bydlí v budovách institucionálního typu.

V rámci projektu transformace DSS Slatiňany probíhalo územní a stavební řízení pro výstavbu celkem 12 dvojdomků, každý o dvou samostatných domácnostech. Do nového typu bydlení bude možné přestěhovat dalších 144 uživatelů.

V průběhu roku 2012 přešli čtyři uživatelé z původně ústavní služby do komunitní služby. Byly dostavěny 2 byty chráněného bydlení v Chrudimi, jeden byl obýván od dubna 2012, další 4 klienti se budou stěhovat v dubnu 2013.

Domov sociálních služeb Slatiňany připravoval podle plánu přechodu uživatele na přechod do jiných typů služeb.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

V roce 2012 došlo k přehodnocení vize transformace. Základním cílem transformace DSS Slatiňany v letech 2009 – 2013 je přestěhování celkem 144 uživatelů, kteří jsou v současné době ubytováni v hlavním areálu domova, do nových objektů odpovídajících kritériím transformace (12 dvojdomků).

Stav transformačního plánu:

Transformační plán organizace byl schválen MPSV. V roce 2010 byla přeložena 1. změna TP, která byla také MPSV schválena.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 došlo ke změně registrace odlehčovací služby na rozšíření míst

poskytování mimo areál původního objektu. Sociální služby jsou poskytovány osobám s mentálním a kombinovaným postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domov pro osoby se zdravotním postižením	265 lůžek
Chráněné bydlení	12 lůžek
Denní stacionář	8 uživatelů
Odlehčovací služby	2 uživatelé

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Zařízení pokračovalo ve svých aktivitách na zkvalitnění životních podmínek uživatelů v pronajaté budově č. p. 153 v Nádražní ulici. V rámci Individuálního plánování docházelo k přípravě uživatelů na samostatnější život podle Metodického postupu pro osvojování základních dovedností a návyků uživatelů pro život v nových podmínkách. Pokračovala spolupráce s agenturou podporovaného zaměstnávání Rytmus, o.p.s.

Webové stránky: <http://www.dss.cz>

J. PLZEŇSKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb kraje: Dodatek Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji je schválen na období do roku 2013⁷³.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Plzeňském kraji bylo do projektu zapojeno zařízení Domov pro osoby se zdravotním postižením Stod, příspěvková organizace (dále „DOZP Stod“).

Aktuální stav Probíhaly aktivity ve vztahu k IOP (viz dále)

transformace

v rámci

⁷³ <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/dodatek-strednedobeho-planu-rozvoje-socialnich-sluzeb-v-plzenskem-kraji>

kraje:

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou schváleny ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb kraje. Dodatek Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji je schválen na období do roku 2013⁷⁴. Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením prozatím Plzeňský kraj nemá. Od roku 2010 probíhala jednání s Národní radou osob se zdravotním postižením. Plzeňský kraj má zájem na vypracování plánu na vyrovnávání příležitostí ze strany Národní rady osob se zdravotním postižením a je připraven spolupracovat a podílet se na jeho přípravě.

Stav IOP: V březnu 2012 proběhla administrativní kontrola ze strany CRR na I. etapu transformace DOZP Stod. Všechny uplatňované výdaje projektu jsou způsobilé. Smlouvy o právu o provedení stavby byly 24. 8. 2012 odeslány ke kontrole. Stanovisko MPSV je kladné. Proběhlo výběrové řízení na koordinátora BOZP a technický dozor. Uchazeči byli vybráni a uzavřeli smlouvy. Bylo zahájeno stavební řízení a vydána stavební povolení na objekty I. etapy.

II. etapa transformace DOZP Stod – projektová žádost byla odevzdána a zaregistrována na CRR.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

DOZP Stod již realizoval projekt Sociální integrace klientů DOZP Stod s podporou ze SROP, který byl zaměřen na stejnou oblast. V roce 2012 se kraj nepodílel na žádném projektu v této oblasti.

Návaznost na organizace nezřizované krajem včetně spolupráce s nimi na transformačních procesech:

DOZP Stod v rámci transformačních procesů spolupracuje s DOZP Domov Pramen Mnichov a DOZP v Mariánské (příspěvkové org. v Karlovarském kraji). Oblast spolupráce se týká koedukace zařízení. Dále DOZP dlouhodobě spolupracuje

⁷⁴ <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/dodatek-strednedobeho-planu-rozvoje-socialnich-sluzeb-v-plzenskem-kraji>.

s neziskovou organizací Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje. Oblastmi spolupráce jsou integrační aktivity a poradenství. Spolupráce byla také navázána s Centrem pečovatelských a ošetřovatelských služeb Město Touškov, které zajišťuje poskytování pečovatelské služby ve Stodu. Další spolupráce byla navázána s občanským sdružením Fenix – pracovní agenturou zaměstnávající osoby se zdravotním postižením.

DOZP Stod, příspěvková organizace

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	150 lůžek
Chráněné bydlení	40 lůžek
Sociálně aktivizační služby pro sen. a osoby se zdrav. postižením	10 uživatelů
Odborné sociální poradenství	100 kontaktů

Webové stránky: www.dozpstod.eu

Ústav sociální péče pro tělesně postiženou mládež Zbůch, organizace přímo řízená MPSV

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V červnu 2012 byla odevzdána první verze rozvojového plánu, který byl upřesněn s ohledem k transformaci organizace, a následně dopracováván. Organizace podpořila transformaci odchodem klientů do služby podpora samostatného bydlení mimo stávající objekt služby k jinému poskytovateli ve městě Plzeň. Zároveň poskytovala službu chráněné bydlení mimo stávající areál služby.

V zařízení posuzování nezbytné míry podpory u dospělých uživatelů, současně se zařízení připravovalo na posouzení dětských uživatelů.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vize organizace byla specifikována v rozvojové strategii zařízení, která byla zpracována do června 2012. Tato vize byla v rámci organizace přepracovávána.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán v tomto zařízení nevzniká, bude nahrazen rozvojovou strategií.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 byly poskytovány pobytové, ambulantní a poradenské sociální služby. V průběhu roku přešli dva uživatelé z původně ústavních služeb do komunitních služeb a sedm jich přešlo zpět do rodiny nebo do vlastního bydlení. Sociální služby jsou určeny především pro osoby s kombinovaným postižením, tělesným postižením a zdravotním postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	150 lůžek
Odborné sociální poradenství	300 intervencí
Denní stacionář	30 uživatelů
Chráněné bydlení	35 lůžek

K. STŘEDOČESKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Středočeského kraje na období 2012 - 2013⁷⁵. Související cíle a opatření vycházející se Střednědobého plánu jsou: Podpora aktivit ke zkvalitnění služeb pro osoby se zdravotním postižením, Podpora a rozvoj terénních a ambulantních služeb pro osoby se zdravotním postižením, Podpora zaměstnávání osob se specifickými potřebami. Dále také v Plánu na vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Středočeského kraje na období 2011 - 2013⁷⁶.

Další aktivity⁷⁷ Středočeského kraje v roce 2012, které se věnovaly otázce sociálních služeb a procesu plánování sociálních služeb: odborné semináře, kulaté stoly, odborná setkání.

⁷⁵ <http://www.kr-stredocesky.cz/NR/rdonlyres/F8E2C328-F5F2-40AD-BDA9-172CF24BAB53/0/StrednedobyplanrozvojesocialnichsluzebveStredoceskemkrajinaobdobi20122013.pdf>

⁷⁶ <http://www.kr-stredocesky.cz/NR/rdonlyres/388DEEB5-C5AD-45AF-9107-862BAA19EC51/0/Planvyrovnavaniprilezitosti.pdf>

⁷⁷ <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/socialni-oblast/proces-planovani-socialnich-sluzeb/seminare-kulate-stoly-a-dalsi-setkavani/>

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

Ve Středočeském kraji byla do projektu zapojena zařízení Bellevue, poskytovatel sociálních služeb a Vyšší Hrádek, poskytovatel sociálních služeb. V roce 2012 byl realizován jeden kulatý stůl zaměřený na odbornou veřejnost.

Aktuální stav transformace v rámci kraje: Středočeský kraj připravoval, podal a doplňoval projektové žádosti do IOP ve spolupráci se zástupci organizace Vyšší Hrádek, p. s. s. Projekty jsou schváleny MPSV ČR a dochází k jejich realizaci.

Středočeský kraj propagoval proces transformace prostřednictvím medií – aktualizace webových stránek kraje⁷⁸.

Středočeský kraj podporoval proces transformace také prostřednictvím IP kraje (více viz dále). Došlo k mapování poskytovaných pobytových sociálních služeb pro děti se zdravotním postižením a plánování dalších kroků ve spolupráci se SPOD. Došlo k mapování situace ohledně osob se zdravotním postižením – vyústilo mimo jiné v kulatý stůl.

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Vize je ukotvena ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Středočeského kraje na léta 2012 – 2013. V rámci procesu transformace probíhá ve dvou zařízeních zapojených do projektu, podpora transformace skrze měkké (neinvestiční) aktivity - vzdělávání, podpora vzniku transformačního plánu apod. Zároveň jsou aktivity procesu transformace provázány s čerpáním investičních prostředků z Integrovaného operačního programu pro zařízení Vyšší Hrádek, p. s. s.

Stav IOP: Středočeský kraj se v rámci přípravy projektových žádostí do Integrovaného operačního programu zaměřoval výhradně na nákup a rekonstrukci objektů s ohledem na vysoké ceny pozemků pro výstavbu. Objekty se nalézají v těchto lokalitách: Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Čelákovice, Kostelec nad Labem.

Středočeský kraj podal 6 investičních projektů do IOP, které by měly

⁷⁸ <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/socialni-oblast/proces-planovani-socialnich-sluzeb/transformace-socialnich-sluzeb-ve-Stredoceskem-kraji/>

zajistit opuštění stávající nevyhovující budovy Vyššího Hrádku, p. s. s., a zajistit uživatelům vhodnější služby včetně prostorů pro personál a denní stacionář.

V průběhu uplynulého období byly schváleny MPSV všechny projektové žádosti a počala jejich realizace.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Individuální projekt Zvyšování kvality sociálních služeb ve Středočeském kraji⁷⁹, který je zaměřen na všechny příspěvkové organizace zřizované krajem, na poskytovatele pobytových služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením nezřizované krajem, na poskytovatele pečovatelské služby, sociální pracovníky obcí a kraje. Proškolení zaměstnanců umožní zvýšit kvalitu a provázanost služeb.

Individuální projekt **Základní síť sociálních služeb ve Středočeském kraji**⁸⁰ je zaměřen na zajištění poskytování a dostupnosti vybraných sociálních služeb, například: sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně terapeutické dílny, terénní programy, sociální rehabilitace.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Bellevue, poskytovatel sociálních služeb

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V současné době zařízení poskytuje pobytové služby v celkem deseti objektech, 4 uživatelům poskytuje terénní službu. Služby jsou stabilizované, pružně se přizpůsobují potřebám uživatelů. Vzhledem k tomu, že se služby poskytují v pronajatých objektech, snažilo se zařízení zkvalitňovat poskytované služby hledáním vhodnějších objektů ve vhodnějších lokalitách. V roce 2012 došlo k přestěhování domácnosti CHB Přelíc do okrajové části Slaného – do Kvíčku, tedy z obce, kde byl výrazný nedostatek občanské vybavenosti, do lokality s plnou dostupností veřejných služeb. Zároveň nový objekt umožňuje změnu uspořádání

⁷⁹ <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/socialni-oblast/individualni-projekt-zvysovani-kvality-soc.-sluzeb-v-SK/>

⁸⁰ <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/regionalni-rozvoj/individualni-projekt-sluzby-prevence/>

ložnic tak, že se snížil počet lůžek v pokojích. V roce 2012 došlo k přestěhování jedné domácnosti v CHB Ledce, čímž došlo k přeskupení tohoto CHB ze tří domácností (každá pro 4 uživatele) na 4 domácnosti (každá pro 3 uživatele). Vzniklo 8 jednolůžkových pokojů tak, aby to vyhovovalo uživatelům služby. Ve sledovaném období došlo ke změně, organizace po konzultaci s MPSV a zřizovatelem začala místo transformačního plánu pracovat na Rozvojovém plánu organizace.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Současná vize organizace: opuštění vily Praga, kde v současné době sídlí Domov pro osoby se zdravotním postižením a management organizace; přestěhování do původní vily Bellevue - vytvoření 3 domácnosti Domova pro osoby se zdravotním postižením – každá pro 6 uživatelů s vysokou mírou podpory, a managementu; vytvoření 4 domácností Domova pro osoby se zdravotním postižením v pronajatých objektech pro zbývajících uživatele vily Praga; zkvalitnění současných poskytovaných služeb; zvyšování odbornosti pracovníků.

Stav transformačního plánu:

Organizace pracovala na Rozvojovém plánu organizace.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Sociální služby jsou zaměřeny především na služby pro osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením a osoby se zdravotním postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domov pro osoby se zdravotním postižením	35 lůžek
Chráněné bydlení	63 lůžek
Podpora samostatného bydlení	4 uživatelé

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Bellevue, p. s. s., spolupracovala v oblasti transformace sociálních služeb s dalšími poskytovateli sociálních služeb v rámci ČR – např. o. s. Etincelle, o. s. Cesta Štěstí, o. s. APLA Praha.

Webové stránky: <http://www.bellevue-domov.cz>

Vyšší Hrádek, poskytovatel sociálních služeb

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V roce 2012 se zástupci organizace velmi intenzivně spolupodíleli na přípravě a doplnění projektových žádosti IOP. V uplynulém období bylo ze strany MPSV ČR schváleno všech šest podaných projektových žádostí.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vyšší Hrádek, p. s. s., je vyhledávanou, důvěryhodnou organizací, která stojí na samostatnosti a profesionalitě pracovníků a která je společností vnímána jako špička ve svém oboru. Poskytuje pouze NEÚSTAVNÍ formy sociálních služeb a své praktické zkušenosti a know-how využívá k podpoře dalších organizací.

V popředí zájmu organizace stojí ČLOVĚK a jeho potřeby. Svou činnost zaměřuje na individuální a konkrétní podporu těm, jejichž životní situace skutečně odpovídá nabídce a možnostem organizace. Je jim partnerem při získávání a uplatňování odpovědnosti za sebe sama.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán organizace byl schválen MPSV.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Struktura stávajících služeb se v návaznosti na transformaci nezmění, ale pouze prostředí a způsob poskytování. V roce 2012 přešli dva uživatelé z původně ústavní služby do komunitní služby. Sociální služby jsou poskytovány osobám s mentálním a kombinovaným postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Denní stacionář	15 uživatelů
Domov pro osoby se zdravotním postižením	58 lůžek
Chráněné bydlení	32 lůžek

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Vyšší Hrádek, p. s. s., spolupracoval v oblasti transformace sociálních služeb s dalšími poskytovateli sociálních služeb v rámci ČR – např. o. s. Rytmus, Rybka, p. s. s., DOZP Pístitina, Domov bez zámku, Fokus Mladá Boleslav, o. s. Jurta, Centrum 83, p. s. s., DSP Skalice, QUIP – Společnost pro změnu. Aktivně se snažili o zapojení do projektu o. s. QUIP, který se zabývá oblastí navrácení způsobilosti k právním úkonům. Ve spolupráci s Dobrovolnickým centrem BENE se snaží o zvýšení počtu dobrovolníků v organizaci. V organizaci se více zaměřili na zaměstnávání uživatelů služeb. Přijali nového koordinátora zaměstnávání a intenzivně v tomto směru spolupracovali s o. s. Jurta.

Webové stránky: <http://www.vyssihradek.cz/>

Diagnostický ústav sociální péče v Tloskově, organizace přímo řízená MPSV

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V červnu 2012 byla odevzdána první verze rozvojového plánu, který byl upřesněn s ohledem k transformaci organizace, a následně dopracováván. Organizace podpořila transformaci přípravou klientů na přechod do chráněného bydlení v obci Tloskov mimo stávající objekt služby. Současně v roce 2012 proběhlo v zařízení posouzení nezbytné míry podpory uživatelů stávajících služeb. Také proběhlo vzdělávání pracovníků zaměřené na podporu procesu transformace.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vize organizace byla specifikována v rozvojové strategii zařízení, která byla zpracována do června 2012. Tato vize byla v rámci organizace přepracována.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán v tomto zařízení nevzniká, bude nahrazen rozvojovou strategií.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

Ve sledovaném období byly poskytovány pobytové, ambulantní a terénní sociální služby.

V roce 2012 přešel jeden uživatel z původně ústavní služby do komunitní služby a jeden uživatel přešel zpět do rodiny. Sociální služby jsou poskytovány osobám s mentálním postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	193 lůžek
Sociální rehabilitace	18 uživatelů
Denní stacionáře	12 uživatelů
Raná péče (ambulantní a terénní)	13 uživatelů
Chráněné bydlení	7 lůžek
Odlehčovací služby	14 lůžek

Webové stránky: <http://www.tloskov.eu/>

L. ÚSTECKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace, deinstitucionalizace a komunitních služeb jsou obsaženy a schváleny v aktualizovaném Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2012 – 2013⁸¹. Jedná se o opatření 8.1.2 Zajištění dostupných a kvalitních pobytových služeb pro osoby s mentálním postižením a s duševním onemocněním a 8.1.4 Transformace zařízení pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením a s duševním onemocněním ve služby komunitního typu. V roce 2012 byla rozšířena kapacita služeb chráněného bydlení v kraji o další zařízení (Česká Kamenice, Litoměřice, Meziboří, Ústí nad Labem). Kraj nadále realizuje projekt Podpora plánování a transformace sociálních služeb v Ústeckém kraji podpořený z OPLZZ. V něm dalších pět zařízení připravuje své transformační plány. Dále jsou v rámci projektu realizovány aktivity zaměřené na ředitele a zřizovatele ústavů a pracovníky obcí zabývající se plánováním rozvoje sociálních služeb. V souvislosti s vyhlášením výzvy č. 87 OPLZZ⁸² zaměřené na podporu transformace pobytových zařízení sociální péče kraj realizoval akce

⁸¹ http://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=450018&id=1667689&query=st%C5%99edn%C4%9Bdob%C3%BD+pl%C3%A1n+rozvoje+soci%C3%A1ln%C3%ADch+slu%C5%BEeb&p1=84858

⁸² <http://www.esfcr.cz/vyzva-87>

zaměřené na informovanost a motivaci ředitelů a zřizovatelů zařízení předložit projekty v rámci této výzvy. Je předpoklad, že do konce roku 2012 tři krajská zařízení podají projekty zaměřené na podporu transformace jejich služeb.

Aktivita v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

V Ústeckém kraji jsou do projektu zapojeny organizace Domov pro osoby se zdravotním postižením Ústí nad Labem, příspěvková organizace, Domov pro osoby se zdravotním postižením Hliňany a Ústav sociální péče Lobendava, příspěvková organizace.

V roce 2012 byl v Ústeckém kraji realizován jeden kulatý stůl tematicky zaměřený na odbornou veřejnost. V roce 2013 je plánován kulatý stůl zaměřený na pečující osoby.

Aktuální stav transformace v rámci kraje: Vedoucí pracovníci zařízení poskytujících pobytové sociální služby na území Ústeckého kraje byli průběžně informováni o probíhajících transformačních projektech v kraji a o možnostech transformace, deinstitucionalizace a humanizace sociálních pobytových služeb.

V roce 2012 byly vyhotoveny stavební studie pro II. etapu transformace. V červenci 2012 byl v rámci Integrovaného operačního programu podán investiční projekt na zajištění realizace II. etapy transformace DOZP Hliňany a ÚSP Lobendava.

V roce 2012 byla dokončena stavební dokumentace na realizaci I. etapy transformace zařízení a po schválení MPSV proběhlo zadávací řízení na zhotovitele staveb.

V rámci transformačního plánu obě transformovaná zařízení iniciovala setkání se sousedy v místech, kde v rámci první etapy transformace vzniknou nové služby. Cílem setkání bylo informovat veřejnost o vzniku nové služby v sousedství a zodpovědět případné dotazy.

Vize transformace na úrovni kraje, její Podpora transformace pobytových sociálních služeb a její vize je součástí strategický dokumentů kraje (viz výše).

ukotvení:

Stav IOP: První žádost do IOP byla podána v prosinci 2011. Žádost do IOP pro II. etapu projektu transformace byla podána v červenci 2012.

Podpořené projekty oblasti intervence 3.1 Integrovaného operačního programu: Transformace Ústavu sociální péče Lobendava a Transformace Domova pro osoby se zdravotním postižením Hlíňany.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Ústecký kraj byl v roce 2012 realizátorem projektu Podpora plánování a transformace sociálních služeb v Ústeckém kraji⁸³, který byl zahájen v dubnu 2011 a potrvá do března 2013 (projekt navazuje na projekt MPSV ČR).

Projekt je zaměřen na podporu plánování rozvoje sociálních služeb na krajské i obecní úrovni a na podporu zkvalitnění pobytových služeb pro osoby s mentálním postižením a dlouhodobým duševním onemocněním. Do projektu jsou zapojeni poskytovatelé sociálních služeb Domov sociální péče Skalice, Domov na zámku Liběšice, Centrum sociálních služeb Děčín, Domov pro osoby se zdravotním postižením Severní Terasa a Oblastní charita Česká Kamenice. V rámci projektu zaměstnanci připravovali transformační plány svých zařízení a vzdělávali se v oblasti poskytování sociálních služeb.

Dále každý měsíc v rámci odborné podpory koordinátorů v zařízeních probíhala celodenní setkání všech koordinátorů se zástupci projektového týmu a zástupci dodavatelů pro jednotlivá zařízení (s dodavateli od července 2012) – reflexe práce koordinátora v zařízení, koordinace postupu v projektu, vzájemná podpora, konzultace s odborníky. Od července probíhala jednou za dva měsíce setkání všech vedoucích zařízení zapojených do projektu se zástupci projektového týmu a dodavatelů.

Kraj vyvíjel aktivity vedoucí k zajištění odborné podpory transformace služeb pobytových zařízení sociální péče v zařízeních zapojených do projektu, i v zařízeních

⁸³ Více informací o projektu a konkrétních je uvedeno zde: http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=98967&query=Podpora+pl%C3%A1nov%C3%A1n%C3%AD+a+transformace+soci%C3%A1ln%C3%ADch+slu%C5%BEeb+v+%C3%A9m+kraji&p1=84858

nepřímo do projektu zapojených.

V rámci těchto aktivit probíhalo vzdělávání – semináře pro management zařízení, proškolení všech zaměstnanců v dovednostech nezbytných pro kvalitní poskytování a řízení sociálních služeb. Další aktivitou bylo poskytování supervize pro management a transformační týmy. V rámci podpory změny postojů zaměstnanců k transformačním aktivitám probíhaly exkurze v zařízeních, která již realizovala transformační kroky a ve službách komunitního typu.

Dále kraj připravoval semináře pro opatrovníky klientů zúčastněných zařízení pro objasnění jejich role v rámci změn v systému sociálních služeb.

V rámci aktivit pro zařízení nezapojená do projektu kraj inicioval motivační setkávání k problematice transformace pro nezapojená zařízení, semináře a školení pro pracovníky zřizovatelů rezidenčních služeb v Ústeckém kraji. Také připravoval semináře pro pracovníky zajišťující komunitní plánování sociálních služeb v obcích a pro opatrovníky.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Domovy pro osoby se zdravotním postižením Ústí nad Labem, příspěvková organizace – Domov pro osoby se zdravotním postižením Hlíňany

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V průběhu roku 2012 došlo ke snížení kapacity, která během celého roku nebyla zcela naplněna. V rámci humanizace se snižovala kapacita lůžek na jednom pokoji.

V roce 2012 docházelo k přípravě a realizaci transformačního plánu, klientky i zaměstnanci se připravovali na přechod do nové formy poskytování sociálních služeb.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

V průběhu transformace zařízení je naplánováno vytvoření domácností v nově vybudovaných a rekonstruovaných objektech v Ústí nad Labem, Trmicích a Teplicích. V nich bude zajištěno bydlení pro klientky zařízení odpovídající běžným životním podmínkám. Dále bude vybudováno zázemí pro poskytování služby sociálně terapeutických dílen. Ve městech budou mít klientky lepší podmínky pro zapojení

se do běžného života společnosti. Klientky budou moci vytvářet přirozené vazby a využívat různé formy podpory dle potřeby. Stávající objekt bude po vybudování zázemí pro bydlení a poskytování sociálních služeb opuštěn.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen MPSV, 1. změna byla schválena v roce 2010. V únoru 2012 byla schválena 2. změna transformačního plánu, která se týkala snížení počtu uživatelů v domácnostech.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 v rámci poskytování sociálních služeb došlo ke změně v registraci, změna se týkala zvýšení věku cílové skupiny. K 31.12.2012 je poskytována sociální služba domovy pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 40 lůžek; je určena osobám s mentálním a kombinovaným postižením.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

V roce 2012 byla navázána například spolupráce s neziskovou organizací Arkádie. Pracovníci NNO Arkádie se účastnili setkání se sousedy v Teplicích, v rámci kterého byly předány informace o budoucí sociální službě chráněného bydlení v Teplicích; klientky navštěvovaly socioterapeutické dílny ve Vaňově a na Severní Terasě; proběhly stáže pracovníků (například v DOZP STOD); zařízení spolupracovalo s poskytovatelem Lebenshilfe v Pirně.

Webové stránky: http://www.dozp-ul.cz/Domov_HL.html

Ústav sociální péče Lobendava, příspěvková organizace

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Od 1. 1. 2011 má ÚSP Lobendava zaregistrovanou sociální službu chráněné bydlení ve Šluknově. Do června 2012 byla tato služba poskytována 8 klientům ve 2 bytech. Od 1. 7. 2012 se chráněné bydlení rozšířilo na 4 byty, došlo ke změně v registraci služby chráněného bydlení. Ke konci roku 2012 byla služba chráněného bydlení poskytována celkem 13 klientům ve 4 pronajatých bytech. Služba DOZP byla poskytována ke konci roku 2012 celkem 45 klientům. Klíčoví pracovníci vypracovávali

individuální plány přesunu jednotlivých klientů. Do služby Podpora samostatného bydlení poskytované spolupracující Agenturou Pondělí v Rumburku přešla 1 klientka. O navrácení způsobilosti k právním úkonům si požádal 1 klient. Způsobilost mu byla navrácena a klient odešel ze služeb zařízení.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

V průběhu transformace zařízení se plánuje vytvoření domácností pro klienty v nových a rekonstruovaných domech v Rumburku, Šluknově a Velkém Šenově. Dále budou pronajaty byty ve Šluknově. V těchto prostorách budou poskytovány služby chráněného bydlení a domova pro osoby se zdravotním postižením. V Rumburku bude zároveň vybudováno zázemí pro službu sociálně terapeutické dílny. Ta bude využívána jak lidmi s mentálním postižením žijícími v chráněném bydlení, tak z města. Na nových místech budou mít klienti zařízení lepší podmínky pro zapojení se do běžného života společnosti. Budou moci vytvářet přirozené vazby a využívat různé formy podpory. Stávající objekt bude po vybudování zázemí pro bydlení a poskytování sociálních služeb opuštěn.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán byl schválen MPSV a dále byli schváleny jeho 3 změny.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 v rámci poskytování sociálních služeb došlo ke změně v registraci, změna se týkala snížení kapacity pobytových služeb ze 46 lůžek na 41 lůžek a zvýšení kapacity chráněného bydlení z 8 lůžek na 13 lůžek.

V průběhu roku 2012 přešlo šest uživatelů z původně ústavní služby do komunitní služby a jeden uživatel se vrátil do rodiny. Sociální služby jsou poskytovány osobám s mentálním a kombinovaným postižením

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	41 lůžek
Chráněné bydlení	13 lůžek

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

ÚSP Lobendava spolupracoval s ostatními organizacemi v regionu v rámci pořádání Dnů otevřených dveří a nabízel exkurze do služby Chráněné bydlení v Rumburku. Dále spolupracoval s organizacemi v regionu (Proutek o. s., Sociální agentura Děčín) v rámci dobrých praxí. V rámci konání Dne otevřených dveří v říjnu 2012 byl představen transformační plán širší veřejnosti.

Webové stránky: <http://www.usplobendava.cz/>

M. ZLÍNSKÝ KRAJ

Aktivity kraje na podporu procesů transformace a deinstitucionalizace komunitních služeb jsou obsaženy, schváleny a ukotveny v dokumentech, které jsou dostupné na stránkách Zlínského kraje:

- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2012 - 2014⁸⁴. (V tomto dokumentu je ukotveno, že k základním úkolům Zlínského kraje v sociální oblasti patří vybudování kvalitní a dostupné sítě sociálních služeb a zajištění jejího efektivního fungování. Vizí do roku 2020 je mimo jiné prostřednictvím poskytovaných sociálních služeb podporovat samostatnost a nezávislost osob, preferovat služby poskytované v přirozeném prostředí).
- Akční plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2013⁸⁵

Dne 15. 12. 2010 usnesením č. 0411/Z13/10 byl Zastupitelstvem Zlínského kraje schválen Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje na období 2011 – 2012.⁸⁶

Dne 12. 9. 2012 usnesením č. 0744/Z21/12 byl Zastupitelstvem Zlínského kraje schválen Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje na období 2013 – 2016.⁸⁷

⁸⁴ <http://www.kr-zlinsky.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-pro-obdobi-2012-2014-cl-1046.html>

⁸⁵ <http://www.kr-zlinsky.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-pro-obdobi-2012-2014-cl-1046.html>

⁸⁶ <http://www.kr-zlinsky.cz/krajsky-plan-vyrovnvani-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-cl-1660.html>

⁸⁷ <http://www.kr-zlinsky.cz/krajsky-plan-vyrovnvani-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-cl-1660.html>

Podpora osob se zdravotním postižením v přirozeném prostředí byla v tomto roce financována Zlínským krajem v případě nově zaregistrované služby chráněné bydlení zřízené Českou provincií kongregace sester sv. Cyrila a Metoděje na Velehradě s kapacitou 8 uživatelů. Do Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje byl zařazen projekt Oblastní charity Uherské Hradiště – chráněného bydlení pro 11 osob se zdravotním postižením, které bude po rekonstrukci objektu financovaného z prostředků z ROP zřízeno v roce 2013 na Velehradské třídě v Uherském Hradišti. Služba podpora samostatného bydlení zřízená od 1. 1. 2012 v rámci transformace Domova pro osoby se zdravotním postižením Zašová v pronajatých bytech se v září rozšířila o 2 klienty a v prosinci o další 3 klienty. Tuto službu ve Zlínském kraji v roce 2012 poskytovali prozatím jen dva poskytovatelé sociálních služeb.

Aktivity v rámci projektu Podpora transformace sociálních služeb

Ve Zlínském kraji byla v roce 2012 do projektu zapojena dvě zařízení: Domov pro osoby se zdravotním postižením Zašová a Domov pro osoby se zdravotním postižením Velehrad - Salašská.

Dále se do transformace pobytových sociálních služeb zapojil Domov pro osoby se zdravotním postižením Hrádek, Fryšták. Dne 1. 9. 2012 byl na zařízení Hrádek, Fryšták zahájen projekt První krok k transformaci, financovaný z Evropského sociálního fondu prostřednictvím OPLZZ a státního rozpočtu České republiky. Projekt byl schválen v rámci výzvy č. 87 – Podpora procesu transformace pobytových sociálních služeb.⁸⁸

V roce 2012 byly realizovány tři kulaté stoly tematicky zaměřené na pečující osoby a zaměstnávání lidí se zdravotním postižením.

Aktuální stav Bylo předloženo šest projektových žádostí o dotaci v rámci IOP transformace pro jednotlivé etapy transformace zařízení Domova pro osoby se zdravotním postižením Zašová hodnotící komisi MPSV ČR a také předložena projektová žádost na I. etapu transformace Domova pro osoby se zdravotním postižením Velehrad – Salašská hodnotící

⁸⁸ <http://www.hradek-frystak.cz/cz/prvni-krok-k-transformaci>

komisi MPSV ČR. Cílem je obě zařízení zcela transformovat a stávající objekty opustit do roku 2015. Většina uživatelů přejde do nových služeb poskytovaných v malých objektech charakteru rodinného bydlení vystavěných v rámci finanční podpory Integrovaného operačního programu. Někteří uživatelé přejdou do sociální služby poskytované jiným poskytovatelem v rámci Zlínského kraje či jiného kraje.

Vize transformace na úrovni kraje, její ukotvení: Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na rok 2012 - 2014 mezi věcnými prioritami pro cílovou skupinu „osoby se zdravotním postižením“ uvádí prioritu 3.6. Podpora humanizace pobytových služeb směrem ke zvyšování kvality poskytování sociálních služeb a transformace na služby lépe odpovídající potřebám uživatelů.

Stav IOP: Zlínský kraj podal jednu projektovou žádost. Projektové žádosti pro DOZP Zašová: I. etapa: Domov pro osoby se zdravotním postižením Zašová pro 18 osob; Projektová žádost pro DZP Velehrad Salašská; I. etapa: Chráněné bydlení ve Starém Městě, ulice Velehradská pro 12 osob.

Další aktivity a projekty na podporu transformace v rámci kraje

Zlínský kraj je realizátorem individuálních projektů:

Zvyšování kvality sociálních služeb ve Zlínském kraji – projekt je zaměřený na vzdělávání pracovníků v sociálních službách, sociálních pracovníků a vedoucích pracovníků. Hlavním cílem projektu je zvýšení kvality sociálních služeb podporujících sociální integraci osob sociálně vyloučených či ohrožených sociálním vyloučením ve Zlínském kraji prostřednictvím vzdělávání a profesního rozvoje pracovníků poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb. Období realizace: 1. 12. 2010 - 30. 11. 2012.

Podpora procesu plánování rozvoje sociálních služeb na místní a regionální úrovni ve Zlínském kraji, jehož hlavním cílem je sociální začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením, včetně odstraňování bariér v jejich přístupu ke vzdělávání a k zaměstnání, cestou zajištění a zvyšování dostupnosti, kvality a kontroly služeb, a to prostřednictvím podpory procesu plánování rozvoje. Období realizace: 1. 7. 2010 – 30. 6. 2012.

Transformace zařízení DZP Velehrad – Salašská, je vyjma I. etapy transformace financována prostřednictvím rozpočtu Zlínského kraje.

Zařízení zapojená do projektu Podpora transformace sociálních služeb

Sociální služby Vsetín, příspěvková organizace - Domov pro osoby se zdravotním postižením Zašová

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

V roce 2012 došlo v DOZP Zašová k organizační změně. Na podporu transformace zařízení a zvyšování kvality v této službě byla v tomto roce přijata projektová manažerka a také dvě nové sociální pracovnice. Na základě kontroly KÚ Zlín a návštěvy z MPSV ČR bylo zjištěno vážné porušování práv klientů a špatná praxe v zařízení. Došlo k organizační změně, odstoupil vedoucí a vrchní sestra zařízení. Od 1. srpna nastoupil nový vedoucí DOZP Zašová. Následně byla provedena řada organizačních změn a změn v personálních strukturách. Koncem roku 2012 vznikla cvičná domácnost v prostorách stávajícího DOZP pro 9 klientů.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

Vizí zařízení je připravit individuálně klienty na přechod do nových služeb, definovat a do procesu individuálního plánování ukotvit oblasti nezbytné podpory a dále zjistit profesní profily a možné zdroje jednotlivých pracovníků tak, aby došlo k jejich optimálnímu rozmístění ve stávající službě.

Stav transformačního plánu:

TP byl schválen MPSV ČR v únoru 2011. V průběhu roku 2012 došlo ke schválení několika změn.

Informace o poskytovaných sociálních službách:

V roce 2012 bylo naplánováno, že od 1. 1. 2013 služba podpora samostatného bydlení přejde pod nového poskytovatele – Diakonie ČCE středisko ve Valašském Meziříčí. Sociální služby jsou poskytovány osobám s mentálním postižením.

Struktura poskytovaných sociálních služeb k 31. 10. 2012

Druh služby:	Kapacita:
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	105 lůžek
Podpora samostatného bydlení	2 lůžka

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Dalšími aktivitami zařízení jsou: účast v procesu Komunitního plánování sociálních služeb, s místním knězem římskokatolické církve – od listopadu 2012 dochází do zařízení a realizuje pastorační činnost ve skupině klientů, spolupráce s občany Zašové a okolí, vyhledávání dárců (spotřebiče, vybavení domácností klientů), spolupráce s obcí Zašová v oblasti komunikace a vyhledávání příležitostí pro transformaci zařízení, spolupráce s Policií ČR v oblasti řešení situací rizikových pro klienty zařízení.

Webové stránky: <http://www.socialnisluzbyvsetin.cz/index.php?page=zas>

Sociální služby Uherské Hradiště, příspěvková organizace - Domov pro osoby se zdravotním postižením Velehrad - Salašská

Informace o zařízení

Aktuální stav zařízení

Na zpracování a tvorbě TP pracovníci zařízení spolupracovali s koordinátorkou transformace Zlínského kraje. TP byl schválen Radou Zlínského kraje v srpnu 2011 a poté MPSV. Od 1. 2. 2012 přešlo 7 klientek do sociální služby chráněné bydlení k jinému poskytovateli České provincie kongregace sester sv. Cyrila a Metoděje. Toto nově vzniklé chráněné bydlení se nachází v běžné zástavbě na Velehradě. Současně probíhal pozvolný přesun klientů do jiných DOZP v rámci organizace. Kapacita zařízení klesla na 51 uživatelů.

Vize organizace v rámci procesu transformace:

V současné době je vizí předpoklad opuštění celého zařízení. Klienti s vysokou mírou podpory přešli do jiných DOZP v rámci organizace Sociální služby Uherské Hradiště (dále jen SSL Uherské Hradiště), 7 klientek přešlo do nově zřízeného chráněného bydlení kongregace sester Cyrila a Metoděje na Velehradě.

Dále je plánováno vybudovat v rámci prostředků IOP chráněné bydlení ve Starém

Měště pro 12 klientů v domácnosti po 6 klientech. Plánuje se odkup rozestavěného domu ve Starém Městě a koupě bytového domu v Uherském Hradišti, finanční prostředky budou čerpány z vlastních zdrojů organizace SSL Uherské Hradiště.

Stav transformačního plánu:

Transformační plán Domova pro osoby se zdravotním postižením byl schválen Radou Zlínského kraje a MPSV ČR v srpnu 2012.

Informace o poskytovaných sociálních službách – služby poskytované k k 31. 10. 2012:

Na začátku procesu byla kapacita Domov pro osoby se zdravotním postižením 92 lůžek, kapacita týdenní stacionář 3 lůžka. V současné době kapacita služby DOZP klesla na 51 uživatelů a je poskytována osobám s mentálním, kombinovaným, tělesným a zdravotním postižením. Služba týdenní stacionář byla zrušena k 1. 1. 2012. V roce 2012 přešlo sedm uživatelů z původně ústavní služby do komunitní služby k jinému poskytovateli.

Další aktivity zařízení v oblasti transformace sociálních služeb:

Domov pro osoby se zdravotním postižením spolupracuje s o. s. Auxima⁸⁹. Cílem občanského sdružení je podpora lidem se zdravotním postižením, kteří využívají sociální službu u poskytovatele SSL Uherské Hradiště.

Webové stránky: <http://www.ouss-uh.cz/>

⁸⁹ Více informací naleznete zde: <http://www.auxima.websnadno.cz>

N. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Hlavní město Praha nebylo jako jediný kraj zapojeno přímo do projektu MPSV ČR Podpora transformace sociálních služeb z důvodu podmínek financování projektu z OP LZZ. Spolupráce s Národním centrem se týkala především aktivit, které měly celorepublikovou působnost (např. analýzy na národní úrovni).

V rámci několika příspěvkových organizací Hlavního města Prahy probíhala podpora vzniku služeb vedoucích k osamostatnění klienta v širší komunitě. Jedná se zejména o služby chráněné bydlení a podpora samostatného bydlení. Nejde však o systémový transformační proces, ale o hledání alternativ, jak zvýšit kvalitu života uživatelů.

Hlavní město Praha zároveň řeší snižující se poptávku po ústavních službách, které má převážně umístěné mimo své území.

Plánování sociálních služeb v Praze – Projekt byl ukončen v roce 2011. Jeho výstupem je však komplexní strategie rozvoje sociálních služeb, která je zpracována ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb (SPRSS). Plán je v současné době v připomínkovém řízení.

SEZNAM ZAŘÍZENÍ ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU A INFORMACE O ODCHODU KLIENTŮ⁹⁰

Rok	počet osob, které odešly z ústavní služby DO KOMUNITNÍ SLUŽBY	počet osob, které odešly z ústavní služby DO RODINY, DO VLASTNÍHO	CELKEM
Barevné domky Hajnice			
Od vstupu do projektu - 2011	10	2	12
2012 (do 30. července)		1	1
Marianum, příspěvková organizace			
Od vstupu do projektu - 2011	40	2	42
2012 (do 30. července)	1		1
Ústav sociální péče pro zrakově postižené Brno-Chrlice			
Od vstupu do projektu - 2011	0	1	1
2012 (do 30. července)		1	1
Domov pro osoby se zdravotním postižením Velehrad, Salašská 61			
Od vstupu do projektu - 2011	0	0	0
2012 (do 30. července)	7	0	7
DOZP Hlíňany			
Od vstupu do projektu - 2011	1	0	1
2012 (do 30. července)	0	0	0
Srdce v domě, příspěvková organizace, Klentnice			
Od vstupu do projektu - 2011	0	1	1
2012 (do 30. července)	0	0	0
Mařenice			
Od vstupu do projektu - 2011	0	0	0
2012 (do 30. července)	0	1	1
Domov Jeřabina			
Od vstupu do projektu - 2011	0	1	1
2012 (do 30. července)	0	0	0

⁹⁰ Zdroj: Zjišťování Národním centrem podpory transformace sociálních služeb

ÚSP Křižanov			
Od vstupu do projektu - 2011	6	4	10
2012 (do 30. července)	3	0	3
Domov bez zámku, příspěvková organizace (ÚSP Jinošov)			
Od vstupu do projektu - 2011	30	1	31
2012 (do 30. července)			0
Harmonie, p. o., Krnov			
Od vstupu do projektu - 2011	29	2	31
2012 (do 30. července)	0	0	0
Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší			
Od vstupu do projektu - 2011	0	3	3
2012 (do 30. července)	0	0	0
Domov pro osoby se zdravotním postižením „Pata“ v Hazlově, p.o.			
Od vstupu do projektu - 2011	0	3	3
2012 (do 31. července)	0	1	1
Domov Háj Ledec nad Sázavou			
Od vstupu do projektu - 2011		1	1
2012 (do 30. července)	6		6
Domov pro osoby se zdravotním postižením VH p.s.s.			
Od vstupu do projektu - 2011	35	5	40
2012 (do 30. července)	2	0	2
Zámek Nová Horka, příspěvková organizace			
Od vstupu do projektu - 2011	17	1	18
2012 (do 30. července)	0	0	0
Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hrabyni			
Od vstupu do projektu - 2011	2	6	8
2012 (do 30. července)	0	0	0
DOZP v Mariánské, příspěvková organizace			
Od vstupu do projektu - 2011	0	3	3
2012 (do 30. července)	0	2	2
DSS Slatiňany			
Od vstupu do projektu - 2011	12	2	14
2012 (do 30. července)	4	0	4

ÚSP pro TPM Kociánka 2, Brno			
Od vstupu do projektu - 2011	12	0	12
2012 (do 30. července)	1	0	1
Zámek Dolní Životice, příspěvková organizace			
Od vstupu do projektu - 2011	23	2	25
2012 (do 30. července)	1	1	2
Bellevue, poskytovatel sociálních služeb			
Od vstupu do projektu - 2011	37	1	38
2012 (do 30. července)			0
Ústav sociální péče p. o., Lobendava 105			
Od vstupu do projektu - 2011	8	0	8
2012 (do 30. července)	6	1	7
Domov Sluneční dvůr, p.o.			
Od vstupu do projektu - 2011	3	2	5
2012 (do 30. července)	1	0	1
Vincentinum			
Od vstupu do projektu - 2011	0	4	4
2012 (do 30. července)	0	2	2
Diagnostický ústav sociální péče v Tloskově, Tloskov 2, 257 56 Neveklov, tel. 317 740 111			
Od vstupu do projektu - 2011	1	2	3
2012 (do 30. července)	1	1	2
DOZP Zašová			
Od vstupu do projektu - 2011	2	0	2
2012 (do 30. července)	0	0	0
ÚSP Zbůch			
Od vstupu do projektu - 2011	16	34	50
2012 (do 30. července)	2	7	9
Pístina – domov pro osoby se zdravotním postižením (do 30. 6. 2011), Domov Pístina (od 1. 7. 2011)			
Od vstupu do projektu - 2011	0	4	4
2012 (do 30. července)	2	0	2
DOZP Stod			

Od vstupu do projektu - 2011	23	1	24
2012 (do 30. července)	0	0	0
Součet	344	106	450

ZAŘÍZENÍ ZAPOJENÁ DO PROJEKTU PODPORA TRANSFORMACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Kraj/ČR	Zařízení
Jihočeský kraj	Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec <u>Domov Pístitina</u>
Jihomoravský kraj	<u>Srdce v domě</u> , příspěvková organizace
Jihomoravský kraj	<u>Habrovanský zámek</u> , příspěvková organizace
Karlovarský kraj	<u>Domov pro osoby se zdravotním postižením v Mariánské</u> , příspěvková organizace
Karlovarský kraj	<u>Domov pro osoby se zdravotním postižením „Pata“ v Hazlově</u> , příspěvková organizace
Královéhradecký kraj	<u>Barevné domky Hajnice</u>
Královéhradecký kraj	<u>Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích</u> v Podkrkonoší
Liberecký kraj	<u>Domov Sluneční dvůr</u> , příspěvková organizace
Liberecký kraj	<u>Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice</u> , příspěvková organizace
Liberecký kraj	<u>Domov a Centrum denních služeb Jablonec nad Nisou</u> , příspěvková organizace
Moravskoslezský kraj	<u>Marianum</u> , příspěvková organizace
Moravskoslezský kraj	<u>Harmonie</u> , příspěvková organizace
Moravskoslezský kraj	<u>Zámek Nová Horka</u> , příspěvková organizace
Moravskoslezský kraj	<u>Zámek Dolní Životice</u> , příspěvková organizace
Olomoucký kraj	<u>Vincentinum</u> – poskytovatel sociálních služeb Šternberk, příspěvková organizace
Pardubický kraj	<u>Domov sociálních služeb Slatiňany</u>
Plzeňský kraj	<u>Domov pro osoby se zdravotním postižením Stod</u> , příspěvková organizace
Středočeský kraj	<u>Bellevue</u> , poskytovatel sociálních služeb

Středočeský kraj	<u>Vyšší Hrádek</u> , poskytovatel sociálních služeb
Ústecký kraj	Domovy pro osoby se zdravotním postižením Ústí nad Labem, příspěvková organizace – <u>Domov pro osoby se zdravotním postižením Hlíňany</u>
Ústecký kraj	<u>Ústav sociální péče Lobendava</u> , příspěvková organizace
Kraj Vysočina	<u>Domov bez zámku</u> , příspěvková organizace
Kraj Vysočina	<u>Domov Háj</u> , příspěvková organizace
Kraj Vysočina	<u>Domov Jeřabina</u> , příspěvková organizace
Kraj Vysočina	<u>Ústav sociální péče Křižanov</u> , příspěvková organizace
Zlínský kraj	Sociální služby Vsetín, příspěvková organizace – <u>Domov pro osoby se zdravotním postižením Zašová</u> , příspěvková organizace
Zlínský kraj	Sociální služby Uherské Hradiště, příspěvková organizace – <u>Domov pro osoby se zdravotním postižením Velehrad – Salašská</u>
ČR	<u>Diagnostický ústav sociální péče v Tloskově</u>
ČR	<u>Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hrabyni</u>
ČR	<u>Ústav sociální péče pro tělesně postiženou mládež Zbůch</u>
ČR	<u>Ústav sociální péče pro zrakově postižené v Brně- Chrlících</u>
ČR	<u>Ústav sociální péče pro tělesně postiženou mládež v Brně - Králově poli</u>